

ĐẶC BIỆT

khóa học

PHỔ THÔNG

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC & KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH

Luân Nhâm Ngọ
2002

BIA SÀI GÒN KỂ CHUYỆN NGÀY XUÂN

23 THÁNG CHẠP: UỐNG TIỀN ÔNG TÀO.

ĐÊM 30: UỐNG ĐÓN GIAO THỪA.

MỪNG MỘT: UỐNG MỪNG TÂN NIÊN.

MỪNG 3: UỐNG TIỀN ÔNG BÀ.

QUANH NĂM:
UỐNG CẦU MÃ ĐÁO THÀNH CÔNG.

khoa học

PHỔ THÔNG

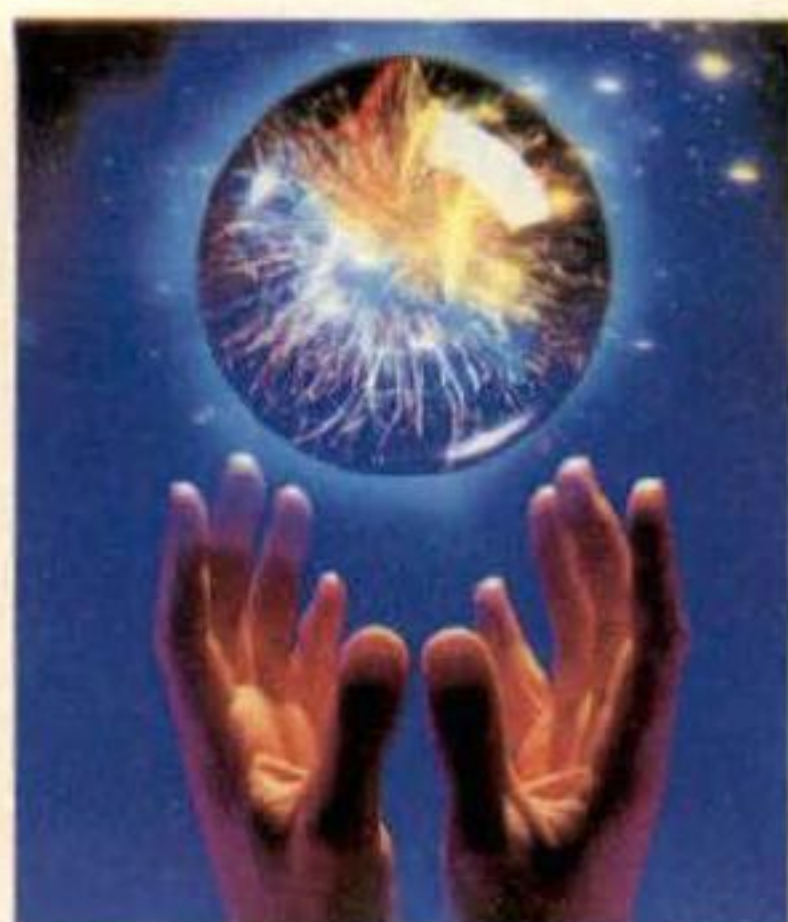
LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC & KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH

**Chúc
Mừng
Xuân
Mới**

NHÂM NGỌ
2002
SỐ ĐẶC BIỆT

* Thay lời chúc sức khỏe Năm mới: 8 phương cách để tăng cường sinh lực	3
* Mùa Xuân - Tuổi trẻ - Kỹ năng sống	6
* Bi quan hay lạc quan ?	8
* Công nghệ sinh học Nông nghiệp: Tiến bộ và công luận trên thế giới	14
* Ngành công nghệ thông tin Việt Nam đang vươn mình đứng dậy	20
* Giáo sư - Tiến sĩ, Anh hùng Lao động Võ Tòng Xuân	23
* Hội nhập, nhìn từ nguồn lực chuyên gia Việt Nam ở nước ngoài	24
* Nghệ sĩ Nhân dân Thế Anh - vẫn trẻ mãi với những vai diễn	28
* Chuyện làng quê hôm nay của một nhà văn hóa dân gian	32
* Trên đường về quê	34

* Hoa Tết ở Hà Nội	37
* Sự kiện mới ở Đồng bằng sông Cửu Long	39
* Trên miền đất cực Nam của Tổ quốc	42
* Tết ở quê nhà	46
* Một vợ một chồng trên phương diện sinh học	50
* Vệ sinh và sức khỏe có buộc phải thuận hòa với nhau không ?	53
* Tính được trong trái cây ngày Tết	55
* Chế biến đồ uống bằng phương pháp sinh học cho ngày Tết	58
* Nem phùng xứ Bắc	60
* Tôm chua xứ Huế	62
* Nhâm nhi những món rượu trái cây	64
* Pháo hoa được làm và biểu diễn như thế nào?	66
* Thiết kế đặc sắc của năm 2001	68
* Trái dưa hấu bây chừ lạ lắm !	71
* Lựa chọn đồ trang sức	74
* Thay đổi bộ mặt phòng khách	78
* Đi chợ Tết trên mạng	82
* Các địa chỉ nhạc MP3 nổi tiếng trên Internet	84
* Huyền thoại ngựa: Từ Nhân mã đến Ngựa sắt Phù Đổng Thiên Vương	85
* Theo dấu ngựa nòi trên tem bưu chính các nước	90
* Chấn ngựa đua	93
* Chuyện ngựa đua và đua ngựa ở Trường đua Phú Thọ	95
* Câu đối Tết treo trước nhà bợm rượu	99
* Xem bói đầu năm	100
* Nam giới làm đẹp ngày Tết	103
* Trang điểm mùa Xuân	106
* Trang điểm ban đêm	109

Tổng biên tập	: PHAN HỮU TRINH
Phó Tổng biên tập	: NGUYỄN NGUYỆT TRUNG THU
Thư ký Tòa soạn	: NGUYỄN HỮU PHƯƠNG - HOÀNG THỊ NGỌC ANH
Trình bày bìa	: NGUYỄN ĐÌNH NHUẬN
Trình bày trang trong	: NGUYỄN VĂN HUNG

ISSN 0868 - 2372 * 224 Điện Biên Phủ, Q.3, TP. HỒ CHÍ MINH

* ĐT: 9327154-9320362 * Fax (84.8) 9325916 * E-mail: khpt@hcm.vnn.vn

CHẾ BẢN VÀ IN TẠI XN IN LÊ QUANG LỘC

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 535/GPXB CỦA BỘ VĂN HÓA THÔNG TIN

GIÁ : 6.500 Đ

Có khi nào mi mắt bạn cứ muốn sụp xuống lúc lại cần phải tỉnh táo? Hay ngáp vặt hoặc thèm có được một lúc nào để ngả lưng, đánh một giấc? Nếu tính uể oải đang cướp đi sức sống và hiệu suất làm việc của bạn, thì chắc có lẽ bạn cần có một số thay đổi trong lối sống để giữ bỏ đi những gì làm cho bạn trì trệ. Bạn hãy thử theo 8 phương cách sau đây nhằm tăng cường sức sống của mình.

*Thay lời chúc
sức khỏe năm mới:*

8 PHƯƠNG CÁCH ĐỂ TĂNG CƯỜNG SINH LỰC

❖ **BS. NGUYỄN LÂN ĐÌNH**
Chuyên viên Dinh dưỡng

1. TẬP THỂ DỤC ĐỀU ĐẶN MỖI NGÀY

Điều này chẳng có gì mới lạ: ai mà chẳng biết rằng tập thể dục mỗi ngày giúp cho tăng cường sinh lực! Nhưng điều người ta chưa rõ - mới khám phá ra gần đây thôi - là hoạt động thể chất hay chân tay thực sự “bồi dưỡng” cơ thể bạn về nhiều mặt: huyết đường lượng sẵn sàng được biến thành nhiên liệu cho cơ thể, những khối lượng dưỡng khí Oxygen được cung cấp cho các tế bào và các hormon “phấn đấu cho sinh tồn” được phóng thích ra... những khi chúng ta tập thể dục.

Không hề làm cạn kiệt cơ thể, tập thể dục tác động “như một liều thuốc bổ”. Bạn hãy tập vào buổi sáng để cảm thấy khỏe khoắn suốt ngày, hay vào cuối giờ buổi chiều để có một liều kích thích. Bạn rất nên khởi sự tập tạ. Nếu có cảm thấy mình còn yếu ớt, có lẽ bạn cần lên chương trình luyện tập sử dụng tạ - nhẹ, rồi nặng dần lên - để tăng cường sức lực cho các cơ bắp sẽ - 1 công được 2 việc - giúp ích cho luôn cả xương được rắn chắc, khỏi bị “loãng xương” nữa.

2. NGỦ NGON GIẤC, NGỦ ĐỦ GIỜ

Lần nào là lần chót bạn ngủ đủ được 8 tiếng ban đêm? Trong trường hợp bạn bị thiếu ngủ, thì điều hợp lý là bạn cần sắp xếp để có thể đi ngủ sớm hơn. Trong ngày, nếu có lúc nào ngả lưng chợp mắt chừng nửa tiếng cũng sẽ giúp được cho bạn tỉnh táo hơn trong công việc.

3. ĐỪNG NÊN QUÁ CẦU TOÀN

Nếu trong đầu bạn lớn vồn có ý nghĩ mình phải “có tất cả” và bạn phải là con người hoàn toàn có một cuộc sống hoàn hảo? Thế thì nội việc theo đuổi những lý tưởng kiêu kỳ ấy cũng đủ làm cho thân xác bạn lâm vào một tình trạng khủng hoảng rồi. Khi bạn ngày một lãnh thêm nhiều trách nhiệm mới, là bạn có nguy cơ tự làm cho bản thân mình dễ suy kiệt hơn. Bạn hãy tự tìm lấy cho mình một thể quân bình giữa lý tưởng toàn hảo và cái gì mình đang có trong tay. Khi nào có thể được, bạn hãy tiến hành những sinh hoạt có kết quả cho mình lên tinh thần hơn là lao vào những công việc làm hao mòn sức lực mình đi.

Trong cuộc sống “trần tục” có những việc vặt, mình “chẳng thích làm chút nào, mà vẫn cứ phải làm” thì để lấy lại thăng bằng, những lúc rảnh rỗi, bạn cũng có thể tự chiều mình với những sinh hoạt mình ưa thích - chẳng hạn như xem một phim hay, xem (hay đóng) một vở kịch, ngắm (hay vẽ) tranh, nghe (hay chơi) nhạc, đi đâu xa ngắm cảnh đẹp - hay đơn giản, gặp nhau trong gia đình hay bạn bè.

4. ĂN LÚC BỤNG ĐÓI

Như vậy không có nghĩa là ăn nhiều cho thật no bụng. Mà là có lẽ bạn nên ăn như loài dê, loài ngựa gặm cỏ, lai rai. Một ngày ăn làm 5 hay 6 bữa hơn là tập trung vào 3 bữa chính: những bữa ăn “lớn” thường bắt tuyến tụy và tá tràng phải làm việc, ảnh

hưởng nhiều đến huyết đường lượng và vốn năng lượng dự trữ. Các bữa phụ theo kiểu mới và có chất lượng cao là những bữa đem lại chất đạm (protein), chất xơ (fiber) và một chút chất béo - chứ không phải là bánh ngọt hay kẹo ngọt mà nhiều người ưa thích.

5. KHÁT NƯỚC NÊN UỐNG NƯỚC thay vì uống nước ngọt có gaz - “càng uống càng khát khao” và chớ bao giờ bỏ ăn bữa điểm tâm !

6. ĐI CHUYỂN NHIỀU HƠN

Bạn không phải thuê xe tải dọn nhà, mà chỉ cần “di động” tâm thân trên đôi chân nhiều hơn trong ngày. Đời sống tĩnh tại ở các đô thị - nguy cơ khi làm việc văn phòng và có nhiều máy móc tự động - làm trì trệ các hệ thống cơ thể của bạn. Cách “sạc lại pin” tốt nhất là vào những lúc giải lao, trở lại đều đặn trong một buổi làm việc - khi đó bạn đứng dậy, đi dạo vài phút hay vươn vai, xoay cổ, vặn lưng, duỗi tay, làm một vài động tác cho “giãn xương giãn cốt”.

7. LÀM MỘT VIỆC LÔI CUỐN DAM MỀ

Làm việc ít có sinh khí có thể là do kiểu sống hàng ngày tẻ nhạt. Vậy bạn nên kiếm một cái gì đó trong cuộc sống giúp cho bạn “lên tinh thần” - có khi là một công tác tình nguyện giúp đồng loại, một đóng góp nhân đạo cho xã hội chẳng hạn. Làm việc chung với người khác trong một dự án nhỏ có thể giúp cho trí não bạn hoạt động và thấy cuộc sống hào hứng hơn.

8. CŨNG NÊN ĐI KIỂM TRA SỨC KHỎE

Đôi khi bạn uể oải là do cơ thể có điều gì trục trặc: chỉ cần thiếu máu một chút là có khi đâm ra chán đời cũng không biết chừng. Tốt nhất là mỗi năm nên đi khám toàn diện xem có bệnh gì, nhiễm giun, thiếu máu, v.v... có như vậy mới chẩn đoán chính xác và điều trị kịp thời. Nếu lâu rồi, để có vài ba năm nay, bạn chưa đi kiểm tra sức khỏe tổng quát mà lại thấy trong người hơi mệt - thì đó là một dịp để xin một cái hẹn với người bạn bác sĩ vẫn chăm sóc sức khỏe cho gia đình để có được lời khuyên tốt nhất cho việc cần làm để cho luôn luôn “cuộc đời vẫn đẹp sao”!★

- Phố phường đón Tết, trai gái bỏ bờ niềm tin: Ngựa về thắng lợi.

- Thôn xóm mừng Xuân, trẻ già hẳn hoan khí thế: Mã đáo thành công.

XUÂN KIỀU

CHUYỆN DÀNH CHO TUỔI MỚI LỚN

Lá thư đầu Xuân

**MÙA XUÂN – TUỔI TRẺ –
KỸ NĂNG SỐNG**

Các cháu thân mến!

Thấm thoát mà đã hết năm, “Chuyện dành cho tuổi mới lớn” cũng đã trải qua nhiều thời kỳ với những câu hỏi thực tế và cũng rất dễ thương của các cháu. Hôm nay trong không khí tươi mát của Mùa Xuân, bác sĩ cũng sẽ trò chuyện cùng các cháu, có điều hồng phải trả lời về bệnh tật (vì Tết nhất mà nói chuyện bệnh tật sợ các cháu xui, bị bệnh cả năm thì bác sĩ bắt đền hồng nổi!) mà về một vấn đề khác cũng có liên quan rất lớn đến sức khỏe. Có lẽ nhiều cháu sẽ thắc mắc không biết tự nhiên bác sĩ lại nói đến một cái từ lạ hoắc: “Kỹ năng sống”. Từ “kỹ năng” thì chắc các cháu biết rồi, đó là khả năng thực hiện một hoạt động nào đó, chẳng hạn kỹ năng ca hát, kỹ năng vận hành máy móc, mà ta phải học và tập một thời gian mới có. Các cháu có thể thắc mắc: Vậy thì tại sao lại có “kỹ năng sống” vì ai mà chẳng đang sống, cần gì phải học, phải tập.

Các cháu chắc đã từng nghe câu tục ngữ “Học ăn, học nói, học gói, học mở” rồi phải không? Học ăn ở đây tất nhiên không phải là học...cắn, học nhai, học nuốt thức ăn mà là học cái cung cách ứng xử trong khi ăn. “Ăn coi nổi, ngồi coi hướng”: ta ăn, ta sống trong cuộc đời không phải chỉ mình ta mà còn liên hệ với nhiều người khác. Hoạt động liên quan đến sức khỏe của ta cũng vậy, không phải chỉ riêng ta mà còn liên hệ với nhiều người khác. Ta ăn xong vứt rác ngoài đường thì đúng là “khỏe” cho chúng ta thiệt nhưng lại làm phát triển ruồi nhặng, làm lây lan các bệnh đường tiêu hóa, ảnh hưởng đến nhiều người.

Gần đây các cháu nghe nói nhiều về các vấn đề sức khỏe nghiêm trọng như ma túy, nhiễm HIV/AIDS, bệnh lây truyền qua đường tình dục v.v...Nhiều cháu bị bạn bè rủ rê sử dụng ma túy muốn từ chối nhưng sợ quê, sợ bị cho là không “chịu chơi”, không “sành điệu” nên thử rồi nghiện, rồi bị lây HIV và tử vong. Một số cháu khác thì bị lôi cuốn vào các quan hệ tình dục do tò mò hoặc để “bằng bạn bằng bè” mà hậu quả không chỉ là bệnh tật mà còn là có thai ngoài ý muốn và trượt dốc trong cuộc sống. Vậy làm sao để tránh những hậu quả đau lòng này? Câu hỏi này bác sĩ tự đặt ra (vì hồng có cháu nào ...hỏi) và cũng tự trả lời luôn, đó là tuổi trẻ cần phải trau dồi những kỹ năng sống tức là những kỹ năng suy nghĩ, ứng xử để đem lại sức khỏe và một cuộc sống hữu ích cho mọi người.

Một trong những kỹ năng sống quan trọng phải kể trước hết đó là khả năng cân nhắc lợi hại về hành động của mình trước khi thực hiện. Cần xem xét có phải nó thật sự mang lại lợi ích cho mình và xã hội hay chỉ đơn thuần là để “bằng bạn bằng bè”. Các cháu đừng có sợ quê bởi vì thà là người không “sành điệu” mà giữ được sức khỏe còn hơn được

(Xem tiếp trang 13)

BI QUAN HAY LẠC QUAN ?

♦ GS. TS. VÕ TÔNG XUÂN

Hiệu trưởng Trường Đại học An Giang

Tương lai cuộc sống trên quả đất:

Ngay từ năm 200 trước Công nguyên nhà chính trị La Mã Quintus Septimus Tertullianus tiên đoán rằng: “Quả đất đã được trồng tĩa và khai thác triệt để hơn bao giờ hết; đất canh tác ngày càng nhiều trong khi diện tích rừng ngày càng giảm, đầm lầy ngày càng khô cạn, và thành thị mọc lên với một tốc độ chưa từng thấy. Chúng ta đã trở nên gánh nặng cho hành tinh của mình. Tài nguyên ngày càng khánh kiệt, và sẽ đến lúc Thiên nhiên không thể thỏa mãn nhu cầu của chúng ta. Chắc chắn rồi thế nào bệnh tật, đói kém, ngập lũ, và chiến tranh sẽ diệt bớt dân số quá dư thừa này”. Qua 22 thế kỷ, lời tiên đoán của Tertullianus đã được chứng minh là sai. Dân số nhân loại chẳng những đã không bị diệt bớt mà trái lại đã gia tăng một cách báo động. Theo tính toán của Ủy ban dân số của Liên Hiệp Quốc, từ năm 1974, dân số thế giới tăng thêm 1 tỉ người trong 14 năm; đến năm 1999, dân số thế giới đạt tròn 6 tỉ; năm 2014 sẽ đạt 7 tỉ và năm 2043 sẽ đạt 9 tỉ người.

Con số đáng nể đó là kết quả của những chính sách kế hoạch hóa gia đình của Chính phủ các nước đang mở mang áp dụng mọi tiến bộ khoa học về lãnh vực này. Các nhà khoa học nhận xét rằng nhiều nước đang mở mang đã đạt nhiều tiến bộ trong mọi lãnh vực an toàn lương thực, an sinh xã hội, bảo vệ môi trường trong 30 năm vừa qua so với các nước công nghiệp trước đó phải cần 100 năm. Mặc dù cũng còn một số

nơi không đủ lương thực, nhưng nhìn chung sản lượng lương thực không ngừng gia tăng, nhanh nhất là vùng châu Á. Năng suất lúa bình quân đã tăng từ 1,5 tấn/ha lên trên 4 tấn/ha; lúa mì từ 1,3 tấn/ha lên 3 tấn/ha. Trong khi đó năng suất lương thực vùng châu Phi cận Sahara còn chững lại dưới mức 1 tấn/ha. Người ta cũng nhận thấy tiến độ giảm nghèo trong 50 năm qua đạt mức có thể so với 500 trước. Về bảo vệ môi sinh, các nước công nghiệp đang áp dụng nhiều luật lệ nghiêm ngặt bảo vệ bầu khí quyển và môi trường đất và nước, các nước đang mở mang trên đường công nghiệp hóa cũng đang cố gắng áp dụng các biện pháp thích hợp để bảo vệ môi trường, cho toàn dân được có đủ nước sạch và không khí trong lành để sinh hoạt.

Rất tiếc tiến bộ thế giới không xảy ra đồng đều cho mọi quốc gia, và trong từng quốc gia, vẫn còn những khu vực cách biệt nhau. Toàn lục địa châu Phi không được hưởng những tiến bộ đã kể trên đây. Đại bộ phận dân các nước châu Phi đang chịu tác hại chồng chất do nghèo, thiếu lương thực, thiếu nước sạch, thiếu đất màu mỡ, và do sanh đẻ quá nhiều (45% những người dưới 15 tuổi của thế giới là ở châu Phi). Trong nước Việt Nam những người ở vùng cao và vùng sâu vùng xa cũng đang chịu những tác hại tương tự như vậy. Các nước nghèo và người dân nghèo luôn phải chịu những hụt hẫng. Trẻ em các nước nghèo thường phải

gánh hậu quả của người lớn: tỉ lệ tử vong sơ sinh cao gấp 50 lần so nước công nghiệp, tỉ lệ mù chữ và thất học cao hơn, nhất là đối với phái nữ. Tỉ lệ suy dinh dưỡng ở các nước nghèo còn ở mức cao, một phần do thiếu lương thực nhưng phần lớn do dân không biết cách ăn (chất bổ dưỡng có thể trồng quanh nhà không tốn tiền mua như chuối, đu đủ, rau cải... nhưng ít gia đình siêng trồng!).

Mặc dù chính phủ các quốc gia chậm tiến nào cũng hô hào xóa đói giảm nghèo và lo phát triển nông thôn v.v... nhưng trong thực tế họ lại ưu tiên đầu tư cho thành phố nhiều hơn. Chính sách đó hấp dẫn người dân nông thôn đổ xô ra thành thị để kiếm sống. Các nhà kinh tế dự đoán là vào năm 2020 với dân số thế giới trên 7 tỉ người, sẽ có trên 4 tỉ người chen chúc sống tại các thành phố chật chội trong khi nông thôn rộng lớn vì ít được đầu tư sẽ chỉ còn phần lớn người nông dân già nua ở lại. Dĩ nhiên tại các thành thị nạn thất nghiệp, trộm cắp, xì ke ma túy, HIV/AIDS, và tác hại môi trường sẽ trở nên trầm trọng hơn. Tập quán ăn uống của dân thành thị cũng sẽ thay đổi, nhu cầu về thịt sẽ tăng, và do đó sản lượng ngũ cốc và diện tích đồng cỏ phải tăng lên để đáp ứng nhu cầu mới này. Ngày nào mà các chính phủ còn duy trì chính sách thiên vị thành thị thì ngày đó người dân sẽ tiếp tục lìa bỏ nông thôn. Bắt đầu từ năm 1960 Chính phủ Nhật Bản đã thấy nguy cơ này, nên từ năm 1961 đã có một chính sách "xóa cách biệt nông

thôn thành thị" tập trung đầu tư cho nông thôn, đưa nền kinh tế quốc gia Á châu này phát triển đồng bộ để trở nên cường quốc kinh tế thứ hai của thế giới.

Trước viễn cảnh thế giới sẽ có nhiều chuyển biến như thế, liệu quả đất của chúng ta còn đủ tài nguyên có thể cứu mang nhân loại được chăng? Có hai ý kiến trái ngược nhau: bi quan và lạc quan. Nhóm bi quan căn cứ trên các định mức tiêu thụ trong quá khứ để tính toán thời gian mà nhân loại có thể tiếp tục hưởng trong tương lai, và từ đó cho thấy ngày cạn kiệt các tài nguyên ắt sẽ đến, và khuyên nhân loại không nên tiêu thụ phung phí mọi loại tài nguyên. Họ cho rằng tài nguyên bị tiêu thụ nhiều là do những khoa học kỹ thuật mới bày ra, nên họ thường quay lưng lại đối với những khám phá mới của khoa học. Ngược lại, nhóm lạc quan cho rằng nhân loại luôn luôn có đủ trí thông minh để tìm ra những kỹ thuật, dịch vụ, sản phẩm, và vật liệu thay thế khả dĩ đáp ứng đủ nhu cầu sống ngày càng cao của mình. Nhóm lạc quan cho rằng nguyên liệu chưa phải thật sự quan trọng mà chính những dịch vụ do nguyên liệu mang đến cho ta mới là quan trọng. Thí dụ như khi sợi cáp quang ra đời, dây đồng trở nên không nghĩa lý gì trong công nghệ thông tin. Chính những khám phá đó đã khắc phục tình trạng sợ khan hiếm tài nguyên, vì chính sự khan hiếm sẽ kích thích những phát minh mới hơn của nhân loại. Họ chủ trương

rằng một xã hội lành mạnh hướng theo kinh tế thị trường muốn phát triển bền vững thì không phải là làm sao cho các thế hệ đi sau cũng hưởng được những tài nguyên y như thế hệ cha ông đang hưởng mà phải cho họ những chọn lựa mới hơn nữa. Tiêu thụ tài nguyên không phải là vấn đề phải lo nếu tiêu thụ sẽ kích thích sáng kiến để cho thế hệ sau hưởng được một cuộc sống cao hơn. Tiêu thụ tài nguyên hôm nay là đầu tư cho những món lợi không lường của ngày mai; ngăn sự tiêu thụ ngày nay tức là ngăn cản tiến bộ của thế hệ mai sau.

Cả hai nhóm trên đây đều cho rằng mình đúng, như vậy bạn sẽ nghiêng về phía nào, nhóm bị quan hay lạc quan? Dường như cái không khí lạc quan đang tràn đầy vào các nẻo, khó mà xua đi được. Người ta phải có đủ lý lẽ và bằng chứng để thấy lạc quan là đúng. Nhân loại sẽ giải quyết được những khó khăn bằng khoa

học và công nghệ ngày càng hiện đại của mình. Chúng ta không thể quay lưng lại với những phát minh khoa học của nhân loại, nhất là những phát minh nhằm đáp ứng nhu cầu ăn, mặc, ở của một dân số ngày càng tăng cao trên trái đất này.

Như trên đã trình bày, mặc dù lương thực được sản xuất dư thừa ở rất nhiều nước, nhưng nhiều nơi không có đủ lương thực để ăn, như trường hợp cả lục địa châu Phi, hoặc trường hợp của Campuchia. Ngay trong cùng một nước như Việt Nam, nơi thì quá thừa gạo và nhiều nơi như vùng núi phía Bắc hoặc vùng Tây Nguyên đồng bào không đủ gạo ăn 2 - 4 tháng mỗi năm. Sự thiếu hụt lương thực này không phải vì nhân loại thiếu kỹ thuật để sản xuất, nhưng chính vì thiếu chính sách mạnh dạn phát triển nông thôn và áp dụng kỹ thuật mới. Tổng hợp các thành tựu khoa học thế giới, người ta thấy rằng

những kỹ thuật được nhân loại khám phá trong 200 năm qua lớn hơn những kỹ thuật của tất cả những thế kỷ trước. Khối lượng và chất lượng những tiến bộ khoa học kỹ thuật năm sau đều cao hơn năm trước, đã trở nên gần như một qui luật. Và những người lạc quan đang được chứng minh đúng khi người ta tiếp tục sáng chế những sản phẩm tốt hơn thay thế cho những tài nguyên đang khan hiếm. Họ lý luận rằng sự khan hiếm một món hàng nào đó làm cho giá cả tăng cao, là một kích thích cho sự cải tiến xã hội và cải tiến kỹ thuật, thế nào rồi cũng sẽ có người tập trung gia tăng sản xuất món ấy hay món thay thế tốt hơn. Như trường hợp lương thực, từ năm 1974 đã gia tăng sản lượng một cách nhanh chóng nhờ sự kết hợp của nhiều tiến bộ khoa học kỹ thuật và những chính sách nông nghiệp đúng đắn. Trong vòng 25 năm qua những tiến bộ như thế đã làm thay đổi cách sống của nhân loại:

- Trò chơi điện tử mới nhất của Nhật dành cho trẻ con chơi hiện nay có khả năng tính toán nhanh hơn máy tính điện tử Cray nổi tiếng trong thập niên 70 mà Mỹ kiểm soát thật chặt không cho xuất ra ngoài vì an ninh quốc gia.

- Công nghệ thông tin đã biến đổi cuộc sống của chúng ta đến nỗi trong vài năm nữa sự chuyển giao những kỹ thuật nông nghiệp hay chăm sóc sức khỏe đến tận những vùng xa xôi hẻo lánh của các nước nghèo sẽ được thực hiện qua mạng Internet. Ngày nay con người đã

trở nên lảng giềng điện tử của nhau và quả đất coi như thu nhỏ lại bằng một cái làng địa cầu.

- Nghiên cứu khoa học nông nghiệp đã tạo ra những giống mới năng suất cao gấp ba, bốn lần giống tốt nhất trong thời thập niên 70.

- Ngày nay ở Mỹ, kỹ thuật khoan sâu vào lòng đất đã tiến đến mức độ người ta có thể khai thác năng lượng địa nhiệt (năng lượng từ lòng trái đất), nóng gấp 1.000 lần than đá mà lại không gây ô nhiễm không khí.

- Những sáng chế nhằm sử dụng năng lực gió và pin mặt trời ngày càng rẻ tiền, giúp con người có thể tạo ra điện không ô nhiễm.

- Sự khám phá liên tục những kỹ thuật gen và công nghệ sinh học đã đem lại cho con người những triển vọng giải quyết nhu cầu ăn, mặc, ở, và sức khỏe của con người trong tương lai.

Qui luật tiên hóa không cho phép chúng ta trở lại sử dụng những kỹ thuật cổ truyền (canh tác hữu cơ, không dùng chất hóa học nhân tạo) để nuôi một dân số ngày càng tăng của địa cầu. Chúng ta cũng không thể thâm canh cao độ (dùng hóa chất một cách tối đa) để sản xuất vì như thế sẽ dễ làm tổn hại môi trường. Giải pháp hợp lý nhất là sử dụng kỹ thuật gen và công nghệ sinh học để tạo ra những giống cây con thích nghi với môi trường ngày càng biến đổi, vừa ít sử dụng hóa chất, vừa đạt sản lượng cao. Chúng ta hoàn toàn có thể đứng vào phía những người lạc quan trước viễn cảnh cuộc sống trên hành tinh này.★

Lá thư đầu Xuân...

(Tiếp theo trang 7)

một cái hư danh mà phải đối lấy nhiều khi cả tính mạng của mình. *Cần dứt khoát nói "không"* với những lời rủ rê, mời mọc hút thuốc, uống rượu, sử dụng ma túy, quan hệ tình dục v.v... *Đừng bao giờ nhượng bộ*, "thử một lần cho biết rồi thôi", phải cương quyết vì những thói xấu thường có sức hút rất mạnh, thử một lần là sẽ thử lần nữa, và trở thành thói quen không bỏ được. Tập luyện thói quen kềm chế trước những cám dỗ cũng chính là một kỹ năng sống quan trọng.

Có nhiều bạn bị lôi cuốn vào những hành vi không lành mạnh và sự nghiện ngập không phải vì muốn chứng tỏ mà là *vì có những khủng hoảng tâm lý* nhưng không biết cách giải quyết. Buồn chán vì cha mẹ không quan tâm hoặc học hành thua kém bạn bè hoặc tình cảm bị đổ vỡ v.v... đã khiến nhiều em phải tìm vui trong những hoạt động không lành mạnh. *Đương đầu và vượt qua được những khủng hoảng tâm lý cũng là một kỹ năng sống* hết sức cần thiết. Nên hướng mình đến những hoạt động lành mạnh để vượt qua sự buồn chán và lấy lại niềm vui sống. Các cháu có thể tham gia các đội nhóm công tác xã hội, tham gia các hoạt động thể dục thể thao hoặc văn hóa văn nghệ v.v... Các cháu còn có thể tìm gặp những người tốt và có kinh nghiệm sống như người thân trong gia đình hoặc thầy cô, anh chị phụ trách hoặc đến với các trung tâm tham vấn để được an ủi và chia sẻ những kinh nghiệm, cách thức vượt qua khó khăn. À mà còn quên một người mà các cháu có thể hỏi và tâm sự đó là... bác sĩ đây nè.

Các cháu cứ thoải mái gửi thư đến bác sĩ nhé, bác sĩ hứa sẽ cố gắng hết sức để trả lời cho các cháu. Cũng cần nói thêm rằng, việc mạnh dạn bày tỏ các thắc mắc để được sự giải đáp và giúp đỡ cần thiết cũng là một kỹ năng sống hết sức cần thiết.

Hoa hướng dương biết quay đón ánh sáng mặt trời di chuyển, lá cây buổi sáng biết mở rộng đón ánh nắng thúc đẩy sự quang hợp để tạo ra chất dinh dưỡng nuôi sống mình. Cỏ cây còn có những "kỹ năng sống" như vậy, huống hồ gì chúng ta là con người phải không các cháu! Mùa Xuân là bắt đầu của một năm, tuổi trẻ là bắt đầu của cuộc đời, năm mới bác sĩ chúc các cháu không ngừng rèn luyện để có được những kỹ năng sống cần thiết mà nhờ đó có thể giúp các cháu tránh được những thói quen có hại đem lại sức khỏe, không chỉ cho bản thân mình mà còn cho toàn xã hội.

Thân mến. ✧

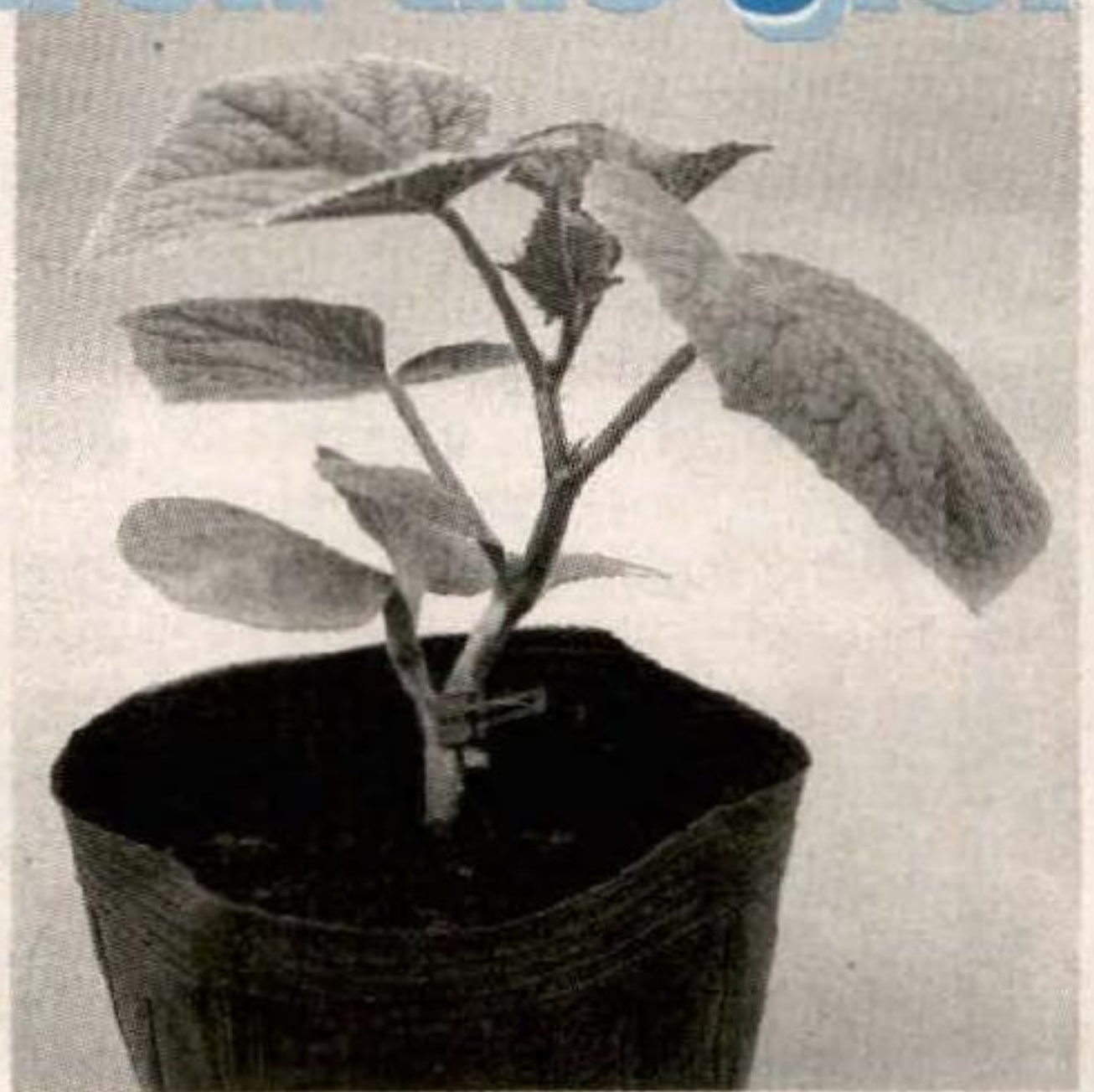
BS. TRƯƠNG TRỌNG HOÀNG

Thế kỷ 21 là thế kỷ của công nghệ sinh học vì ngành này sẽ có ảnh hưởng rất lớn đến môi trường, đời sống và sức khỏe loài người. Trong ngắn hạn, công nghệ sinh học nông nghiệp là một dụng cụ và phương tiện có thể dùng trực tiếp hoặc phối hợp với các dụng cụ khác làm giảm bớt nguy hiểm của các hóa chất sát trùng và diệt cỏ. Trong dài hạn, ngành công nghệ sinh học có thể làm tăng gia năng suất nông sản và bảo vệ sự bền vững trong nền nông nghiệp, đồng thời có thể giúp giải quyết sự nghèo khó và bảo đảm an ninh lương thực trên thế giới.

CÔNG NGHỆ SINH HỌC NÔNG NGHIỆP: Tiến bộ và công luận trên thế giới

❖ **Tiến sĩ**
TRẦN VĂN ĐẠT
*Cơ quan Lương Nông
quốc tế FAO, Rome, Italy*

Hiện nay, công nghệ sinh học tiến bộ rất nhanh trong nhiều lĩnh vực như nghiên cứu DNA, cloning, chương trình genome, đánh dấu phân tử, QTL, tạo giống nhờ đánh dấu gen, thông tin sinh học, v.v... trong phòng thí nghiệm và áp dụng, cũng như chúng ta đã thấy tiến bộ nhảy vọt của ngành tin học trong

thập niên vừa qua. Trong năm 2001, diện tích trồng hoa màu biến đổi di truyền GMO được ước

tính đến 50 triệu ha. Tuy nhiên, phần lớn công cuộc nghiên cứu, canh tác đại trà tập trung ở một số nước kỹ nghệ trên thế giới, như Canada, Mỹ, Anh, Đức, Thụy Sĩ, v.v... Trong khi đó công nghệ sinh học ít được quan tâm ở nhiều xứ đang phát triển vì khâu này đòi hỏi kỹ thuật cao và đầu tư lớn trong khảo cứu. Thật vậy, muốn phóng thích một hoa màu biến đổi di truyền (GMC = genetic-modified crop) như cây đậu nành chịu đựng thuốc diệt cỏ phải cần ít nhất từ 13-15 năm, trong đó độ 8-10 năm để xác nhận giống đậu nành GMC có tính chống chịu thuốc diệt cỏ và 5-6 năm để lai tạo với giống năng suất cao và trải nghiệm an toàn sinh học trước khi phóng thích. Ngoài ra, ngành công nghệ sinh học phải cần vốn đầu tư rất lớn để chế tạo và thương mại một sản phẩm GMC. Chẳng hạn, một được phẩm GMC cần đầu tư khoảng 500 triệu đô la, một loại thuốc sát trùng GMC 200 triệu đô la, một hoa màu GMC 30 triệu đô la; và phải cộng thêm 5-6 triệu đô la cho tốn kém về luật lệ điều hành và kiểm soát. Chương trình nghiên cứu tạo cây "lúa vàng" được tài trợ khoảng 200 triệu đô la.

Mặt khác, áp dụng công nghệ sinh học trong một vài lĩnh vực hiện nay đang bị nghi ngờ có thể gây ra một số ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe con người và môi trường. Vì thế, ở các xứ châu Âu và Bắc Mỹ có nhiều công luận bất lợi và hiện đang tranh luận về các diện tích cực cũng như tiêu

cực của ngành này. Về lúa gạo, hiện nay chỉ có 4 xứ Trung Quốc, Nhật Bản, Philippines và Mỹ chấp nhận cho thử nghiệm cây lúa GMC theo những điều lệ đã được thiết lập mà thôi.

NHỮNG TIẾN BỘ GẦN ĐÂY TRONG LĨNH VỰC SINH HỌC NÔNG NGHIỆP

Trong những năm gần đây, mức độ áp dụng của ngành công nghệ sinh học trong nông nghiệp được thực hiện rất nhanh và được liên tục báo cáo về diện tích, số nước trồng GMC, các loại hoa màu và các đặc tính GMC.

Diện tích trồng các loại hoa màu GMC đã tăng hơn 25 lần trong vòng 5 năm vừa qua. Vào năm 1996, diện tích hoa màu này được thương mại hóa lần đầu tiên là 1,7 triệu ha trên thế giới; nhưng trong năm 2000, có đến 44 triệu ha hoa màu GMC tương đương 16% tổng số diện tích. So với năm 1999 diện tích này tăng 11% tổng số diện tích của các hoa màu này trên thế giới. Vào năm 1996, khoảng 85% hoa màu GMC được trồng ở các nước công nghiệp và chỉ 15% ở các nước đang phát triển. Tuy nhiên, vào năm 2000, các nước sau này trồng gia tăng được 24%.

Về quốc gia, hiện có 13 nước trên thế giới đã trồng và cung cấp hoa màu GMC cho thị trường, nhưng chỉ tập trung ở 4 nước với 99% - Mỹ đã trồng 30,3 triệu ha (68%), Argentina 10 triệu ha (23%), Canada 3 triệu ha (7%) và Trung Quốc 0,5 triệu ha (1%). Các nước khác trồng GMC gồm

có châu Úc (150.000 ha bông vải); Nam Phi (100.000 ha bắp và bông vải); Romania (đậu nành và khoai tây); Bulgaria (bắp chịu đựng thuốc diệt cỏ); Ukraine (khoai tây); Tây Ban Nha, Đức và Pháp trồng Bắp Bt; Uruguay (đậu nành chịu đựng thuốc diệt cỏ). So với năm 1999, diện tích trồng hoa màu GMC tăng lên ở 3 nước Mỹ, Argentina và Trung Quốc, nhưng giảm bớt ở Canada.

Các hoa màu GMO được thương mại hóa trên thế giới gồm có đậu nành, bắp, bông vải, mù-tạt, thuốc lá, khoai tây, v.v... nhưng chỉ 4 hoa màu chính - đậu nành, bông vải, mù-tạt và bắp chiếm đến 99% tổng diện tích GMC. Năm 2000, đậu nành GMC đã được trồng trên 25,8 triệu ha (36% trên tổng số diện tích đậu nành trên thế giới), bông vải 5,3 triệu ha (16%), cây mù-tạt 2,8 triệu ha (11%) và bắp 10,3 triệu ha (7%). So với năm 1999, diện tích trồng đậu nành trong năm 2000 tăng gia, nhưng diện tích trồng bắp và mù-tạt giảm một ít, trong khi diện tích trồng khoai tây, bông vải và thuốc lá GMC không thay đổi.

Về các đặc tính GMC, hoa màu chịu đựng thuốc diệt cỏ chiếm vị trí quan trọng hơn hết. Thật vậy, trong năm 2000, đậu nành, bắp và bông vải chịu đựng thuốc diệt cỏ được trồng trên 44,2 triệu ha tương đương 74%, hoa màu Bt kháng sâu với 8,3 triệu ha hay 19% và "sự kết hợp cả gen chịu đựng thuốc diệt cỏ và kháng sâu" ở cây bông vải và bắp chiếm

7% tổng số diện tích. So với năm 1999, diện tích của hoa màu GMC với chịu đựng thuốc diệt cỏ, và kết hợp gen chịu đựng thuốc diệt cỏ và kháng sâu trong năm 2000 đã gia tăng đáng kể, trong khi đó diện tích của hoa màu GMC chỉ kháng sâu bị giảm sút. Trong tương lai, có lẽ loại hoa màu GMC với kết hợp các loại chống và chịu các dịch hại sẽ có khuynh hướng gia tăng nhiều hơn.

CÔNG LUẬN TRÊN THẾ GIỚI

Hiện nay, vấn đề trồng hoa màu GMC ở các nước quốc gia đang phát triển còn rất giới hạn. Do đó, công nghệ sinh học chưa có thể giúp cho các xứ này trong mục tiêu tăng gia sản xuất thực phẩm trong thời gian ngắn hạn. Phần lớn ngành công nghệ sinh học đã chứng minh rất hiệu quả trong việc làm giảm bớt sử dụng chất hóa học trong nông nghiệp, do đó làm giảm bớt giá thành sản xuất, làm bớt ảnh hưởng tai hại đến môi trường và bớt độc hại cho sức khỏe của con người. Dù thế, một số công luận ở các nước kỹ nghệ vẫn còn bất lợi cho áp dụng các loại hoa màu GMC ở đại trà. Cơ quan FAO thường cung cấp các loại diễn đàn chính thức hoặc bán chính thức, bằng các cuộc hội nghị hoặc giao lưu tranh luận điện thư cho những giới có khuynh hướng và lập trường khác nhau để thảo luận và trao đổi ý kiến hầu tìm ra giải pháp có lợi không những cho giới sản xuất mà còn cả giới tiêu thụ cũng

như thành phần nông dân trong các nước còn kém phát triển.

Trên diễn đàn quốc tế, các lợi ích và rủi ro trong khi sử dụng các hoa màu GMC được phân tích rất rõ ràng.

Về mặt tích cực, các điểm sau đây thường được đề cập đến:

- Hoa màu GMC cần ít lần áp dụng thuốc diệt cỏ, thuốc sát trùng, v.v... hơn hoa màu thông thường; do đó làm giảm bớt ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe và tính mạng của con người và bảo vệ môi trường do áp dụng các chất hóa học quá độ. Ở Mỹ, người ta giảm bớt 50% sử dụng thuốc sát trùng trong canh tác bắp Bt và bông vải Bt.

- Sử dụng GMC còn làm giảm bớt giá thành sản xuất do cắt bớt số lần xịt thuốc sát trùng hoặc thuốc diệt cỏ. Ở Trung Quốc, giống bông vải Bt được trồng trên 350.000 ha, làm giảm bớt giá thành 450 đô la/ha. Ở Mỹ, năng suất của bông vải Bt tăng lên từ 9 đến 26%.

- Nhiều loại thảo mộc biến đổi di truyền có thể sản xuất các chất hóa học, gồm cả dược chất dùng chế tạo thuốc tây, thuốc chủng ngừa và các loại thực dụng khác.

- GMC có khả năng tạo ra các loại thức ăn bổ dưỡng hơn, làm giảm bớt các chứng bệnh thiếu vitamin A, vitamin B, chất sắt, protein và một số bệnh của những dân tộc dùng lúa gạo làm thức ăn căn bản. Gần đây "lúa vàng" được các nhà khoa học của Thụy Sĩ và Đức tạo ra nhằm làm tăng chất vitamin A để làm giảm bớt số trẻ con bị mù mắt. Hiện

nay có đến 200 triệu trẻ con trên thế giới mắc phải bệnh này.

- Ngành công nghệ sinh học có thể cải tiến năng suất tri trệ hiện nay trong ngành nông nghiệp với các giống có tính kháng sâu bệnh bền bỉ hơn, nâng cao năng suất tiềm năng của nông sản, do đó đóng góp vào tăng gia sản xuất và nâng cao mức hữu hiệu kinh tế. Chẳng hạn, hiện có các cuộc nghiên cứu về chuyển các gen của hệ thống quang tổng hợp "C4" (carbon C4) của cây Bắp vào cây lúa vốn thuộc loại "C3" (carbon C3) kém hiệu năng quang tổng hợp hơn.

- Công nghệ sinh học giúp phương pháp lai tạo hiện nay được hữu hiệu, chính xác và mau chóng hơn, và khám phá ra sâu bệnh bằng dùng phương pháp đánh dấu gen chẳng hạn.

- GMC có nhiều triển vọng giải quyết các vấn đề khó khăn mà con người chưa tìm ra giải pháp thích ứng, chẳng hạn vấn đề khô hạn, ngập lụt lâu ngày, vấn đề nước mặn, đất phèn, sản xuất chất đạm sinh học, tăng năng suất trên ít đất, ít nước, dùng ít phân hóa học, ít thuốc sát trùng, v.v... góp phần làm giảm bớt nghèo khó ở nông thôn, giải quyết vấn đề dân số gia tăng và bảo vệ môi trường.

Về mặt ảnh hưởng tiêu cực tiềm tàng, các nhóm chống đối sử dụng các GMC thường nêu các vấn đề như sau:

- Sản phẩm GMC có thể gây rủi ro bất ngờ cho con người, muông thú và môi trường, như có thể gây ra bệnh dị ứng chẳng hạn.

- Chất kháng sinh (antibiotic) được sản xuất từ gen của cây biến đổi di truyền có thể truyền qua cơ thể của con người vì chất kháng sinh được dùng trong đánh dấu di truyền của GMC.

- Giải pháp GMC không lâu bền cho một số vấn đề như kháng sâu bệnh vì các loại dịch hại này có thể tái xuất hiện do bản chất di truyền thích ứng với môi trường của chúng.

- Những gen biến đổi di truyền có thể truyền qua các loài dịch hại xung quanh (gene flow) và làm tăng gia tính chất tiêu cực của các loài này càng ngày càng tăng. Chẳng hạn gen chống thuốc diệt cỏ ở loài tự thụ tinh như cây lúa. Dù có đặc tính tự thụ tinh, cây lúa có độ 1% thụ phấn chéo, có thể giúp cho các gen chống chịu thuốc diệt cỏ truyền sang cây lúa đại, làm cho loại cây này trở nên “siêu cỏ” chống kháng thuốc diệt cỏ và có thể phá hại dữ dội hơn.

- Sự bành trướng trồng cây GMC đại trà, tương tự như phổ biến rộng rãi của một ít giống cao năng trên diện tích rộng lớn, sẽ làm mất đi bản chất đa dạng sinh học của vùng sinh thái.

- Làm nguy hại ngoài ý muốn đến các sinh vật ở môi trường xung quanh, như cây bắp Bt bị nghi ngờ giết một số bướm và ong hữu dụng.

- Có thể làm giảm bớt mức

hữu hiệu của thuốc sát trùng do cách quản trị côn trùng không đúng cách, tạo ra chất “protein Bt kết tinh”, sẽ làm côn trùng kháng lại cây GMC.

- Kỹ thuật “hủy diệt hạt giống” làm cho nông dân không thể tiếp tục dùng hoa màu thu hoạch làm giống cho mùa kế tiếp. Kỹ thuật này sẽ làm bất lợi cho nông dân nghèo vì họ phải mua giống cho mỗi vụ mùa.

Hiện nay, các chuyên gia công nghệ sinh học đang cố gắng làm giảm thiểu các rủi ro nêu trên và theo dõi cẩn thận trong các thử nghiệm hoa màu GMC trong phòng thí nghiệm cũng như ngoài đồng ruộng trước khi phóng thích ra thị trường thương mại.★

Đưa công nghệ sinh học đúng vị trí quan trọng của Nông nghiệp Việt Nam

Ngành công nghệ sinh học trên thế giới đang tiến triển rất mau lẹ trong mọi lĩnh vực từ y học, dược phẩm, hóa chất đến ngành nông nghiệp, ngư nghiệp và lâm nghiệp, mặc dù gặp phải sự chống đối ráo riết của một số công luận chủ yếu ở các nước Âu Mỹ và của trường phái hòa bình xanh (green peace). Đối với ngành nông nghiệp trong nước, xin đề nghị đặc biệt quan tâm đến 4 diện chủ yếu sau đây để đưa ngành công nghệ sinh học đến đúng vị trí quan trọng cần phải có như sau:

1. Cần có chính sách cụ thể để khuyến khích sự tham gia của các lĩnh vực tư và công trong nước và kế hoạch thi hành cụ thể trong tầm ngắn hạn, trung hạn và dài hạn ở lĩnh vực công nghệ sinh học để tiến đến mục tiêu hiện đại hóa đất nước.

2. Trong tầm ngắn và trung hạn, cần khai thác triệt để các kết quả kỹ thuật hiện đạt được trong khâu này trên thế giới hầu vừa tăng gia sản xuất với hiệu năng cao vừa tạo ra công ăn việc làm, đặc biệt cho các giới chuyên gia trẻ vừa tốt nghiệp trong ngành này.

3. Đầu tư nhiều hơn nữa cho các thiết bị liên hệ và quan tâm đặc biệt đến sự đào tạo chất xám, chương trình tu nghiệp cải tiến tay nghề liên tục để bắt kịp trình độ tiến bộ trên thế giới.

4. Cần phát triển luật lệ về an toàn sinh học đầy đủ, thiết lập một số phương thức đánh giá tốt mức độ rủi ro của các sản phẩm GMC và theo dõi cẩn thận các ảnh hưởng sau khi phóng thích các sản phẩm này, hầu đảm bảo an toàn cho con người, muông thú và môi trường. Về phương diện này, Việt Nam có thể dựa vào kinh nghiệm của các nước kỹ nghệ và sự giúp đỡ kỹ thuật của các cơ quan chuyên môn trực thuộc Liên Hiệp Quốc như FAO, UNESCO, ISNA, UNIDO, v.v... và các viện nghiên cứu nông nghiệp quốc tế thuộc hệ thống Nhóm Tham vấn (Consultative Group System).

Trong thế kỷ 21, tình trạng phát triển của ngành công nghệ sinh học cũng như ngành tin học của một nước phản ánh trình độ văn minh và sự tiến bộ của nước đó. Đến năm 2020, người viết hy vọng rằng nước nhà sẽ đạt đến trình độ cao của hai lĩnh vực quan trọng này, trong khi hoàn tất mục tiêu công nghiệp hóa, hiện đại hóa đã được đề ra.★

TS. TRẦN VĂN ĐẠT

NGÀNH CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VIỆT NAM đang vươn mình đứng dậy

“Hacker nhìn từ nhiều góc độ”. Diễn đàn khoa học của các bạn trẻ yêu môn tin học

Thời điểm hiện nay đánh dấu một giai đoạn mới của việc phát triển công nghệ thông tin (CNTT) ở Việt Nam, chỉ trong thời gian từ 6/2000 đến 7/2001, Chính phủ đã ban hành 6 quyết định để phát triển công nghệ thông tin, Bộ Tài chính, Tổng cục Bưu điện và Bộ Công nghiệp cũng đã có 6 thông tư, quyết định cụ thể hóa các chính sách phát triển CNTT. Đặc biệt, Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Việt Nam đã có Nghị quyết 58-CT/TW về đẩy mạnh ứng dụng CNTT phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Có lẽ, chưa bao giờ các doanh nghiệp CNTT của Việt Nam lại được “hâm nóng” như bây giờ.

Bước đầu tiên đánh dấu cho quyết tâm phát triển công nghiệp phần mềm là việc cho ra đời Trung tâm Công nghệ Phần mềm TP.HCM (SSP) tại 123 Trương Định, Q.3, TP.HCM. Đây là nơi đầu tiên đưa ra mô hình tổng công ty ảo, tập hợp lực lượng trong giới CNTT, đặc biệt là lực lượng sản xuất phần mềm trong và ngoài nước với mục tiêu chiến lược: hỗ trợ, thúc đẩy phát triển CNTT Việt Nam, tạo mọi điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp hoạt động có hiệu quả cao nhất. Ngay từ khi ra đời, SSP đã được sự tham gia đông đảo của các công ty thành viên, và hiện nay vẫn còn khá nhiều đơn vị muốn vào đây nhưng vì hết chỗ nên không thể tiếp nhận. Theo chúng tôi được biết, trong thời gian tới SSP sẽ xây dựng thêm một trung tâm khá lớn khác trên

đường Võ Văn Tần để tiếp nhận số đơn vị này.

Một mô hình phát triển mới, đó là Công viên Phần mềm Quang Trung cũng đã được Chính phủ quyết định hỗ trợ kinh phí xây dựng hệ thống hạ tầng viễn thông cho Quang Trung (trên 2 triệu USD), và được xem xét cho vay 2,5 triệu USD để xây dựng một trung tâm đào tạo nhân lực phần mềm, đồng thời sẽ xây dựng một viện nghiên cứu cao cấp về CNTT, gắn với ứng dụng trong vật lý, sinh học và toán học tại Quang Trung. Chính quyết tâm rất cao, thái độ làm việc khẩn trương và việc ban hành các chính sách kịp thời của Chính phủ và Tổng cục Bưu điện đã đem lại niềm tin cho các doanh nghiệp trong nước và nước ngoài. Công viên Phần mềm Quang Trung được khai trương vào tháng 3/2001 đã khẳng định điều này, ngay từ đầu đã có 68 đơn vị đăng ký hoạt động tại đây, trong đó có 8 công ty nước ngoài và 4 đơn vị đào tạo, toàn bộ diện tích hơn 9000m² vừa sửa chữa xong ở 7 tòa nhà đã được cho thuê và đưa vào sử dụng, nhiều đơn vị còn đăng ký thuê đất để tự xây dựng nơi làm việc với diện tích hơn 10.000m².

Cùng với TP.HCM, các địa phương khác cũng liên tục cho ra các trung tâm phát triển phần mềm của riêng mình, như Đà Nẵng, Cần Thơ... đó là chưa kể các trung tâm phần mềm của các trường đại học. Các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh ngành nghề khác cũng tham gia vào việc xây

dụng các trung tâm phần mềm, chẳng hạn như Công ty REE đang triển khai một dự án lớn ngay tại trụ sở của mình.

Cùng với các chính sách về miễn giảm thuế cho các doanh nghiệp phần mềm, việc giảm giá cước Internet cũng là một bước tiến đáng kể của nước ta trong việc thúc đẩy công nghiệp phần mềm phát triển.

Một sự kiện cũng lần đầu tiên diễn ra, đó là phiên chợ phần mềm lần đầu tiên được tổ chức tại Công viên Phần mềm Quang Trung vào ngày 16/6/2001, với mục đích tăng cường khả năng tiếp thị của các doanh nghiệp phần mềm trong nước đến với các đơn vị ứng dụng. Phiên chợ đã tập trung được 57 đơn vị phần mềm với 168 sản phẩm được chào bán.

Trước những chính sách khuyến khích chưa từng thấy, các doanh nghiệp CNTT Việt Nam bước đầu đã đạt được những thành quả đáng khích lệ. Nhiều đơn vị ứng dụng đã chịu bỏ ra số tiền lớn để mua phần mềm trong nước, điển hình như Phần mềm

kế toán Quản trị Effect của Công ty Phần mềm Hỗ trợ Doanh nghiệp, có giá bán đến gần 150 triệu đồng, được nhiều đơn vị đặt mua như: Cục Đăng kiểm Việt Nam (và 34 đơn vị trực thuộc), Công ty Đá Granida, và cả công ty nước ngoài như: Công ty

Shirasaki Việt Nam, Công ty Parker Processing Việt Nam... chứng tỏ hiệu quả phần mềm Việt Nam cũng không phải là thấp.

Bước vào năm 2002, ngành CNTT của chúng ta sẽ có nhiều sự kiện đáng chú ý, chỉ riêng tại TP.HCM, các dự án lớn sẽ được thực hiện:

- Triển khai hệ thống đối thoại công dân - Chính phủ - doanh nghiệp trên mạng của Thành phố.

- Triển khai đào tạo từ xa, trình độ từ phổ thông tới đại học.

- Thành lập một trung tâm đào tạo CNTT quy mô đào tạo 2000 người/năm, với tiêu chuẩn lúc tốt nghiệp phù hợp với các chứng chỉ có uy tín quốc tế. Đặc biệt để phục vụ nhu cầu chuẩn hoá trình độ nhân lực cung cấp cho xuất khẩu lao động.

- Dự án chợ công nghệ trên mạng, tổ chức các giao dịch bán thiết bị qua mạng. Và còn nhiều dự án khác sẽ được thực hiện với mục tiêu đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong mọi lĩnh vực.★

TRƯỜNG SON

GIÁO SU - TIỀN SĨ

Anh hùng lao động

VÕ TÔNG XUÂN

sinh viên xuất sắc nhất" trong số 21 nhà khoa học được khen thưởng nhân ngày họp mặt truyền thông của trường lần thứ 83. dịp này, tờ HORIZON (Chân Trời) của trường Los Banos đã có bài viết đầy tự hào về người Việt Nam đầu tiên nhận được phần thưởng cao quý này.

GSTS. Võ Tông Xuân bên giải thưởng CIPLBAA

Tháng 10/2001, Giáo sư - Tiến sĩ, anh hùng lao động, nhà giáo nhân dân Võ Tông Xuân, Hiệu trưởng trường Đại học An Giang, Giám đốc Viện nghiên cứu và phát triển hệ thống canh tác (Trường Đại học Cần Thơ) vinh dự được trường Đại học Los Banos (Philippines) trao phần thưởng "Cựu

Chúng tôi xin giới thiệu bài viết trên.

Tiến sĩ Võ Tông Xuân (cử nhân nông hóa 1966, thạc sĩ 1969 - ở Los Banos) là nhà nông học xuất sắc, nhà giáo tài ba và là nhà nghiên cứu từng đạt nhiều giải thưởng, người tiên phong tâm quốc tế trong lĩnh vực phát triển nông nghiệp và là cựu sinh viên

xuất sắc của hội cựu sinh viên trường Đại học Los Banos (Philippines) năm 2001.

Là nhà khoa học, tiến sĩ nổi tiếng về nghiên cứu quản lý đất nhiễm mặn, phèn và các bệnh lý đất ở Việt Nam. Tiến sĩ còn là nhà lai tạo giống lúa, canh tác lúa và đa dạng hóa nông nghiệp ở ĐBSCL, vừa lúa lớn nhất nước. Với khả năng chuyên môn và năng lực lãnh đạo lấy nông dân làm trung tâm, Tiến sĩ đã góp phần tăng nhanh sản lượng lúa, đưa Việt Nam vượt qua thời kỳ khó khăn, thành nước xuất khẩu gạo lớn trên thế giới.

Trên cương vị là trưởng bộ môn sinh - nông, phó chủ nhiệm khoa trồng trọt của Trường Đại học Cần Thơ, Tiến sĩ đã chú trọng đến việc truyền đạt kiến thức nông học và kỹ năng nghiên cứu khoa học cho sinh viên. Nhờ vậy, Tiến sĩ đã được tin nhiệm đề cử làm Phó hiệu trưởng Trường Đại học Cần Thơ và là Hiệu trưởng Trường Đại học An Giang (1999).

Từ khi giữ nhiệm vụ giám đốc Viện nghiên cứu và phát triển hệ thống canh tác ĐBSCL, Tiến sĩ đã ra sức củng cố và phát triển đơn vị. Ông còn là điều phối viên của Dự án xây dựng những trung tâm dịch vụ nông nghiệp cho nông dân nghèo vào những năm 1995-1996 do FAO (Cơ quan Lương - Nông Liên Hiệp Quốc) tổ chức. Ngoài ra, Tiến sĩ còn là nhà điều phối mạng lưới nghiên cứu và phát triển hệ thống canh tác ở Việt Nam từ 1991.

Tiến sĩ là tác giả và đồng tác giả của 6 quyển sách nghiên cứu

về nông nghiệp vùng ĐBSCL trên các lĩnh vực: đất, cây ăn quả, thủy sản, chăn nuôi và cơ khí nông nghiệp.

Việt Nam và cộng đồng nông nghiệp quốc tế, đã ứng dụng nhiều kết quả nghiên cứu, hướng dẫn của Tiến sĩ trong quản lý về sản xuất nông nghiệp. Tiến sĩ còn là Ủy viên của hội đồng tư vấn quốc gia về khoa học và công nghệ Việt Nam, đồng thời là Ủy viên hội đồng cố vấn phòng công nghiệp và thương mại Việt Nam, Ủy viên ban chỉ đạo chương trình nghiên cứu phát triển nông thôn Việt Nam - Hà Lan, và là thành viên nhóm tư vấn cho Thủ tướng Chính phủ.

Trên thế giới, Tiến sĩ đã và đang là Ủy viên các tổ chức sau: Hội đồng quản trị Viện nghiên cứu lúa quốc tế (IRRI), Hội đồng quản trị trung tâm nghiên cứu khoai quốc tế tại Lima (Peru) và là Hội đồng quản trị viện quản lý châu Á tại Manila, Hội đồng tư vấn tổ chức FAO trong chương trình quản lý, sử dụng tài nguyên nông nghiệp dựa trên cơ sở nông dân.

Với những đóng góp cho sự nghiệp phát triển nền nông nghiệp thế giới, tiến sĩ được phong tặng nhiều danh hiệu và phần thưởng cao quý: giải thưởng Ramon Magsaysay về phục vụ nhà nước (1993), Bằng tưởng lệ do có những đóng góp và cống hiến cho khoa học thế giới của chính phủ Canada (1995) và huy chương "Kỷ mã nông nghiệp" của Cộng hòa Pháp (1996).★

LỤC TÙNG

Hội nhập kinh tế khu vực và thế giới là điều tất yếu và đang đến thật gần. Nhưng làm sao để cho một nước còn kém phát triển như nước ta có thể hợp tác cùng thi đua bình đẳng với các nước là một vấn đề lớn đang đặt ra cho tất cả người dân đất Việt, ở trong lẫn ngoài nước. Đội ngũ chuyên gia người Việt ở nước ngoài hùng hậu cả về lượng lẫn chất không biết có thể đóng góp được gì cho nỗ lực vươn lên của cả nước. Nhìn từ bên ngoài, tôi vẫn lạc quan về sự đóng góp của đội ngũ khoa học-kỹ thuật người Việt ở nước ngoài.

Hội nhập

NHÌN TỪ NGUỒN LỰC CHUYÊN GIA VIỆT NAM Ở NƯỚC NGOÀI

❖ KTS
NGUYỄN HỮU THÁI
(Bắc Mỹ)

GS. Nguyễn Ngọc Trân (thứ tư bên phải), GS. Trần Hồng Quân (thứ sáu) cùng một số trí thức Việt kiều trong hội thảo “Giáo dục Đại học VN trước thách thức của Thế kỷ 21”

TIỀM NĂNG VÀ GIỚI HẠN

Hơn hẳn các nước láng giềng, nước ta đang có sẵn một đội ngũ chuyên gia khá hùng hậu. Ở trong nước là hàng vạn người được đào tạo từ nhiều nguồn: Nga, Đông Âu, Pháp, Anh... ngoài nước là hàng trăm nghìn chuyên gia Việt kiều thành tài ở các châu lục. Ít có một dân tộc nào trên thế giới mà có được một đội ngũ đông đảo, đủ ngành đủ nghề, giỏi đủ mọi thứ tiếng, thông thạo các nền văn hóa, lối sống, cách làm ăn của hơn 80 quốc gia và lãnh thổ trên thế giới, như dân tộc Việt Nam ngày nay.

Từ một nước vào hàng nghèo nhất thế giới, muốn tiến nhanh theo kịp các nước láng giềng, ta không thể phát triển theo bài bản, làm chậm chạp tuân tưng từng bước mà phải dám nhảy vọt, đi mũi nhọn, đường tắt vào nền kinh tế tri thức. Sử dụng được nguồn lực chuyên gia trong nước và đặc biệt là chuyên gia gốc Việt được đào tạo tại nước ngoài là một trong những vấn đề hàng đầu, cấp bách của đất nước.

Nhưng rõ ràng thực tế mấy năm qua, sự đóng góp trí tuệ của họ cho sự phát triển đất nước cho đến nay còn rất hạn hẹp và nhỏ nhoi.

Tiềm năng của đội ngũ chuyên gia Việt Nam ở nước ngoài thực sự ra sao, đâu là những thế mạnh cũng như những hạn chế của họ.

Có thể chia số đó ra 3 thành phần: thành tài trước 1975, tốt nghiệp sau 1975 và lớp lớn lên tại nước ngoài.

Số người trước 1975 phần lớn

đã thành danh, công việc ổn định, tích lũy nhiều kinh nghiệm. Họ quan tâm đến tình hình đất nước, nhưng do nhiều khúc mắc quá khứ, họ thường dè dặt trong việc trở về Việt Nam.

Đội ngũ được đào tạo và thành tài sau 75 là thành phần hùng hậu nhất, cả về số lượng lẫn kiến thức. Con số có thể 300.000 - 400.000 người nằm trong lứa tuổi năng động 30 - 50. Họ thường nằm trong "đa số thâm lãng", nhưng điều quan trọng nhất là họ vẫn nghĩ mình là người Việt Nam.

Thế hệ sinh ra và lớn lên sau 1975 ở trong lẫn ngoài nước sẽ là tiềm năng lớn nhất của đất nước. Ở nước ngoài, họ là thế hệ di dân. Ứng xử của họ theo lối phương Tây, ít kiên nhẫn với môi trường xã hội châu Á. Sự đóng góp của họ ẽ còn tùy thuộc rất nhiều vào số cộng đồng và gia đình bên đó, và cả tình hình đổi mới trong nước.

Từ ngày đất nước đổi mới, mở cửa đến nay, đóng góp về mặt kinh tế của người Việt ở nước ngoài còn rất hạn hẹp và ít ỏi so với tiềm năng thực sự của cộng đồng người Việt ở ngoài, đặc biệt về phương diện trí tuệ; còn nhiều khoảng cách về tình cảm và cả niềm tin giữa trong và ngoài nước...

NHỮNG BƯỚC ĐẦU ĐÓNG GÓP

Tuy vậy, tôi nghĩ, thực sự xem đội ngũ chuyên gia gốc Việt như một tiềm năng quan trọng trong việc phát triển đất nước, sự khuyến khích và đưa họ về với đất nước phải được đặt trong một chính sách dài hạn của Nhà nước.

Trước mắt, chỉ xin nêu một

vài chương trình cụ thể (qua tham khảo ý kiến nhiều anh em Việt kiều tâm huyết cùng kinh nghiệm chuyên gia các nước cùng hoàn cảnh như ta), xem như những bước đầu làm quen và hội nhập vào môi trường Việt Nam thời mới:

- *Trại hè, tham quan văn hóa, lịch sử*: những bước đầu cần thiết và cụ thể nhất để tiếp cận hoàn cảnh đất nước cho cả 3 thế hệ chuyên gia, từ đó sẽ đóng góp cụ thể.

- *Mạng tin chuyên gia*: không cần phải về nước mà có thể thông tin, chuyển giao công nghệ, hợp tác chuyên môn giữa trong và ngoài nước.

- *Đóng góp tuổi hưu*: chuyên gia Việt giàu kinh nghiệm thế hệ trước 1975 có thể đóng góp cụ thể khi tạo được điều kiện thuận lợi quay về đất nước.

- *Trao đổi nhân sự tu nghiệp*: trong khung cảnh hợp tác giữa các nước, công ty lớn (có chuyên gia Việt kiều công tác) vào thời đại toàn cầu hóa ngày nay, thúc đẩy trao đổi chuyên gia 2 chiều với sự tham dự của người Việt trong và ngoài nước.

- *Gặp gỡ chuyên môn*: thăm viếng chuyên ngành, hội thảo nghề nghiệp, chuyên gia Việt trong lẫn ngoài nước đều có lợi.

- *Bảo trợ giới trẻ*: bắt đầu cụ thể cho bà con mình trong nước ra du học, rồi mở rộng thêm ra cho giới trẻ ra nước ngoài học hành, tu nghiệp qua các chương trình phi Chính phủ NGO, vận động cấp học bổng của đại học nước ngoài cho học sinh-sinh viên Việt Nam trong nước.

Trong bối cảnh cạnh tranh kinh tế toàn cầu, ít có một nước nào trên thế giới như Việt Nam hiện nay có được một đội ngũ chuyên gia trong và ngoài nước hùng hậu cả lượng lẫn chất, một cộng đồng đông đảo người Việt ở nước ngoài hậu thuẫn. Và trên hết là lòng quyết tâm của một dân tộc xây dựng đất nước giàu đẹp. Mong rằng tất cả chúng ta cùng góp sức thực hiện được cuộc vận động to lớn nhằm đưa đội ngũ chuyên gia gốc Việt nhiều thế hệ tái hội nhập vào đất nước, cùng chung vai thực hiện công cuộc phát triển mới để nước ta sớm bằng và vượt cả người trong vài thập kỷ tới.★

HÃNG ĐỒNG HỒ CON NGỰA GIMIKO

34 Võ Văn Tần, Q.3, TP.HCM

**GIỚI THIỆU SẢN PHẨM MỚI
ĐỒNG HỒ ĐEO TAY VỚI 3 ƯU ĐIỂM:**

- ❖ Máy sản xuất tại Nhật
- ❖ Vỏ inox luôn sáng bóng
- ❖ Không vô nước

Đại lý Hà Nội:

17 Hàng Bông - 20 Hàng Trống

NGHỆ SĨ NHÂN DÂN

Thế Anh

vẫn trẻ mãi với những vai diễn...

Những khoảnh khắc rảnh rỗi hiếm hoi của những ngày cuối năm đã làm ông thông thả đôi chút. Đã gần chạm đến cái ngưỡng “thất thập cổ lai hi” nhưng vẫn khỏe, vẫn sung mãn như thời “Ba Dục” pha lẫn chút bặm trợn của “Vua Mèo”, Nghệ sĩ Nhân dân Thế Anh đã dành cho chúng tôi cả một buổi sáng (tính cách ông từ xưa là thế) để trò chuyện về nghề diễn viên điện ảnh mà gần 40 năm qua ông đã gắn bó...

. Xin chúc mừng ông vừa được phong danh hiệu Nghệ sĩ Nhân dân (NSND) (Diễn viên điện ảnh duy nhất đạt danh hiệu này năm 2001) ! Xin được tò mò một chút: cảm giác của ông thế nào khi Nhà nước công bố quyết định?

- NSND THẾ ANH: Đã đứng trước công chúng hàng ngàn lần nhưng lần này, quả thật là sung sướng, hạnh phúc và thật là vinh dự ! Bởi vì, so với các ngành nghề

khác thì lĩnh vực điện ảnh mà cụ thể là diễn viên, để được phong danh hiệu NSND khó lắm. Trong khi bên sân khấu khá nhiều anh chị được phong NSND như Trần Tiến, Trọng Khôi, Lê Khanh, Đoàn Dũng... Còn bên này thì trước đây chỉ có anh Trịnh Thịnh, chị Trà Giang, Lâm Tới..., chẳng có mấy người đâu. Muốn đạt được NSND phải có một quá trình tỏa sáng lâu dài chứ không nổi lên một vài vai diễn là được. Với

danh hiệu NSND, tôi cảm ơn rất nhiều đến người xem đã dành tình cảm cho Thế Anh. Nếu không có họ ủng hộ thì không biết sẽ ra sao. Trong đời nghệ sĩ có gì buồn hơn khi chẳng có ai biết đến mình!

. Và đây là cái đích cuối cùng của ông trong cuộc đời nghệ thuật?

- Nghệ thuật làm gì có đỉnh cao. Đỉnh cao luôn ở phía trước. Vươn lên đỉnh cao là cái đích cuối cùng của cuộc đời làm nghệ thuật, còn đỉnh cao bao nhiêu là tài năng của mỗi người. Tôi thường quan niệm, cuộc đời làm nghệ thuật là bơi ngược, còn bơi đúng là thua. Danh hiệu NSND chỉ là động cơ thúc mình vươn cao hơn.

. Từ lúc nào thì ông biết sẽ có một Thế Anh của 25 vai diễn trên sân khấu và 42 vai diễn bên điện ảnh?

- Con đường đến với điện ảnh của mình không hề được định hướng từ trước! Trước đây, xã hội quan niệm nghệ thuật là "xương ca vô loài" nên gia đình cố cho ăn học để mong làm ông đốc, ông phán. Còn sau này chọn con đường nghệ thuật là vì từ nhỏ đã có năng khiếu bất chước. Bây giờ nghĩ lại thấy mình bậy quá, hề thấy ai - thậm chí cả thầy cô giáo có gì khác lạ như đáng đi, nói cà lăm... - là nhái ngay. Và trong con người mình không hề thích công việc có sự lặp lại, nhàm chán. Vì thế, khi hoàn thành nghĩa vụ quân sự, tôi đăng ký vào học trường Sân khấu điện ảnh và sau đó công tác tại Nhà hát Kịch

Trung ương. Năm 1965, được đạo diễn Huy Thành chọn vào vai trung úy Phương, một nhân vật vừa đẹp trai, có học nhưng sai lầm về lý tưởng trong bộ phim "Nổi gió". Đây là mối tình đầu rất đẹp, nó xe duyên Thế Anh đến với điện ảnh. Được thử thách vai diễn có cá tính phức tạp như vậy nên mình lo lắng nhưng nhờ trời, vượt qua một cách xuất sắc. Sau khi phim được chiếu, hề mình ra đường thì được gọi "trung úy Phương", mỗi ngày nhận không biết bao nhiêu lá thư của các cô gái xin được "chết". Mà sao hồi đó mình đại thế, chưa có vợ, được có người xin chết mà chẳng làm ai chết cả! (Ông cười thoải mái).

. Hối thiết, lần đầu tiên vào Sài Gòn đóng phim "Mối tình đầu" với nhân vật chính Ba Duy anh có sợ không?

- "Mối tình đầu" là nhịp cầu đầu tiên Thế Anh đến với công chúng điện ảnh miền Nam. Tháng 12/75, theo đoàn phim vào Sài Gòn để tìm hiểu vùng đất xa lạ này. Bộ phim này đã để lại ấn tượng đẹp: tham gia một bộ phim lớn, đóng một vai bụi đời có tính cách mà xưa nay chưa hề đóng. Để thể hiện đúng nhân vật Ba Duy, tôi phải để tóc, râu như một thằng bụi đời thứ thiệt mới len lỏi vào những khu nhà ổ chuột trên kênh Nhiêu Lộc, trại cai nghiện ma túy Bình Triệu, giả làm người nghiện ngồi ở đường Hàm Nghi xem cách chích choác ra làm sao. Rồi đóng cảnh nghiện ma túy, nước dãi chảy tùm lum làm nhiều bà cụ than thở: khổ cái thân khi dính vào ma túy (có

biết đâu Thế Anh phải ngâm rất nhiều Silicagel để tạo dải). Cũng từ đóng bộ phim này mới biết nhậu “lai rai”, uống rượu Hennessy, ăn sầu riêng và cách sống của giới giang hồ miền Nam...

Và từ đó anh bắt đầu thích vai có tướng mạo dữ dằn hơn là vai thư sinh nho nhã?

- Ngoài chuyện đẹp trai (cười) và vóc dáng hơi bị “bơm” nên thường được đạo diễn giao cho các vai như vậy nhưng chính là tôi hiểu được những nhân vật có tính cách, dù là tính cách đối lập: Vua Mèo (Lưu lạc trở về Sam Sao), Đại tá Võ (Chiến trường chia nửa vàng trắng), Ông Cọp (Điện Biên Phủ), Chúa Trịnh Sâm (Đêm hội Long Trì)... Đây là những nhân vật có xương thịt, có cuộc sống nội tâm phong phú.

Tuổi trẻ mà thành công sớm thường hay kiêu ngạo, phải không anh?

- Tôi chẳng nghĩ thế bao giờ. Sau vài vai diễn thành công, được người xem hoan nghênh mới thấy mình bây giờ là người của công chúng nên phải quyết tâm diễn hay hơn, diễn dõ là tự đào mồ chôn mình, thận trọng hơn và chuẩn hơn đạo đức nghề nghiệp! Nhờ vậy mà sau này hết đạo diễn này đến đạo diễn khác mời mình tham gia. Nhiều lúc

Sĩ quan tên lửa trong phim “Em bé Hà Nội” - vai diễn Hải Ninh - Thế Anh và cháu Lan Hương

mệt quá muốn trốn để nghỉ ngơi cho lại sức nhưng rồi đam mê nên đến lúc giật mình thì thấy đầu đã bạc và cũng nhận ra vinh quang của nghề nghiệp. Nhờ cái quả đầu tiên “Trung úy Phương” mà sau này không ai chửi mình “đẹp trai ngu lâu khó đào tạo” cả.

Gần đây tìm ra được diễn viên trẻ đóng “tàm tàm” sao mà khó quá?

- Muốn diễn xuất hay, diễn viên phải có đời sống nội tâm phong phú, phải biết phân tích đời sống tâm lý nhân vật. Để có được điều đó, trước hết phải học và học thật nhiều. Ngay cả Thế Anh đã già rồi mà vẫn lom còm học tiếng Anh, tiếng Pháp. Mình rất tâm đắc câu: “Tất cả mọi sự nhàm chán trừ kiến thức”. Không loại trừ lòng yêu nghề và trách nhiệm với vai diễn. Và phải có năng khiếu nữa. Ngay cả anh con trai Thế Phương của mình, mặc dù đã học 4 năm trường Điện ảnh Sân khấu nhưng diễn làng nhàng

nên mình khuyên chuyển sang làm nghề khác.

. Anh nghĩ gì về điện ảnh nước nhà?

- Cũng có lúc bi quan thật nhưng qua Liên hoan phim Việt Nam lần thứ 13 tổ chức ở Vinh (Nghệ An) thì niềm tin về điện ảnh nước nhà đã được khẳng định: chắc chắn sẽ còn tiến xa hơn. Mưa phùn, gió bắc nhưng người dân thành phố Vinh vẫn nườm nượp tới rạp, mà không chỉ để coi phim truyện, phim tài liệu và cả hoạt hình nữa; hết ghế thì cứ vô tư lót dép ngồi dưới sàn nhà. Vấn đề là chúng ta chưa có những tác phẩm xứng tầm để phục vụ, khi có tác phẩm hay thì công chúng sẽ rủ nhau tới rạp. Tất nhiên những nhà kinh doanh phim ảnh cũng còn nhiều việc phải làm.

. Và khán giả thành Vinh nhận ra NSND Thế Anh chứ?

- Khổ nỗi người ta không gọi đúng tên mình mà gọi: "Trung úy Phương (nhân vật chính trong phim Nổi gió - đạo diễn Huy Thành) tê tê, đo đo" (phương ngữ của người xứ Nghệ, nghĩa là "kia đó"). Nghe gọi tên nhân vật cách đây gần 40 năm - xúc động lắm! Dù không nói ra nhưng đã là nghệ sĩ, ai cũng mong có được những vai như thế!

. Nhiều lần tham gia ban giám khảo các liên hoan phim quốc tế, anh có rút được gì cho công việc của mình?

- Nói tới điện ảnh là nói tới một ngành khoa học, khoa học kinh khủng: phải có máy móc hiện đại và kỹ thuật tiên tiến thì

mới có bộ phim hay. Thằng thần mà nói thì điện ảnh nước ta còn nhiều điểm để bàn. Có đi mới thấy làm điện ảnh nước ngoài nghiêm túc và khắt khe lắm. Nếu không đạt, phải đóng lại, quay lại. Chính là họ có tiền, còn ta thì tiền bạc eo hẹp chưa kể tới chuyện ăn xén, ăn bớt. Ước mơ của tôi là phim Việt Nam không chỉ được công chúng trong nước yêu thích mà còn đứng được ở rạp nước ngoài! Nói thì dễ nhưng để làm được thì khó lắm!

. Còn cuộc sống riêng?

- Một công dân nghiêm túc theo luật hôn nhân gia đình: 1 vợ (nghệ sĩ sân khấu Thu Hằng) và 2 con: Nguyễn Thế Phương (sinh năm 1972, tiếp viên trưởng hàng không) và Nguyễn Thế Duy (sinh năm 1978, đang làm thạc sĩ Kế toán tài chính bên Pháp), được UBND Q.10, TP.HCM công nhận gia đình gương mẫu. Nhiều khán giả hâm mộ hỏi: vậy anh có mối tình nào không? Mình trả lời là có nhưng không có gì phạm luật cả, biết dừng lại trước đèn đỏ. Cam đoan là chưa có tai tiếng nào về Thế Anh trong chuyện yêu đương cả.

. Năm 2002, ông vẫn tiếp tục đóng phim?

- Nghĩ thế nào được! Đã và đang đóng phim "Người học trò Gia Định xưa". Trước mắt là thế, còn xa hơn nữa thì... bí mật nhé!

Xin chúc NSND Thế Anh năm mới có nhiều vai diễn hay hơn và vẫn trẻ mãi với những vai diễn của mình.★

MINH PHÚC

CHUYỆN LÀNG QUÊ HÔM NAY CỦA **MỘT NHÀ VĂN HÓA DÂN GIAN**

G iáo sư, nhà Nghệ Tĩnh học Ninh Viết Giao đã xuất bản 34 tác phẩm nghiên cứu, sưu tầm văn hóa, văn học xứ Nghệ trong suốt 30 năm qua. Ở một số thư viện tại Mỹ, Canada, Nhật, Pháp có thư mục sách của ông Giao mà theo như lời nhận xét nửa đùa nửa thật của những người bạn đi nước ngoài về, thì “khéo mà nó đầy đủ hơn số sách của ông có lưu được ở nhà”.

Nhân dịp năm mới, ông vào thăm TP Hồ Chí Minh, gặp gỡ bạn bè nghiên cứu, ông kể chuyện nhà quê. Những biên đổi của phong tục văn hóa dưới con mắt nhìn của một người “lang thang” sưu tầm nghiên cứu dân gian, người đã 42 năm ở xứ Nghệ, đi hết lên rừng xuống biển...

Câu hỏi của bạn bè đặt ra cho ông: **“Tốc độ phát triển nhanh chóng, những sinh hoạt dân gian thay đổi. Vậy văn hóa dân gian tồn tại như thế nào. Nó có vào được “bọn phát triển” ngày nay không?”**.

- “Cuộc sống càng xô bồ, khoa học phát triển lên, có 2 hướng tâm lý: đi lên khoa học mới và cần đến văn hóa dân gian” - Lời ông Giao.

CẦN NHU THẾ NÀO?

Nhà nghiên cứu Ninh Viết Giao tại TP.HCM

Cái làng quê không còn nhà tranh (còn tranh đâu mà lợp. Lúa giống mới, lùn, ít rạ). Đường sá đi lại cấp phối, rải nhựa, có khi đổ bê tông. 2/3 làng có tivi... thanh niên làng cũng mặc đồ Jean, áo váy model... Vậy họ cần văn hóa dân gian như thế nào?

“Cái gì có ích lợi cho đời sống hôm nay, được họ thích, như: dân ca làm ca khúc mới, được dạy trên các Đài. Những nghề xưa sống đây: Đan mây tre, đồ gốm. Nồi đất, điệp, bông, cơm niêu. Những chiếc xe đạp chở bì, sọt, nồi niêu ra Thanh Hóa, Quảng

Bình. Nghề mộc thì đi thiên về chạm, khắc. Hiện đại chán nay quay lại tủ chè, sập gụ”.

HÌNH ẢNH MỘT NHÀ Ở QUÊ GÂN ĐÂY RA SAO?

“Chán tủ phormica rồi. Bàn ghế chạm khắc hoa lá. Chơi kiểu đó. Tủ cũng đi hướng cổ: tủ buýp phê cũng hoa sen, lá đuột. Có ông bột trong nhà, Phật Di Lạc ngồi cười vui vẻ. Đồ thờ sơn son thiếp vàng. Trước đi mua câu đối bán sẵn. Nay đặt một ông đồ nho nào viết cho hợp cảnh nhà mình, như “Âm hà tư nguyên” (uống nước nhớ nguồn) khắc gỗ hặn hoi...”

THẾ CÓ CÒN NẾP LÀNG NƯỚC NHƯ XƯA KHÔNG?

Ngày xưa: “Làng thương hơn nương kín” rào dậu không cần, chan hòa thương nhau. Cái cảnh vào nhà này bằng qua rào nhà khác, đi làm đồng vắng mở cửa toang, đã ít dân đi. Bây giờ làng có tường, nhà nọ cách nhà kia bao tường kín. Bên nước cây đa đầu làng bây giờ đã vắng... Trước giờ làm một năm vài lần, họp tự, nay giờ đủ. Tế tổ gặp nhau cả họ, bàn xây mả tổ, lập gia phả, đóng góp xây nhà thờ họ. Ngoài lễ hội cổ truyền, còn có lễ hội mới đã thành nếp: Lễ hội Làng Sen 19.5 đi hành hương, thấp hương nhà Bác, thi bóng đá, bóng rổ. Thi hát về Làng Sen suốt một đêm...”

TRONG CUỘC ĐỜI ĐI SỤU TÂM, NGHIÊN CỨU, LẤN LỘI KHẮP NƠI CỦA ÔNG, CỎ VẬT GÌ CỎ NHẤT?

“Đó là tục lệ cúng dân thần, thần sinh sôi nảy nở. Còn những câu ca cổ, những bài hát dặm duy nhất toàn quốc không có. Hát dặm: Thứ nhất một thổi tù và.

Thứ nhì hát dặm, thứ ba đi đường. Câu rất dài, lại không lên bổng xuống trầm như quan họ. Ở nơi tương đối hoang sơ, còn thấy những đôi guốc, dép làm bằng da trâu da sông làm quai, guốc đeo từ gốc tre”.

(Ông cười); - Bây giờ không gìn giữ thì đến đôi dép lốp mới đây thôi cũng không tìm ra. Trước đây mới chỉ năm 56-57, con gái đi Vinh, ở nhà mặc mầu, ra gần bến xe Yên Thành tìm bụi cây thay mầu mặc quần. Bây giờ thì “khi đã đua đòi, tốc độ gấp mấy dân thị xã”. Không biết có phải kinh tế thị trường không, mà khắp nơi mát-xa, bán quán. Sao các cháu lại đi làm như thế? Sáng mai đi rừng một gánh củi giỏi lắm chục ngàn. Làm gì nó chẳng bỏ đi lên phố. Bây giờ dân Diễn Châu, Nghi Lộc đi tận Phú Quốc đánh cá thuê.

Những nhà nghèo nhất thế nào? “Chỉ đủ rau dưa. Cái giường cũng từ đời mô. Giường cây dâu, có cái vạt với then ngang. Người nghèo là mấy lý do: Một là học hành ít không năng động chạy đôn đáo. Hai là nhà có hoạn nạn đau ốm, con hư, tàn tật, có năng động cũng không ra. Ba là lười bằng lòng sông vạy, được đồng nào ăn đông đó, có việc nhỏ mà thì nhỏ, xong lại rong chơi...”

x X x

Mỗi khi nhà Nghệ Tĩnh học, nhà nghiên cứu văn hóa dân gian Ninh Viết Giao vào thành phố, bạn bè lại hỏi chơi những chuyện nhà quê mà ông chưa chép vào cuốn sách nào... Như một câu chuyện bên chén rượu Xuân.*

NGUYỄN THỊ NGỌC HẢI

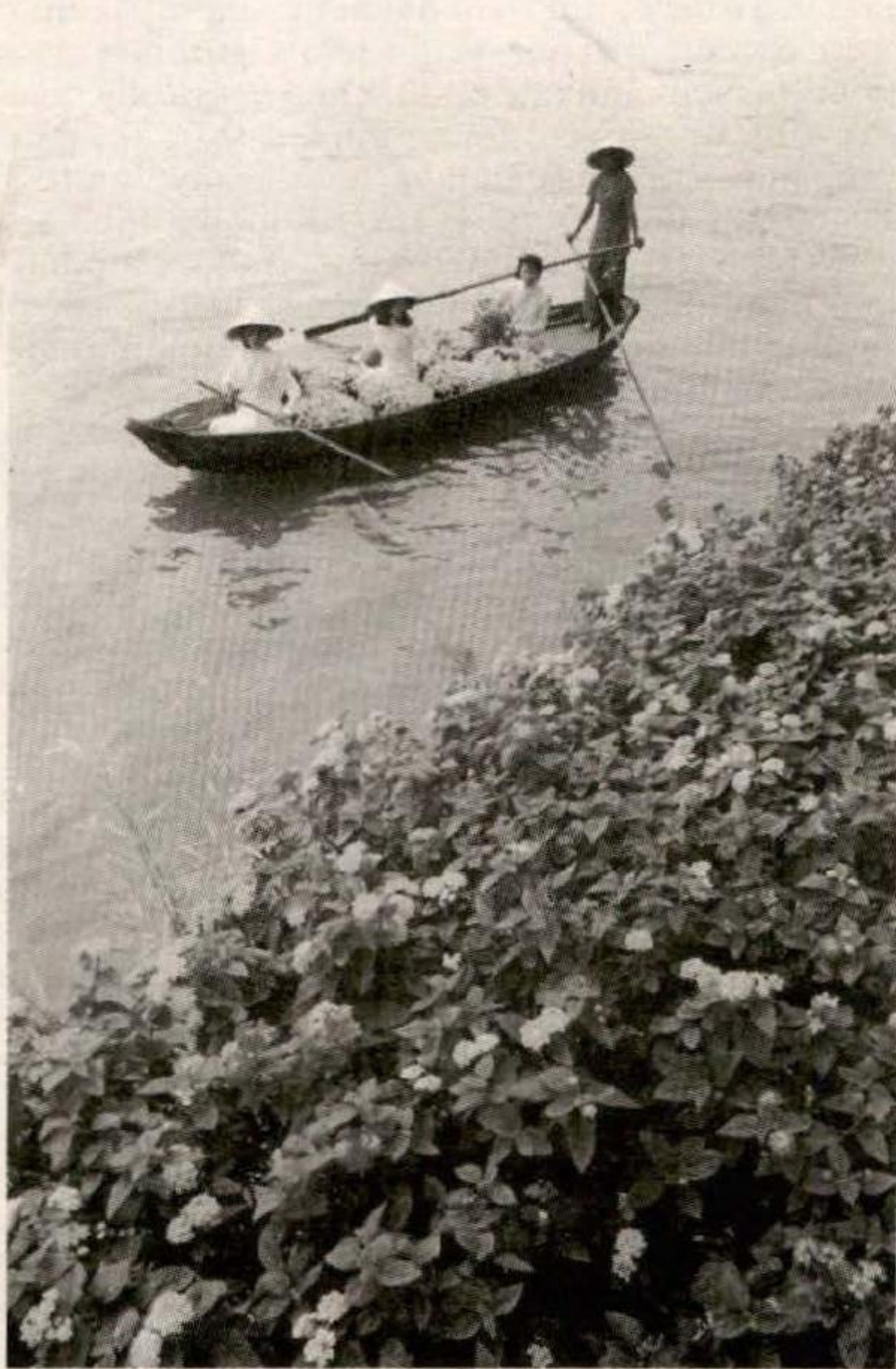
Trên đường VỀ QUÊ

❖ BÍCH NGÂN

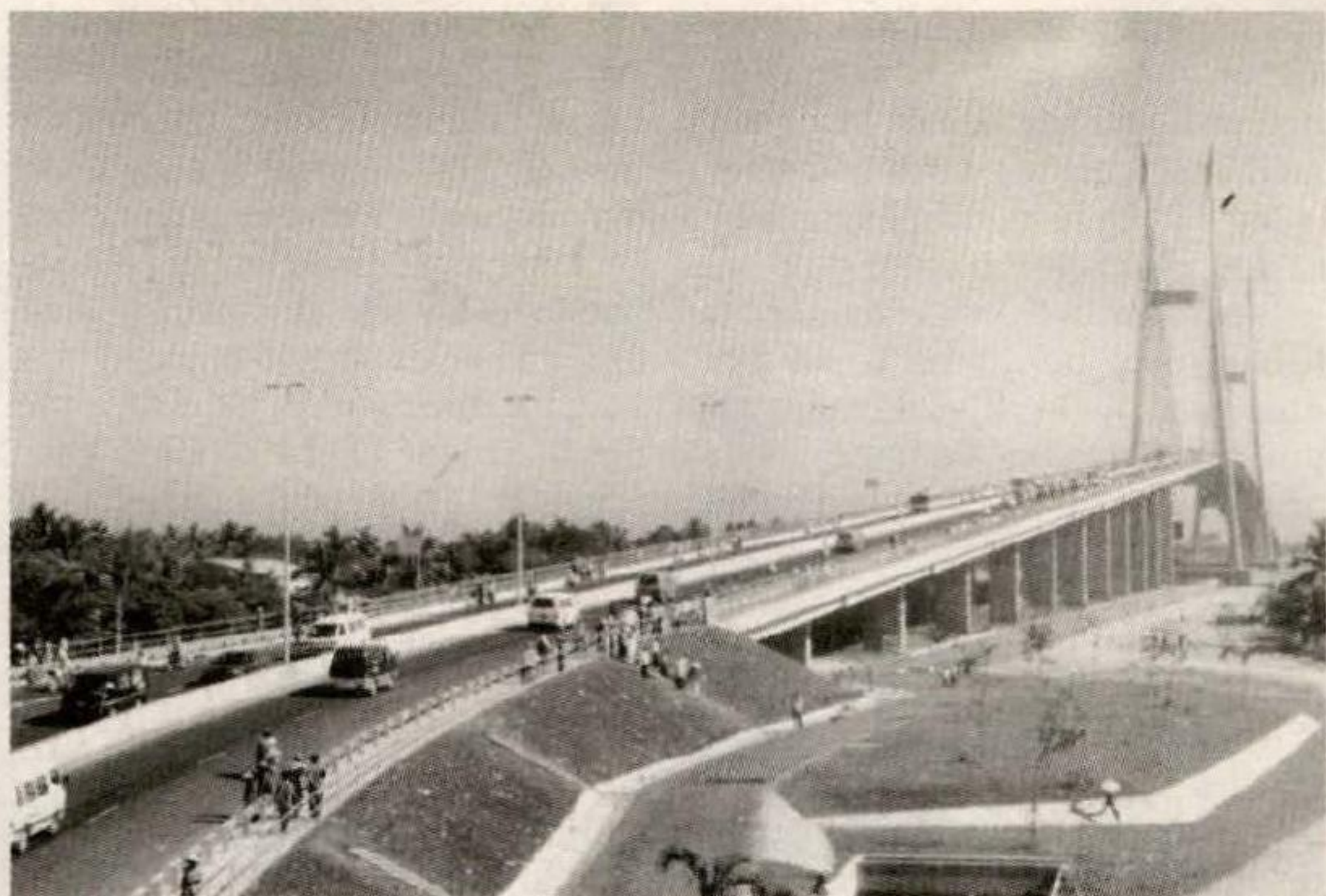
Năm nào về quê đón Tết tôi cũng đi trên chuyến xe đêm.

Mặt đường hiện ra dưới ánh sáng ngược chiều của vô số loại đèn xe. Xe tải mắc thêm nhiều bóng đèn màu, ì ạch nối đuôi nhau. Xe đồ chật khách tăng tốc trên những đoạn đường bằng phẳng. Xe du lịch tốc hành, loại xe mười chỗ ngồi mà tôi đang đi thì lạng lách, rượt đuổi bóp kèn inh ỏi. Nhiều đoạn đường được soi sáng, lấp lánh như đường băng.

Chiếc xe tôi

Trên Sông Hậu Giang

Cầu Mỹ Thuận

đi đến đầu cầu Bến Lức phải dừng lại. Trước mặt tôi là đoàn xe tải đang chậm chậm qua cầu. Đó là đoàn xe chở lương thực thực phẩm cứu trợ đồng bào bị lũ lụt. Bây giờ trên xe mới lao xao tiếng nói.

Người đàn bà ngồi cạnh tôi tên Hiền. Chị về quê ở Tân Châu, An Giang. Nơi ấy chị Hiền còn mẹ già với người anh ruột. Năm nào vào mùa nước dâng, bà mẹ và gia đình người anh cũng lao đao vì chạy lũ. Chị Hiền năn nỉ mẹ, thuyết phục anh về Sài Gòn nhưng bà mẹ khẳng khẳng không chịu rời bỏ xứ sở. Thế là cận Tết năm nào chị Hiền cũng thu xếp nhà cửa về với mẹ, với quê.

Nghe chị Hiền nói, tôi lặng thinh nhìn con đường trước mặt mà lại nhớ về mảnh vườn xum

xuê cây trái của bà dì Hai, người đã thay em mình chăm sóc cho đứa cháu cút côi là ba tôi, từ tấm bé. Mảnh vườn giờ không còn nữa, và thay vào đó là miếng đất bị cắt ngang xẻ dọc để nuôi tôm; bà dì Hai đã già, đi lại khó khăn, trí nhớ đã kém. Nhưng mảnh vườn xưa, mảnh vườn trong ký ức, vẫn còn nguyên vẹn. Mảnh vườn ấy thường hiện ra rất rõ trong những lúc tôi ngồi trên những chuyên xe đêm, đi giữa con đường thấp thoáng vườn cây và thoáng mùi trái chín.

Tôi vẫn còn nhớ, nhớ như in ngày ba tôi dắt vợ con về thăm bà dì Hai lần đầu. Bà dẫn chị em tôi ra vườn. Tôi chỉ muốn thốt lên: Trời ơi, y như vườn cổ tích! Xanh rươi. Rượu rít. Vàng ươm. Ngào ngạt. Ôi chín. Mít chín. Xoài chín. Chuối chín... Chỉ cần

ngửa bàn tay ra... Chị em tôi lú rú tung tăng, muốn hét lên thật to vì sung sướng. Bà dì bùng rồ, len lỏi giữa những cành trĩu quả. Trông bà khỏe mạnh, hồng hào và đẹp như bà tiên chân đất.

Những quả chín ngon nhất bà dì bảo tôi xếp vào đĩa to và đặt lên bàn thờ. Bà dì vắn cao ngọn đèn dầu và bảo cha mẹ tôi và chị em tôi thắp hương mời ông bà về họp mặt với cháu con. Tôi nhìn khắp lượt, chẳng thấy một di ảnh nào đặt trên bàn thờ, nhưng tôi lại hình dung những người được “mời về” phải là những người thật hiền, thật tinh anh và thật đẹp như bà tôi thuở nào. Họ không chỉ nhìn và thấy mà còn thấu hiểu và chia sẻ với cháu con cả nỗi khổ và niềm vui.

Cũng từ đó, tôi lờ mờ hiểu cái vị trí thiêng liêng của chiếc bàn thờ đối với mỗi gia đình. Và giờ thì tôi hiểu khá rõ vì sao, có lần KTS Nguyễn Văn Tất trong một cuộc họp mặt anh chị em Việt kiều với những người làm báo tại TP.HCM, đã nói rằng: vào ngôi nhà của một gia đình người Việt định cư ở nước ngoài, khi thấy bàn thờ ông bà và nghe con cháu họ nói tiếng Việt tức là họ không xa nước Việt hay nói cách khác là Tổ quốc vẫn trong trái tim họ.

Tôi thấy con đường như kéo dài ra dù đã có cây cầu Mỹ Thuận. Tôi nôn nao được trở về nhà, được thắp nén nhang trên bàn thờ ông bà và theo má chạy ra vườn; tuy mảnh vườn của má không xum xuê và ngào ngạt như mảnh vườn ngày nào của bà dì...*

Đi xem hoa, mua hoa là một thú vui của người Hà Nội. Ngày thường, Hà Nội đã tiêu thụ một lượng lớn hoa các loại. Ngày Tết nhu cầu càng cao hơn. Màu sắc của Tết Hà Nội nổi bật là màu sắc của những loại hoa quý tràn ngập ở các chợ hoa và trên đường phố. Gần đây, tốc độ đô thị hóa, giá đất lên cao, nhiều làng hoa truyền thống ở Hà Nội bị thu hẹp. Máy trận mưa lớn trong tháng tám vừa qua làm ngập úng kéo dài, làm cho đào và quất suy kiệt. Điều đó có ảnh hưởng gì cho việc cung ứng hoa trong dịp Tết ở Hà Nội?

Theo đường Âu Cơ, dọc đê Yên Phụ, rẽ vào phố Tô Ngọc Vân, trước đây là Làng hoa Quảng Bá. Len lỏi vào từng ngõ hẹp, chúng tôi mới thấy được những vườn quất nhỏ nhoi nằm lọt thỏm giữa những cụm biệt thự, khách sạn, nhà hàng sang trọng. Làng hoa Ngọc Hà cũng hiện ra quang cảnh tương tự, ở đâu vườn hoa cũng bị lép vế, bị bao vây bằng những nhà cao tầng. Lăn theo đường Lạc Long Quân, qua các xã Phú Thượng, Nhật Tân, Xuân La ở phía Bắc Hồ Tây, nơi chuyên trồng đào, đem lại doanh thu cho cả gia đình hàng mấy tỷ đồng một năm. Thế nhưng hiện nay, diện tích đất trồng đào không còn nhiều, thay vào đó là những khu đô thị mới, là công sở, công viên nước. Nếu chỉ dừng lại ở đây thì sẽ nghĩ Hà Nội lấy đâu ra hoa để đáp ứng nhu cầu tăng bốn, năm lần so với trước thời đổi mới. Một khi đất trồng hoa trên những vùng hoa nổi tiếng giảm đi, thì

HOA TẾT Ở HÀ NỘI

❖ PHẠM THANH

người trồng hoa làm gì? Nhân ngồi uống chè chén ở một quán cóc bên đường Lạc Long Quân, tôi nêu câu hỏi đó với anh chủ quán. Anh cho biết: “Ai cũng tìm một nghề để sống. Tôi cũng đã bán một phần lớn đất vườn đào,

nay ngồi bán nước trà, kiêm việc môi giới mua bán nhà đất. Về chuyện đất vườn đào, có nhà bán hết đất, mang tiền xuống phố cùng con cháu “mở shop”; có nhà bán một phần, chỉ bán vài mét vuông đã mua được chiếc xe máy Trung Quốc rồi; nhưng phần đông vẫn giữ đất, vẫn sống với nghề trồng đào cảnh. Có người bán đất thổ cư rồi đi thuê đất nông nghiệp, tôn nền vài ba mét, còn lại để trồng đào. Thật ra, diện tích đất trồng đào truyền thống trước đây có bớt đi, nhưng bù lại là diện tích đất trồng đào mới. Bây giờ có nhà trồng cả nghìn gốc, đầu tư cả trăm triệu đồng. Chỉ tiếc mưa lụt năm nay, làm thất thoát gần một nửa, số còn lại tạm đủ cung cấp cho Hà Nội, thiếu đào đưa vào Sài Gòn”.

Nhưng nỗi băn khoăn đó thật

sự không còn nữa khi tôi sang Đông Anh, nhìn thấy ở một huyện ngoại thành chỉ mấy năm chuyển đổi cơ cấu cây trồng đã xây dựng được một vùng đào hơn 50 ha, tập trung bên Quốc lộ 3 tại các xã Tầm Xá, Uy Nỗ, Nguyên Khê. Đào Đông Anh cũng từ giống Nhật Tân, Phú Thượng, Xuân Lai; cũng được chăm sóc, nuôi dưỡng từ phù sa sông Hồng. Lúc này, các chủ vườn đào đã bắt đầu tuốt lá để mỗi mắt lá sau 50 ngày, vào Tết sẽ cho một nụ hoa. Đào Đông Anh được trồng trên những dải đất cao, không bị ngập nước, hy vọng sẽ được mùa, là nguồn bổ sung cho sắc màu hoa Tết không riêng ở Hà Nội, mà còn cung cấp cho Sài Gòn và một số tỉnh phía Nam.

Cây đào trồng dài ngày, chăm sóc tỉ mỉ, sau khi tuốt lá, hãm sao cho chuẩn, giáp Tết mới ra hoa. Nếu như đào không thiếu thì lo gì thiếu những loại hoa khác. Trong cơ chế thị trường, người trồng hoa càng quan tâm đến số lượng và chất lượng hoa trước nhu cầu ngày càng cao của người tiêu dùng. Bà con ở Quảng Bá,

Nghi Tàm, vùng chuyên canh quất và một số loại hoa cao cấp đã tận dụng từng mét đất, lại còn thuê thêm đất ở làng khác để trồng hoa. Dân xã Tây Tựu (Từ Liêm) chuyên canh hoa cúc, xã Vĩnh Tuy (Thanh Trì) chuyên trồng giống hoa hồng Đà Lạt, mỗi xã có hơn 50 ha hoa. Công ty Công viên cây xanh, với gần 100 lao động trồng hoa thực được, cúc, vạn thọ... cũng đang chuẩn bị lượng hoa khá lớn cho thị trường Tết. Vào thăm vườn hoa gia đình anh Dương Văn Cầu, xã Vĩnh Tuy, sáu sào đất vườn của anh chuyên trồng hoa đồng tiền kép giống Hà Lan. Anh là người đầu tiên, bỏ trồng hoa hồng khi thấy thị trường đã bão hòa, chuyển sang trồng hoa đồng tiền giống Hà Lan. Giống này anh sang tận Côn Minh (Trung Quốc) mua về. Những ngày này anh chỉ cung cấp một phần nhỏ, còn giữ lại phần lớn hoa dành cho dịp Tết. Đến các cửa hàng hoa cao cấp ở Hà Nội, người bán hàng thường nói hoa đồng tiền nhập từ Hà Lan, thật ra là ở Việt Nam.★

Lời hay ý đẹp

Tâm hồn lớn lao của người phụ nữ giống như một dòng sông : nó luôn tạo nên cuộc sống tươi xanh ở hai bờ nhưng bản thân lại hướng ra biển cả.

P. REVEDY

Lễ cưới là lời khen nịnh khéo nhất mà người đàn ông có thể tặng cho người đàn bà. Và thường thường, đó cũng là lời khen tặng cuối cùng.

R. ROWLAND

Sự kiện mới

Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG

sản xuất, kinh doanh của các địa phương, doanh nghiệp và Chính phủ hơn bao giờ hết.

Sau dự án “Cánh đồng vàng” ký hợp đồng bao tiêu 60.000 ha lúa chất lượng cao xuất khẩu của Công ty TNHH Tấn Hưng-TP.HCM, có tỉnh ở ĐBSCL còn nâng thêm diện tích lúa chất lượng cao và bao tiêu sản phẩm cho nông dân như An Giang 71.000ha, Đồng Tháp 65.000ha... Cuối tháng 12/2001, một sự kiện gây sự chú ý đặc biệt của nông dân là sự xuất hiện của công ty bảo hiểm nông nghiệp Groupama của

Kết thúc năm 2001, Đồng bằng sông Cửu Long hào hứng với những dự án, chương trình chuyển dịch cơ cấu

Pháp mở chi nhánh tại Cần Thơ và bắt đầu tiến hành các dịch vụ bảo hiểm cho nông dân miền Tây. Phát biểu tại buổi ra mắt ở Hội

chợ Cần Thơ, ông Michel Beauchesne - Tổng Giám đốc công ty, nói: "Sau 5 năm có mặt ở Việt Nam và mấy năm chứng kiến lũ lụt ở ĐBSCL, công ty thấy nhu cầu bảo hiểm rủi ro cho sản xuất nông nghiệp và dịch vụ của bà con là rất lớn, dù nông dân đa số còn nghèo. Mặc dù vậy, xu thế bảo hiểm nông nghiệp là tất yếu và Chính phủ Việt Nam đang nỗ lực đầu tư với phương châm công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp - nông thôn. Trong quá trình hiện đại hóa ấy, điều quan trọng là phải bảo đảm an toàn tài sản và gia đình chống lại các rủi ro gặp phải với tính chuyên môn cao".

Cụ thể Groupama sẽ bảo hiểm vật nuôi bị chết, mùa màng bị thiệt hại, tác động của bão đối với nhà xưởng, gây thiệt hại về điện, máy móc nông nghiệp, ghe thuyền đi biển...

Trường Đại học An Giang cũng vào cuộc với chương trình cải cách giáo dục trong lĩnh vực đào tạo, không dạy sinh viên theo cách thụ động chỉ biết thuộc bài làm theo sách giáo khoa nữa mà cập nhật kiến thức theo hướng buộc sinh viên phải động não. Có trang web của trường, ngoài giờ sinh viên tự truy cập. Giáo viên đứng lớp phải "dợt" trong phòng có camera thu hình rồi xem lại để sửa chữa những thiếu sót trước khi truyền đạt kiến thức cho sinh viên. Tiếng Anh và vi tính là hai môn bắt buộc nhưng được miễn phí cho cả thầy và trò.

Cũng trong lĩnh vực giáo dục,

Trường THPT Châu Văn Liêm TP. Cần Thơ ráo riết thực hiện mô hình "trường chất lượng cao" đầu tiên ở ĐBSCL. Nhà trường đã liên hệ với Trường Đại học quốc gia Singapore (NUS) đến trường mình tuyển sinh cho năm học 2002-2003. NUS chấp nhận cho học sinh nộp đơn tuyển sinh trước kỳ thi tốt nghiệp THPT với lệ phí hồ sơ dự tuyển chỉ 15 USD. Đặc biệt, sau khi trúng tuyển, thí sinh có thể được vay tiền học và trả chậm trong 20 năm với điều kiện làm việc cho phía Singapore 3 năm sau khi ra trường. Tuy nhiên trong mô hình "trường chất lượng cao", nhà trường tổ chức dạy 46 tiết/tuần khiến nhiều em ngất xỉu trong giờ học và tỉ lệ cận thị tăng cao khiến phụ huynh học sinh hoang mang.

Đi hội chợ Cần Thơ năm nay thấy bà con tập trung đến tham quan gian hàng và tham dự hội thảo về giống cây trồng, vật nuôi rất đông. Tại hội thi trái ngon, bà con bu quanh lão nông Chín Ái đến từ Tiên Giang với trái bưởi giống to chưa từng thấy, cân nặng hơn 6kg. Nhiều người tò mò lấy tay đo thử bề ngang trái hết 4 gang mới giáp! Bác Chín nói, ông mua bưởi về ăn lấy hột đem trồng không hiểu sao trái lại to đến thế. 40 gốc bưởi ở vườn nhà ông trái đều to như thế cả. Bà con bu quanh xin địa chỉ ông mua giống về trồng. Anh Nguyễn Minh Trung - chủ vườn sản xuất và kinh doanh chuyên giống sầu riêng Ri-6 nói: "Sau lần đạt giải ở hội thi trái ngon năm 1999,

giống sầu riêng Ri-6 ghép bó của anh bán đất. Từ ấy đến nay anh đã bán hơn 100.000 cây giống sầu riêng mà có người từ tận Tây Ninh, Đồng Nai đến mua.

Trong lĩnh vực nuôi thủy sản, sau sự kiện catfish mà quốc hội Mỹ gây khó khăn cho thị trường xuất khẩu cá tra, cá basa của ta là sự kiện tôm càng xanh đến ngày thu hoạch bán không ai mua. Giá tôm có lúc rớt xuống chỉ còn 65.000 đồng/kg khiến bà con kêu trời. Hiện vùng tôm trọng điểm của An Giang và Đồng Tháp với hàng ngàn ha phải tiếp tục nuôi. Công ty xuất khẩu thủy sản của An Giang hứa sẽ tìm đầu ra cho bà con nhưng chưa ký hợp đồng bao tiêu. Đồng Tháp hồi giữa vụ bà con nuôi tôm còn gặp cảnh tôm chết hàng loạt do ô nhiễm môi trường. Mặc dù vậy, con tôm vẫn là kỳ vọng của bà con trong những năm tới. Chính vì vậy, sở cơ sở sản xuất tôm càng xanh giống ở DBSCL vẫn tăng gấp 3 lần năm 2000, đạt 40 triệu tôm post, tăng gấp 8 lần năm 2000. Dẫn đầu là Cần Thơ với 30 trại ương giống, kế đến là An Giang, Đồng Tháp và Bến Tre.

Trong lĩnh vực thương mại dịch vụ, sau Hà Tiên rồi An Giang, ngày 13/12/2001, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 191/2001/QĐ-TT về việc áp dụng chính sách khu kinh tế cửa khẩu cho tỉnh Đồng Tháp. Như vậy khu vực DBSCL đã có 3 khu kinh tế cửa khẩu mở ra với nước bạn Campuchia.

Một sự kiện gây chú ý đến giới

báo chí và chính quyền các địa phương là hàng loạt các tổng lãnh sự các nước đến Cần Thơ vào dịp cuối năm để tìm hiểu và xúc tiến thương mại. Tổng Lãnh sự Hoa Kỳ tại TP.HCM - bà Emi Lynn Yamauchi (người gốc Nhật) nói Cần Thơ nói riêng, DBSCL nói chung có tiềm năng kinh tế rất lớn, thông qua chuyến thăm này bà sẽ giới thiệu những tiềm năng ấy với các doanh nghiệp Hoa Kỳ. Tổng Lãnh sự Vương Quốc Anh - ông Adrian Stephens : Cho biết, hiện các nhà đầu tư Anh Quốc chỉ tập trung đầu tư vào khu vực TP.HCM, Bình Dương, Đồng Nai. Họ cần những phương tiện giao thông, thông tin, lao động có kỹ năng phục vụ cho sản xuất và xuất khẩu. Những điều đó DBSCL đều đáp ứng được nhưng tiếc rằng nhà đầu tư do thiếu thông tin không biết. Sắp tới chúng tôi kết hợp chính quyền địa phương có kế hoạch xúc tiến trao đổi thông tin hai chiều để thu hút đầu tư nước ngoài vào DBSCL...

Nhìn chung kết thúc năm 2001, tình hình sản xuất và xuất khẩu DBSCL gặp nhiều bất trắc nhưng cũng mở ra nhiều triển vọng. Bà con nông dân háo hức chờ đợi cơ hội mới trong năm Nhâm Ngọ trước mắt. Còn cái Tết, bà con miền Tây từ trước đến nay dù giàu hay nghèo thì vẫn sẵn sàng dốc túi, để "ăn một cái Tết cho đã" để sau đó lại lao vào lao động sản xuất bằng cả quyết tâm làm giàu.★

NGUYỄN HOÀNG TUẤN

Chúng tôi tới Cà Mau vào một ngày cuối năm, khi hoàng hôn gần tắt, trời se se lạnh. Thị xã Cà Mau sau 4 năm xây dựng, nay trở thành một thành phố xinh đẹp và thanh bình. So với trước, TP. Cà Mau ngày nay lớn vụt lên cả về diện mạo lẫn tầm vóc và sầm uất hơn. Một Thành phố của miền đất cực Nam của Tổ quốc, của bán đảo được bao bọc bởi biển Đông và Vịnh Thái Lan. Gặp gỡ và trao đổi với Phó Chủ tịch tỉnh Trịnh

Minh Thành cùng chuyên viên Sở KH-CN & MT Nguyễn Đình Văn, chúng tôi được biết:

Cà Mau có diện tích tự nhiên hơn 5208km² chiếm 13,6% diện tích ĐBSCL. Đất Cà Mau được tạo bởi 5 nhóm: đất phèn, đất than bùn, đất bồi, đất mặn và đất kênh rạch. Bán đảo Cà Mau là vùng đất thấp có 90% diện tích ngập nước và khí hậu chia làm 2 mùa rõ rệt (mùa mưa và mùa khô) với nhiệt độ trung bình cả năm 26,5 độ C. Đây cũng là miền

Trên miền đất cực Nam

Đất Mũi phía tiếp giáp biển Đông

đất duy nhất trong cả nước có 2 chế độ thủy triều khác nhau. Bán nhật triều ở biển Đông và nhật triều ở biển Tây. Điều kiện tự nhiên ở đây, sông rạch chằng chịt, thuận lợi cho việc nuôi trồng thủy sản, đặc biệt là tôm. Giao thông ở đây chủ yếu là đường thủy và bộ. Thị trấn Năm Căn, đoạn cuối của quốc lộ 1A đang xây dựng cảng Năm Căn ở giai đoạn cuối. Đây là cảng thương mại quan trọng trong hệ thống cảng ở ĐBSCL với vị trí nằm trong cung đường biển của nhiều trung tâm phát triển của vùng Đông Nam Á. Cảng Năm Căn có nhiều thuận lợi trong việc mở rộng thương mại, du lịch với các nước trong khu vực (Malaysia, Singapore, Indonesia...). Hiện nay, hàng hóa thông qua cảng Năm Căn, chủ yếu là tàu vận chuyển 1000 - 3000 tấn. Khi xây dựng xong, cảng có thể tiếp nhận tàu 5-10 ngàn tấn.

Gần đây, đường bay TP.HCM - Cà Mau hoạt động trở lại đã rút ngắn khoảng cách đi lại và sẽ rất thuận tiện, có lợi cho du lịch, thương mại, nhất là vận chuyển hàng thủy hải sản. Hiện nay, Cà Mau còn 2 sân bay cũ tại Năm Căn và Hòn Khoai. Ban lãnh đạo tỉnh cho rằng, khi có điều kiện, 2 sân bay ấy có thể khôi phục đưa vào sử dụng. Đó là tín hiệu đáng mừng, vì họ đã nhìn nhận: tốc độ, thời gian sẽ làm cho miền đất xa xôi này xích gần lại với các tỉnh trong cả nước; họ biết khai thác kinh tế trên cả vùng trời của mình.

Tại vùng sông nước này việc thông tin liên lạc cũng được chú trọng. Ở đây đã có hệ thống tổng đài viba số với dung lượng lớn và đài điện tử kỹ thuật số ở các huyện, đảm bảo liên lạc với các huyện trong tỉnh, trong cả nước và quốc tế. 100% các xã trong tỉnh có thể liên lạc bằng điện thoại. Bình quân máy điện thoại của tỉnh đến nay là 2,5/100 dân. Mặc dù, còn rất nhiều khó khăn, nhưng tỉnh đã quan tâm đầu tư đến ứng dụng Tin học trong quản lý. Nay ở Cà Mau đã có 5 mạng máy tính nối mạng cục bộ. Các đơn vị cấp huyện đã có thể trao đổi thông tin, gửi báo cáo bằng e-mail; tỉnh có trang web với nhiều chuyên mục kinh tế - xã hội, du lịch. Tỉnh hỗ trợ thiết bị cho 5 sở nối Internet, tổ chức các lớp đào tạo, học ứng dụng CNTT và có chính sách thu hút CB KH-KT về tỉnh bằng hỗ trợ lương, phụ cấp.

Cà Mau còn cả một tiềm năng to lớn về thủy sản đang trỗi dậy. Hiện tại, toàn tỉnh có 15 doanh nghiệp và 22 nhà máy chế biến thủy sản, đạt trị giá xuất khẩu xấp xỉ 250 triệu USD/năm... Bên cạnh đó, Cà Mau đang khẩn trương thực hiện hoàn thành cụm công nghiệp Khí - Điện - Đạm vào năm 2005, với chủ đầu tư là Tổng Công ty Dầu khí Việt Nam. Cụm công nghiệp này có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của Cà Mau trong tương lai.

ẢN TUỌNG CÀ MAU

Người dân Đất Mũi sống bằng nghề đánh cá

Ấn tượng gây cho du khách tới Cà Mau ngoài sự mát mẻ, không khí trong lành là những nơi vẫn còn đó những cảnh thiên nhiên không mang dáng vẻ của nhân tạo. Cảnh tượng, mỗi khi ráng trời đỏ rực ở phía tây một bên sông tấp nập những vỏ lãi, ca nô xuồng ba lá... trên con sông Gành Hào lịch sử, nơi lần đầu tiên đã diệt tàu chiến của Pháp vào đầu thập niên 40 của thế kỷ 20. Gần kề đó là một khoảnh rừng với những cái hồ xinh xinh từng đàn cò trắng nổi đuôi hạ cánh đậu trắng cây khi chiều tà, làm lòng người cảm nhận một sự

bình an dễ chịu và dễ hiểu thêm nét đặc trưng của vùng đất phương Nam. Chính vì vậy, Cà Mau chủ trương đầu tư để có những điểm du lịch thú vị ở sân chim Chà Là, Tân Tiến và sân chim Đàm Dơi.

Một buổi sớm, khi trời còn lạnh, chúng tôi ra bến tàu xuống một chiếc canô còn mới làm bằng composit. Chiếc canô không thể gọi là đi hay chạy mà nó lướt như bay qua sông Gành Hào đến Bảy Háp vào một nhánh của sông Lớn. Sau hơn 2 tiếng rưỡi, thay vì phải đi tới 5-6 tiếng bằng vỏ lãi, những người trong canô đều

nín lặng, bởi cảnh thiên nhiên rất đẹp. Những rừng đước cây lớn, rừng dừa nước dày và cao, cảnh những con dơi đen xám treo lủng lẳng trên những cây cao... Chúng tôi cũng thoáng được nhìn thị trấn Năm Căn ngay trên bờ sông. Khi nhìn thấy 2 bên bờ lười phoi giăng giăng là lúc chúng tôi được thông báo đến địa phận Đất Mũi. Chúng tôi hình dung tại đây là rừng đước rậm, muốn đứng được ở mỏm đất cuối cùng của Tổ quốc chắc phải đi gian khổ hay ít nhất cũng là lội bì bõm trong nước... Trái với sự tưởng tượng, Đất Mũi lại rất đẹp, tất nhiên đã được bàn tay con người cải tạo, quy hoạch. Những kênh trồng đước hiện tại là nơi con người đào lấy đất đắp cao đường đi. Việc quy hoạch cũng khá khéo léo, tạo nên những đường cong mà chỉ 1-2 năm nữa sẽ là rừng đước. Tỉnh Cà Mau chọn đây là điểm đầu tư cho khách du lịch tới thăm. Dự án sẽ được hoàn tất trải qua 3 giai đoạn mà hiện nay mới xong giai đoạn I. Giám đốc Nguyễn Hoàng Triều đã cho biết, việc kè đá ở Đất Mũi cực kỳ vất vả. Đá phải chở bằng tàu từ nơi xa tới. Trên những con đường đi phải đổ bê tông, vì để trực thăng có thể hạ cất cánh.

Rẻo đất này không tránh khỏi quy luật lở - bồi của thiên nhiên, việc kè đá là mục đích muốn giữ đất đã được bồi. Một hai năm gần đây đất bồi cho Đất Mũi đến 120m/năm. Từ Đất Mũi này đến Hòn Khoai chỉ còn 17 phút.

Khi nhìn thấy cột mốc cuối

cùng của Tổ quốc và đặt được chân mình trên mỏm đất cuối cùng ấy, mỗi người trong chúng tôi đều dâng lên một điều gì đó rất thiêng liêng, rất khó diễn đạt. Chúng tôi tự hỏi, không biết những người nước ngoài họ có cảm nhận như chúng tôi không? Khi đọc được những dòng ghi lưu niệm, chúng tôi mới biết chỉ mới có 5 tháng tiếp nhận khách tới thăm đã có trên 230 đoàn, trong đó có người trong nước, Việt kiều và người nước ngoài. Họ đều thích cảnh thiên nhiên đẹp và cũng thấy đây là rẻo đất thiêng liêng của người Việt Nam, nhất là khi đứng ở mũi đất, xung quanh là biển mênh mông lồng gió.

Công việc ở đây vẫn bộn bề, nhưng khai thác Đất Mũi là điểm du lịch sẽ rất thú vị và ngoạn mục, nếu như, những cảnh thiên nhiên ở đây được gìn giữ tối đa, có thể được. Du khách sẽ chẳng còn thú vị khi nơi đây bị đô thị hóa. "Nếu như khai thác du lịch đúng những gì du khách cần thì sẽ thành công!". Đó là câu nói của ai đó cất lên nói thay cho những điều chúng tôi đang nghĩ.

Cà Mau - miền đất cực Nam của Tổ quốc được ví như đầu chân của người Lạc Việt với những tiềm năng sẵn có và những con người tràn đầy thiện chí, ước mơ sẽ là nơi thu hút tài lực để vươn lên hội nhập với các tỉnh bạn và xứng đáng là nơi tiên tiêu của VN với các nước trong khu vực.★

TRUNG THU

Một bà giáo từng có thời du học tận kinh đô ánh sáng của châu Âu đã có lần nói với chúng tôi: “Ngay khi đặt chân đến Hội An, tôi đã mơn man cảm giác được vô về, an ủi”. Vâng, đối với những con người suốt đời đi tìm sự bằng an trong tâm hồn thì Hội An quả là chiếc-vé-hạng-nhất-của-cuộc-

Ở QUÊ NHÀ

đời. Ở đâu đó dưới những mái ngói rêu, con người Hội An vẫn cất giữ một di sản của lòng mình, đó là một lối sống hài hòa trong triết lý âm - dương của tự nhiên, là sự ý thức bản thân mình trong gạch nối giữa quá khứ và hiện tại, giữa hiện thực và tâm linh một cách tự nhiên như dòng chảy đã có tự bao đời của dòng tộc, gia

đình mình. Dòng chảy đó làm nên một phần diện mạo văn hóa Hội An và càng được khơi đậm thêm từ những ngày Tết.

Ở Hội An, không khí Tết bắt đầu âm sắc lên từ sáng ngày 30. Nhà nào cũng tinh tươm, sáng sửa với cành mai, chậu bông cúc, thược dược khoe hoa góc sân nhà. Nơi đẹp nhất trong không gian

nhà của người Hội An ngày Tết là bàn thờ gia tiên. Từ mấy ngày trước, người con trai trưởng trong nhà đã phải đem bộ lư đồng xuống mang đi đánh bóng bằng máy hoặc tự tay chùi sáng bằng tro và khế chua. Lư hương được thay cát mới, thứ cát trắng mịn sạch sẽ theo những đôi quang gánh từ làng Thanh Hà vào phố chỉ một lần trong năm vào những ngày cận Tết. Người Hội An thích dùng loại hương vòng có hình tháp để thắp trong ngày Tết, có lẽ để cây hương cứ chậm chậm cháy còn mùi hương cứ quẩn quít đâu đó giữa những hàng vì kèo đen thẫm, dưới những hàng ngói âm dương ẩm áp. Ở Hội An vẫn giữ nhiều phong tục cúng lễ trong ngày Tết. Khoảng 29, 30 âm lịch mọi nhà cúng tất niên, sau đó là cúng “rước ông bà”, ý muốn mong những người đã khuất của gia đình, “trở về” ăn Tết cùng con cháu. Từ đó, trong các ngày mùng một trở đi, ngày nào con cháu cũng làm cơm cúng, cho đến ngày mùng ba cúng “đưa ông bà” thì mới hết.

Sáng 30 Tết, trong khi những người đàn ông trong nhà lo bày biện, dọn dẹp thì những người phụ nữ xách giỏ ra chợ. Hội An chỉ có một ngôi chợ trung tâm và phiên chợ đầu năm chỉ họp lại vào mùng 3 nên nhà nào cũng đi chợ ba mươi để chuẩn bị đủ thức ăn cho những ngày Tết. Phiên chợ cuối năm là cả một điều lý thú. Chợ chỉ họp đến trưa nên từ sáng sớm đã hoi hả kẻ mua người bán. Những con phố dẫn xuống chợ đầy ắp rau. Khó có thể

tả hết được cái hương vị thơm ngát dịu ngọt của chợ rau Hội An ngày Tết. Tôi có một người bạn ở xa quê, năm nào nếu về Hội An ăn Tết, nhất định cũng giành đi chợ ba mươi, chỉ để hít thở cái mùi thơm của hàng chục thứ rau còn ướt đầm sương sớm kia. Trong số đó, có những loại rau như ngò, tần ô (cải cúc), chỉ được bắt đầu trồng vào lúc cận Tết, khi mùa đông nhiều mưa gió vừa đi qua. Phần lớn rau được chính người trồng gánh vào chợ từ làng rau Trà Quế nổi tiếng của Hội An. Không hiểu nhờ đất hay vì lẽ gì mà rau Trà Quế có mùi thơm rất riêng nơi khác không có được. Có người lại nói rau Trà Quế thơm nhờ được bón bằng một loại rong trong đầm Trà Quế. Cái đầm này nguyên là một vịnh biển kín, nơi neo đậu của các thương thuyền từ Trung Hoa, Nhật Bản và vùng Trung cận đông sang buôn bán với Hội An sầm uất của Đàng Trong một thuở. Vịnh cạn dần thành đầm cùng với sự suy tàn của thương cảng Hội An, chỉ có thứ rong đó vẫn còn lại với thời gian.

Giao thừa là giờ khắc thiêng liêng trong mỗi gia đình và trong lòng mỗi người. Khi đồng hồ sắp điểm 12 tiếng, người đàn ông lớn tuổi trong nhà đặt chiếc bàn nhỏ trước sân, nơi có thể nhìn thấu cả trời đất, bày lên đĩa bánh mứt, một ly nước trắng và đĩa muối-gạo, rồi thành kính đốt trầm và thắp hương cúng giao thừa. Lễ cúng này được xem là cúng trời đất, cầu mong cho một năm mới bình yên, an lành. Khi hương đã tàn, người đàn ông lấy muối, gạo

rải ra khắp bốn phương tám hướng, như để tặng lương thực cho những vong hồn không nơi nương tựa. Đất trời huyền nhiệm với mùi hương trầm cổ kính, còn con người thật thanh thản, nhẹ nhõm trong phút giao hòa giữa năm mới và năm cũ, giữa âm và dương, giữa lòng người và cõi tự nhiên không cùng.

Nhà nào cũng vậy, mọi thành viên dù đi đâu cũng phải có mặt ở nhà trước 12 giờ để đón giao thừa cùng gia đình. Sau giao thừa, đám trẻ được phép ra phố. Có lẽ ít có nơi nào trật tự được giữ tốt như ở Hội An, đêm khuya có thể ra đường mà không sợ cướp giật, tệ nạn. Từ ngày Hội An mở cửa đón khách du lịch, sau giờ giao thừa, đường phố càng tưng bừng hơn. Các quán ăn dọc theo các con phố cổ đầy khách du lịch nước ngoài. Nhiều quán đã thay đèn điện bằng những chân nến lung linh. Mọi người đổ ra phố đón mừng năm mới. Những người trung niên uống cà phê và trò chuyện cùng bạn bè trong các quán cà phê vườn nằm giữa những con hẻm nhỏ nối các phố cổ. Đám trẻ bắt đầu xuống phố. Hàng trăm chiếc xe máy nối đuôi nhau chạy một chiều rất trật tự quanh các đường phố, tạo thành cuộc diễu hành chào năm mới khiến du khách nước ngoài đồn lại các ngã ba, ngã tư đường vô tay tán thưởng.

Sáng mùng một, người Hội An thường đi thăm nơi an nghỉ của những người đã khuất trong gia đình. Đây cũng là dịp những người lớn tuổi trong gia đình

nhắc nhở con cháu về công đức của ông bà và truyền thống của gia tộc. Sau đó nhiều người vào chùa lễ Phật, cầu mong một năm sung túc, ấm êm cho gia đình mình. Từ chiều mùng một trở đi, mọi người đi chúc Tết nhau. Rất nhiều người vẫn giữ phong tục kính cẩn thắp vài cây hương trên bàn thờ trước khi chúc Tết gia chủ.

Hội An có những con người đặc biệt mà hình ảnh của họ đã trở thành một phần của hồn phố cổ. Đó là ông lão giữ Chùa Cầu lặng lẽ lúc ngôi chùa đặc biệt này chưa mở cửa cho khách tham quan, bà bán lục tàu xá với đôi vai đã bị hòm xuống ở chỗ đặt đòn gánh và tiếng rao lanh lảnh “thượng Chùa Cầu - hạ Ông Bồn” đang yêu dân đi cùng tuổi tác, ông bán chè mè đen thường rao “xíu mà” trầm vang giữa các góc phố. Ba ngày Tết, ông “xíu mà” vẫn đặt đôi thùng chè nóng hổi lên vai ra phố. Không phải vì ông cần tiền, con cái ông đều đã thành đạt đủ sức cho ông bỏ gánh dưỡng già, nhưng ông vẫn thích cầm cùi nẫu món chè vừa có cái vị béo thơm dân dã của mè, vừa có mùi hương thoang thoảng của thuốc bắc từ lâu đã thành món đặc sản của phố cổ. Ông là người bán “xíu mà” còn lại duy nhất ở Hội An. Trong cái lý của mình, dường như ông cũng sợ khi ông yếu đi, ai sẽ tiếp tục gánh đôi thùng thiếc đã đen bóng vì thời gian mà cất tiếng rao “Xíu mà... không?”. Mùa xuân này, không biết người bán “xíu mà” có còn xuống phố?★

THÙY TRANG

chồng. Nhưng những thử nghiệm DNA phát triển nhiều, từ thập niên 1990, theo các hiểu biết mới về sinh học, cho thấy là chính loài thiên nga cũng không một vợ, một chồng đâu! Trong sách "Huyền thoại về chế độ một vợ, một chồng - The Myth of Monogamy" vừa xuất bản năm 2001, David P. Barash, một nhà động vật học đại học University of Washington tại thành phố Seattle và vợ, Judith P. Lipton, một bác sĩ tâm thần, xem xét những khảo cứu mới nhất, đã tiết lộ về nền móng yếu

MỘT VỢ MỘT CHỒNG TRÊN PHƯƠNG DIỆN Sinh học

Trong phim Ưa chua - Heartburn, tài tử Meryl Streep than thở với cha về lòng thiếu chung thủy của chồng. Cha bà quả trách: Con muốn một vợ, một chồng hay sao. Vậy thì con lấy chim thiên nga đi. Các loại chim, gồm luôn cả thiên nga thường được xem là gương mẫu quý phái cho chế độ một vợ một

❖ GS. TÔN THẤT TRÌNH

kém sinh học lạ lùng của chế độ một vợ, một chồng. Cảm hứng của Barash, khi viết sách này, là sự bùng khởi thử nghiệm DNA trong thập niên 1990 đã giúp các nghiên cứu sinh học qui định quan hệ cha con của con cháu ở những loài vật từ trước vẫn được

coi như là một vợ, một chồng. Các nhà khoa học liên tục tìm thấy là con cái loài vật tưởng là một vợ một chồng, luôn luôn có con cháu của những con đực không phải cặp đôi với mình. Từ thiếu phải tính của các nhà sinh học, cho đó là việc "giao cấu ngoài cặp đôi - extra-pair copulations". Theo Barash, các nhà sinh học trước đây không có phương cách xác định chứng cứ quan hệ cha con. Nay nhờ thử nghiệm DNA, động vật chúng ta vẫn xem là con cháu đẹp đẽ quảng cáo tình chung thủy, càng ngày càng thấy là cũng chơi nhiều trò lừa lọc đáng ghét. Trong số gần 4000 động vật có vú, chỉ còn khoảng 3% nay được xem là theo chế độ một vợ, một chồng mà thôi. Đó là hải ly - beavers, rái cá - otters, vài loài gặm nhấm, vài loài chồn và rất ít loài động vật có vú và có móng. Chỉ khoảng 9% trong số gần 100 loài khỉ vượn (linh trưởng) là một vợ, một chồng. Vào thập niên 1960, theo Barash, chim trở thành kẻ cầm cờ hiệu cho chế độ một vợ, một chồng. Chiều theo thông báo của nhà điều học danh tiếng David Lack, 92% của số 9700 loài chim là một vợ, một chồng. Tuy nhiên, thử nghiệm DNA sau đó, tiết lộ là đôi khi 40% con mới nở của nhiều loài chim không cùng DNA với chim đực suy đoán là cha.

Vậy chớ ve vãn ngoài cặp đôi của chim và thú vật dính dáng gì với con người? Thế nhân, theo Lipton, cũng như hầu hết động vật khác, chưa bao giờ thật sự thành công áp dụng chế độ một

vợ, một chồng cả. Dân gian rất ưa lừa dối khi được hỏi về giao hợp nam nữ và lý do nói dối rất là rõ rệt. Không chung thủy tình dục là gốc rễ của đa số ly dị. Theo một nghiên cứu, 50% đàn ông có vợ, đã có ít nhất là một lần yêu đương, ngoài khuôn khổ vợ chồng. Tỉ số cho đàn bà là 30%. Các con số này không đáng tin cậy tí nào cả. Vì lẽ quý ông thường xé to báo cáo để ra vẻ nam tính hơn và quý bà nói bớt đi, hầu bảo vệ danh dự của mình. Trong số 165 xã hội con người, một nhà nhân chủng học và một nhà tâm lý học nghiên cứu thì chỉ có 15% là hoàn toàn theo chế độ một vợ, một chồng. Barash nói thật khó lòng biết được là chế độ một vợ, một chồng xuất hiện khi nào ở hệ thống kết hôn. Một số bộ lạc hiện nay còn ở thời kỳ săn bắn và thu lượm trái, áp dụng chế độ một vợ, một chồng. Lý do để chúng ta có thể xem chế độ này đã xảy ra trước thời có Thánh kinh. Chế độ một vợ, một chồng đúng qui tắc xã hội, có lẽ xuất phát vào cuối thời Trung Cổ Tây phương, khi Giáo hội Cơ đốc tán thành chủ trương này. Theo Lipton, chế độ một vợ, một chồng có thể không thiên nhiên và nhân loại đã thất bại ứng dụng chế độ. Tuy nhiên chế độ vẫn tốt nhất trong số các hệ thống kết hôn thất bại, gồm luôn kết hôn tự do, kết hôn theo nhóm và nhiều vợ, nhiều chồng, vì lẽ các chế độ vừa kể, theo lời Barash, xây dựng trên ghen tuông tình dục. Ông nói thêm: Mâu thuẫn là tiến trào

đã sản xuất cá thể đầy khuynh hướng đảo mắt lang thang. Nhưng đồng thời họ cũng ghen tuông nặng nề và nổi khùng. Một vợ, một chồng theo Barash, là con đường dẫn đến một tình yêu, chính chắn, sâu đậm hơn là tình yêu vụng trộm mau lẹ với ai đó sắc đẹp quyến rũ. Thí dụ hôn nhân hai tác giả. Họ đã lấy nhau 25 năm trời, nuôi nấng hai con và tuyên bố là đã chống đỡ được nhiều cám dỗ. Họ hy vọng cuốn sách là một bức thư mở ngỏ, một lời cảnh cáo cho những người tình không tưởng, bị hôn nhân ru ngủ vào một lý tưởng mê muội, tin rằng khi đã thành hôn với một linh hồn kết đôi, thì cả hai đều không còn thương nhớ tình dục với ai khác nữa. Hay Thượng đế

đã cấm họ không được ngoại tình nữa. Cái vừa khít hoàn toàn cho cuộc hôn nhân một vợ, một chồng tốt đẹp, là do chúng ta xây dựng lên, không phải là bẩm sinh. Khi trang bị hiểu biết đầy đủ về bản năng tình dục con người, đôi lứa sẽ vỡ trang tốt hơn để nhận nại chịu đựng những nỗi khó khăn cảnh một vợ, một chồng, kháng cự thắng lợi những cám dỗ của hàng loạt thiên hạ tinh ranh, hấp dẫn. Những gì thách thức nhất cho một vợ, một chồng là thiên hướng của chính nhân loại, của chính sinh học chúng ta. Barash nói: Khi muốn duy trì tình trạng một vợ, một chồng, chúng ta cần biết là bản năng cộng hưởng của chính chúng ta là khâu nối yếu nhất đó.★

Máy gội đầu tự động

Bạn thích gội đầu hoàn toàn tự động, không nhờ người khác trợ giúp ư? Máy gội đầu Aqua Vibro tiêu tốn 1,2 triệu bảng Anh để khai thác, có thể giúp người sử dụng gội sạch tóc từ gốc đến ngọn, bất kể nước sạch, nước gội đầu, chất dưỡng tóc đều xử lý bằng phun xịt tăng áp, đảm bảo làm sạch tóc triệt để. Mỗi máy gội đầu Aqua Vibro trị giá 14 ngàn bảng Anh, hiện đang phục vụ khách hàng tại Stuart Phillips Salon tại London; Stuart - người phụ trách cho biết "Chúng tôi sử dụng máy gội đầu đầu tiên trên thế giới, đương nhiên cũng sẽ dẫn đến khách hàng phải chững cảm thụ về nó". Máy Aqua Vibro đảm bảo trong 4 phút hoàn tất cả quá trình làm sạch bộ tóc, nhưng tiếc rằng không thể gãi đầu cho khách! Máy có đủ thiết kế làm sạch cho những bộ tóc dài. Ngoài việc có thể thực hiện các kiểu gội, đương nhiên còn có thể điều

chỉnh nhiệt độ của nước gội.★

**BẢNG
CẨM**
(Theo
Rex Features)

Hãy gạt ra ngoài nước tẩy Javel và vải lau nhà của ông cha ta! Các nhà công nghiệp đã tuyên chiến với các vi khuẩn. Phải chăng vì lợi ích của chúng ta?

Vệ sinh & sức khỏe?

CÓ BUỘC PHẢI THUẬN HÒA VỚI NHAU KHÔNG ?

Trong một phạm vi hợp lý, một môi trường gọi là “bẩn” có thể có lợi cho sự phát triển hệ miễn dịch của trẻ em

“**D**iệt 99,9% vi khuẩn, chống vi khuẩn...”. Hàng ngày những lời quảng cáo tương tự được xuất hiện trên tivi, các siêu thị. Nước rửa chén, bột giặt, chất khử mùi đa năng, thuốc đánh răng, xà bông, chất khử mùi hôi, tất cả hầu như đều có gắn vào lời quảng cáo của hàng mình, kể cả áo nịt ngực, quần lót. Tóm lại có khoảng hàng trăm sản phẩm, trong vài ba năm qua, đã thu hút các bà “nội trợ” lo lắng về vấn đề vệ sinh. Thật đúng, không có lời quảng cáo nào để bán hàng nhiều

hơn bằng cách đánh vào tâm lý sợ vi trùng.

HÔI CÔI BÁO ĐỘNG ĐẦU TIÊN TỪ NƯỚC MỸ

Thoạt tiên, không có gì là nghiêm trọng. Dù sao các nhà khoa học cũng lo lắng. Đứng hàng đầu là Stuart B. Levy, Giám đốc Trung tâm di truyền về sự thích nghi và kháng thuốc ở trường Đại học y khoa Tufts ở Boston: "Những sản phẩm đó sử dụng những chất sát trùng có thể tạo thuận lợi cho việc tuyển lựa ra những vi khuẩn có sức đề kháng đối với những chất sát trùng mà, nặng hơn, đề kháng lại cả những loại thuốc kháng sinh không thể thiếu được trong y học".

Ví dụ thuốc Triclosan. Đó là một trong những chất sát trùng phổ biến nhất. Ở Pháp, trên thực tế, người ta thấy nó trong mọi chất mỹ phẩm chống vi khuẩn và trong một số kem đánh răng. Herbert Schweizer và ê kíp của ông thuộc Khoa vi trùng sinh học ở Đại học Colorado vừa phát hiện ra phân tử này có thể tạo ra những vi khuẩn đột biến, kháng lại Triclosan và đồng thời cả loại Diazoborine, các nhà dược lý đã tấn công, mà không biết, cùng một mục tiêu như Triclosan, hậu quả thảm hại: Khi một vi khuẩn đề kháng lại một loại thuốc này thì cũng kháng lại được loại thuốc kia.

Bất kể sự báo động đó, thuốc Triclosan tiếp tục được phát triển. Trong lĩnh vực chủ yếu là plastic, nơi mà nó cũng xuất hiện dưới tên là Microban. Nó đi từ

hộp đựng xà bông cho tới kính khi đi đại tiện, đến sọt đựng giấy. Phương pháp là đưa thuốc khử trùng vào trong mọi chất liệu. Đột nhiên nếu vật dụng đó bị hư hỏng hoặc gãy bể, những vi khuẩn không phát triển nữa? Vệ sinh hơn ư? Chưa chắc! Có thể người ta sợ rằng khả năng tự tẩy rửa minh chứng cho việc người nội trợ nó ít cọ rửa hơn. Còn việc bảo vệ người tiêu dùng chống các mầm bệnh, theo như quảng cáo của Playskool với một số đồ chơi đã "tiệt trùng" và được bán ở Mỹ, Cơ quan quốc gia bảo vệ môi trường của Mỹ đã dứt khoát: chất Microban bảo vệ chất plastic, không phải cho con người. Kết quả: Plays Kool đã phải bị phạt 840.000 F, làm lại nhãn hiệu và tổ chức một chiến dịch lớn trong nhiều tờ báo để sửa lại những lời khoe khoang quá mức. Với Liên minh châu Âu đó là một bài học. Không thể có đồ chơi chống vi khuẩn như dự kiến.

LÀN SÓNG CHỐNG VI TRÙNG THẬT VÔ NGHĨA

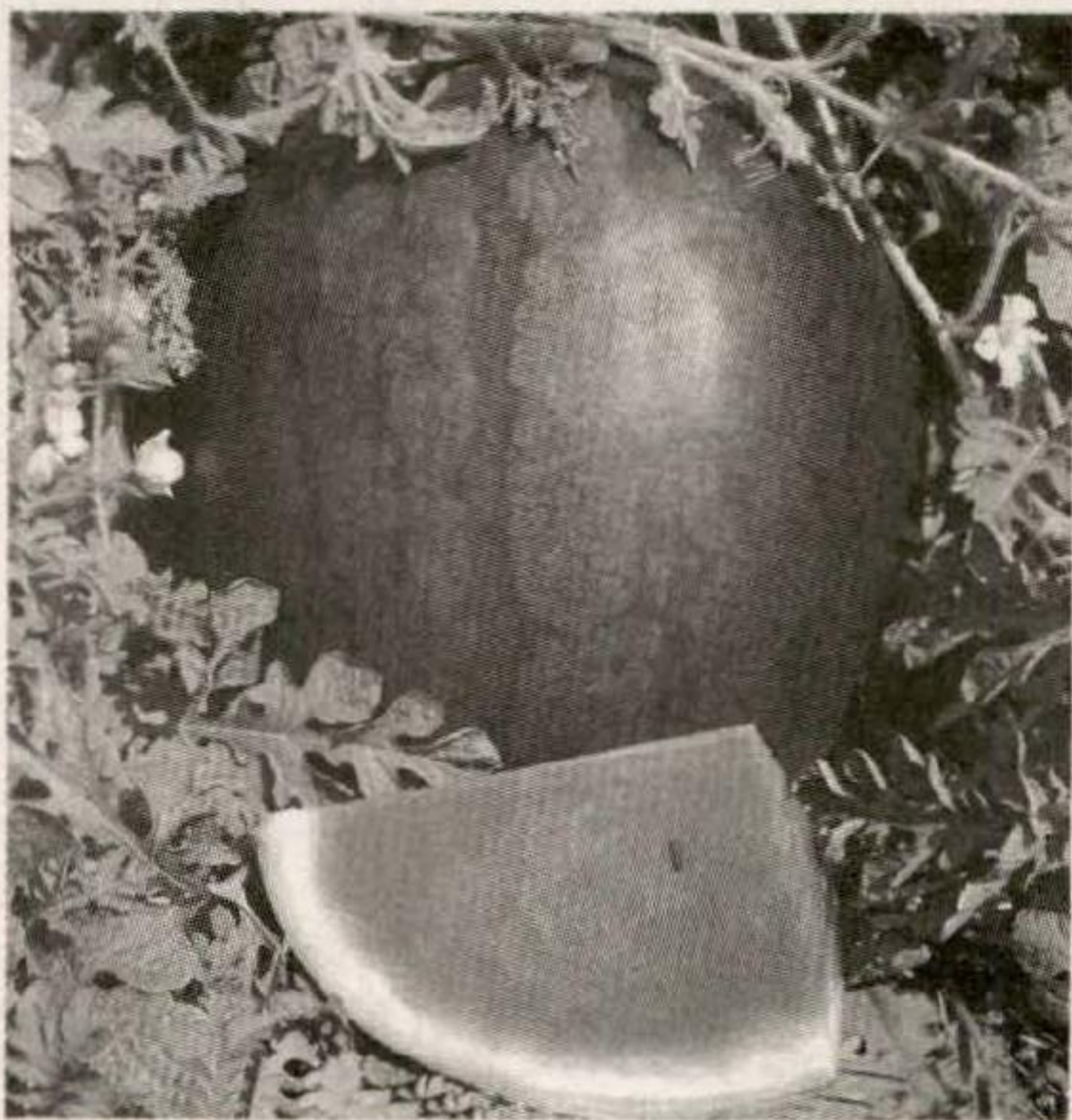
Trong lúc này, kinh nghiệm của Mỹ chưa có tiếng vang ở Pháp trong khi tất cả chỉ ra sự cần thiết phải giới hạn những phân tử đó tạo ra một cuộc khủng hoảng mới về kháng sinh. Tuy nhiên Stuart B. Levy còn nhấn mạnh thêm "Những chất diệt khuẩn như Triclosan không thể nào thiếu ở các bệnh viện. Nó lại ngày càng được sử dụng nhiều hơn ở các gia đình khi những bệnh nhân mà hệ miễn dịch bị

(Xem tiếp trang 56)

TÍNH DƯỢC TRONG TRÁI CÂY NGÀY Tết

❖ TS.DS. NGUYỄN HỮU ĐỨC

Mùa Xuân là mùa khởi sắc trong năm. Để đón Xuân, ngoài việc dọn dẹp, thu xếp, trang trí nhà cửa cho khang trang tươi tắn, nhà nhà còn chưng bày hoa quả vừa cho đẹp mắt, vừa cho rộn ràng mùa Xuân. Những hoa quả không chỉ được bày biện cho vui mắt mà còn được làm nguồn thực phẩm cung cấp thức ăn, thức uống, và còn dùng để chữa bệnh, đặc biệt là các loại quả. Bây giờ chúng ta đã quen với câu nói: “A, thứ này ăn nên thuốc đây!” khi nói về một thứ rau, hoa quả nào đó. Nhân dịp đón mừng Xuân mới, ta thử xem tính dược như thế nào của một số trái cây sẽ có mặt trong nhà ta trong mấy ngày Tết sắp

đến.

Ai cũng rõ, các loại quả là nguồn dinh dưỡng quý mà thiên nhiên ưu đãi chúng ta. Riêng nước ta là xứ thuộc khí hậu nhiệt đới, có nhiều loại quả mà dân xứ lạnh rất khát khao vì khó trồng được ở nước họ. Ngoài việc cung cấp loại đường đơn bổ dưỡng như:

glucoz, fructoz... rất dễ tiêu hóa hấp thu, nếu nói về tính dược thì các loại vitamin như: vitamin A, vitamin C, B1, B2, P, PP..., các chất khoáng như sắt, calci, phosphor mà trong các loại quả thường chứa sẵn, có thể xem các quả là nguồn thuốc bổ "polyvitamin" - đa sinh tố và chất khoáng giúp chuyển hóa các chất trong cơ thể, tăng cường sức đề kháng, bảo vệ cơ thể chống bệnh tật.

Về mặt Đông y, từ cổ xưa, nhiều loại quả đã được xem như là vị thuốc rất quý. Thí dụ như **dưa hấu**, loại quả nhà nào cũng có trong ba ngày Tết. Đông y gọi dưa hấu là Tây quả, được xem là vị thuốc giải nhiệt, giải độc, bồi dưỡng cơ thể.

Được xem là giải nhiệt thì không lý gì "ăn nhiều dưa hấu sẽ bị nóng, mất đồ ghèn" như một số người đã gán cho dưa hấu, đặc biệt khi thấy đám trẻ ham ăn, ăn quá nhiều loại quả này. Thật ra, chính do ăn nhiều mứt, kẹo, bánh ngọt là thức ăn đầy dẫy trong mấy ngày Tết và cũng là thức ăn chứa rất nhiều năng lượng (do chứa nhiều đường) mà trẻ con có biểu hiện "nhiệt" như một số bà con ta thường gọi.

Nhãn, một loại quả thơm, ngon ngọt, hấp dẫn. Đông y chế biến nhãn thành cùi nhãn khô (sấy ở nhiệt độ không cao quá 50-60 độ C) gọi là vị thuốc "long nhãn". Long nhãn là vị thuốc bổ tâm tỳ, dưỡng huyết, an thần nổi tiếng của Đông y, dùng để chữa chứng thần kinh suy nhược, hay quên, khó ngủ.

Một loại quả cùng họ thực vật với nhãn là **Vải**. Theo tài liệu cổ, vải có tác dụng nuôi huyết, tiêu thũng, chữa bệnh mụn nhọt.

Ngày Tết, trên bàn thờ tổ tiên có mâm ngũ quả. Mâm này gồm 5 loại quả: **Mãng cầu, Sung, Dừa, Đu đủ, Xoài**. Khi chưng mâm ngũ quả như thế, người dân Nam bộ muốn bày tỏ ước mong suốt cả năm cuộc sống gia đình sẽ luôn luôn sung túc. Bởi vì tên gọi của 5 loại quả này nếu sắp xếp và đọc theo tiếng Nam bộ sẽ trùng với câu: "CÁU VỪA ĐỦ XÀI". Ngoài trừ quả sung ít khi được ăn, các loại quả còn lại đều thuộc loại bổ dưỡng.

Đu đủ, Xoài với màu vàng cam như thế chứa nhiều beta-caroten (tiền vitamin A), khi vào cơ thể sẽ chuyển thành vitamin A. Hơn nữa, beta-caroten hiện nay được xem là chất chống oxy hóa có vai trò tích cực vô hiệu hóa các gốc tự do, làm chậm quá trình lão hóa ở mô, tế bào. Riêng đu đủ còn giúp cho tiêu hóa tốt, nhuận tràng (người thường bị táo bón nên ăn nhiều đu đủ).

Với **Dừa** thì nước dừa cộng với cùi dừa là loại nước giải khát rất tốt, có nhiều chất dinh dưỡng như: đường, các acid amin, các acid hữu cơ, chất khoáng... Nước dừa, với tỷ lệ hàm lượng các chất rất thích hợp đến độ người ta có thể dùng nước dừa làm dịch truyền để bù nước và chất điện giải trong những trường hợp ngặt nghèo thiếu dịch truyền.

Đối với **Sung**, cũng có một số người lại cho rằng âm của "sung"

không chỉ trùng với âm “sung” của “sung túc” mà còn trùng với âm “xung” của “xung khắc” nên không chung sung trong mâm ngũ quả mà thay vào đó là Thơm để cầu mong danh thơm tiếng tốt. **Thơm** (dứa) thì ăn ngon ngọt không ai chê được và đặc biệt, trong thơm có chứa một loại enzym có tên bromelin. Bromelin là một enzym thủy phân protid giúp tiêu hóa chất đạm, cho nên kinh nghiệm của các bà nội trợ làm cho mềm thịt trước khi nấu nướng là chỉ cần ướp thịt với thơm một thời gian vừa phải. Bromelin còn có tác dụng ức chế quá trình viêm, làm giảm phù nề và tụ huyết, nếu bôi lên vết thương sẽ làm tiêu tổ chức chết, giúp mau thành sẹo (biệt dược Extranase chứa hoạt chất là bromelin). Hiện

nay, có nhiều dược phẩm, trong thành phần có bromelin nhằm làm tăng tác dụng của thuốc phối hợp, thí dụ như thuốc chữa hen suyễn, thuốc trị viêm nhiễm sau chấn thương, viêm nhiễm đường hô hấp (biệt dược: Tétranase, phối hợp bromelin với oxytetracyclin).

Đối với một số người dân Nam bộ, họ không thích chung cam trong mấy ngày Tết vì cho rằng như thế là: “Cam khổ, cam chịu với số phận”(!) mà thay vào đó là Bưởi. Cũng được đấy, vì hàm lượng vitamin C có trong bưởi lại nhiều hơn so với cam, chanh. Như vậy, nếu ăn nhiều bưởi xem như ta uống “vitamin C thiên nhiên” mà việc hấp thu và lưu trữ trong cơ thể sẽ tốt hơn nhiều so với uống các viên thuốc vitamin C tổng hợp.★

Vệ sinh...

(Tiếp theo trang 53)

suy giảm, kết thúc việc điều trị tại nhà. Nhưng vào lúc bình thường, chúng thật vô ích. Như thế nếu như mọi nhà đều ngập trong một trận “hồng thủy” chất diệt khuẩn, chúng ta sẽ nhanh chóng phải đương đầu với những vi khuẩn ngày càng khó tiêu diệt và nguy hiểm cho bệnh nhân. Làn sóng chống vi trùng đó không có ý nghĩa gì, xóa đi tất cả mọi mầm bệnh là chuyện hão huyền” và nhà nghiên cứu nói thêm “Phải tạo ra cuộc sống hòa bình với các vi khuẩn và luôn nhớ chúng ta tồn tại trong thế giới của

chúng, không phải là điều ngược lại. Chúng ta sẽ tăng được khả năng miễn dịch và hiểu được chúng rõ hơn, đầy đủ hơn”. Báo Lancet, một tờ báo rất có uy tín về khoa học mới công bố một công trình nghiên cứu chỉ rõ: “Trẻ em ở nông thôn quen bú sữa bò ở trại, chơi đùa trong chuồng ngựa ít bị dị ứng, ít bị cảm cúm và hen phế quản hơn”. Tất nhiên ta không thể sống như trong một chuồng heo được!★

BÁ ĐƯƠNG
(Theo *Ca M'intéresse*)

LÊN MEN SẢN XUẤT SỮA CHUA CÁC LOẠI:

Sữa chua là loại sản phẩm lên men lactic từ sữa động vật, chủ yếu là sữa bò (sữa tươi hay sữa bột), hoặc sữa đậu nành hay hỗn hợp của cả 2 loại. Các sản phẩm này được chế biến theo nguyên lý biến đường lactoz thành acid lactic chịu nhiệt. Ngoài ra, còn có thể bổ sung thêm một ít các ester thơm và kháng sinh... Do vậy ngoài tác dụng bổ dưỡng, sữa chua còn giúp tiêu hóa thức ăn và chống được các chứng bệnh kiết lỵ, đường ruột.

Quy trình sản xuất:

Từ các loại nguyên liệu: lọc sạch sữa tươi hoặc hòa tan sữa bột với nước hay pha loãng sữa đặc, tiêu chuẩn hóa sữa đậu nành. Sau đó phối chế với đường, chất

CHẾ BIẾN ĐỒ UỐNG bằng phương pháp Sinh học cho ngày **Tết**

❖ TS. NGUYỄN ĐĂNG DIỆP

Phân viện công nghệ thực phẩm TP.HCM

keo, dịch hoa quả (nếu muốn sữa chua có mùi vị trái cây) rồi thanh trùng ở nhiệt độ 90-100 độ C trong 15-20 phút. Làm nguội nhanh xuống nhiệt độ 40 - 45 độ C sau đó cấy 50% giống men vi khuẩn lactic, *Lactobacter bulgaricum*, *Lactobacter acidophilum*, *Lactobacter casei*.... Vô chai lọ, đậy nắp rồi giữ ấm ở nhiệt độ 40-45 độ C trong 4-6 giờ cho đến lúc đông tụ.

Nếu muốn làm sữa chua lỏng thì khuấy nhẹ trong quá trình lên men. Cuối cùng bảo quản lạnh ở nhiệt độ 3-10 độ C trong 24 - 48 giờ.

Việt Nam là nước nhiệt đới, cây trái quanh năm lại rẻ nên thay uống các loại nước có gaz bằng cách tự chế biến thành các thức uống giải khát rẻ tiền lại hợp vệ sinh. Trong những ngày Tết, các loại thức uống có gaz quá nhiều sẽ có hại cho sức khỏe. Từ bất cứ loại trái cây nào cũng có thể chế biến thành rượu, nước giải khát.

*** LÊN MEN SẢN XUẤT RƯỢU VÀ NƯỚC TRÁI CÂY**

Từ bất kỳ loại trái cây nào cũng có thể chế biến thành rượu, nước giải khát bổ dưỡng.

- Rượu vang trái cây:

Loại rượu này do không phải qua chưng cất nên có chất lượng rất tốt nên bảo tồn được các chất dinh dưỡng trong trái cây như các vitamin và muối khoáng... Rượu có hàm lượng ethylic thấp chỉ 11-12% nên không có hại cho sức khỏe.

Cách làm như sau: Làm sạch nguyên liệu, sau đó tách vỏ, hạt,

nghiên nhỏ bằng máy xay sinh tố hoặc lọc thủ công hay ly tâm. Làm trong bằng enzym pectinase hay bằng các chất kết lắng rồi thanh trùng ở nhiệt độ 90 - 100 độ C trong 15-20 phút. Bổ sung đường đạt cho tới tỉ lệ 18-20%. Lên men chính bằng cách cấy men giống 5-8% ở nhiệt độ 20-28 độ C để trong 4-5 ngày. Lên men phụ nhiệt độ 14-18 độ C trong 6-7 ngày. Lắng lọc, tàng trữ ở nhiệt độ 8-12 độ C trong 10-15 ngày. Lọc trong, điều chỉnh, thành phẩm, đóng chai bảo quản lạnh.

- Nước giải khát trái cây:

Cách chế biến khá đơn giản theo cách sau: Làm sạch nguyên liệu, cắt bỏ phần hư hỏng, tách vỏ, hạt, xay, nghiền bằng máy xay sinh tố. Lọc lấy dịch rồi xử lý bằng enzym Pectinase cho trong.

Điều chỉnh độ ngọt, chua thích hợp. Thanh trùng ở nhiệt độ 90 - 100 độ C trong 15-20 phút. Sau đó để nguội, lọc, vô chai, đóng nút. Bảo quản lạnh ở nhiệt độ 5-10 độ C. Trường hợp không có tủ lạnh thì phải thanh trùng chai một lần nữa.

SẢN XUẤT RƯỢU NẾP THAN (NẾP CẨM)

Ở nước ta có nhiều loại nếp, trong đó có loại nếp than, ở miền Bắc còn gọi là nếp cẩm, có màu nâu sẫm, giá trị dinh dưỡng cao nhất là vitamin B và muối khoáng. Đặc biệt, rượu làm ra có màu hồng rất đẹp nên thường có tên gọi là rượu "hồng cẩm". Trước đây để làm ra loại rượu này, người dân thường mua những viên men bán sẵn trên thị trường về làm. Trong những viên men

này, có nhiều loại vi khuẩn có hại nên rượu sẽ có hiệu suất thấp, trong đó có những con vi khuẩn có hại đã ăn hết đường mà không sinh ra rượu.

Ngoài ra còn có một số nấm mốc phát triển gây độc tố. Khắc phục hiện tượng này, sau một thời gian nghiên cứu, thử nghiệm bằng phương pháp sinh học, các nhà khoa học đã hoàn thành quy trình sản xuất cho ra sản phẩm có chất lượng ổn định, rượu trong hơn, rút ngắn thời gian, đạt hiệu suất cao hơn hẳn phương pháp truyền thống... Do không chưng cất, nên hàm lượng ethylic (C_2H_5OH) thấp chỉ đạt 10-13 độ, hàm lượng đường 6%, nhưng các vitamin và muối khoáng... của nếp vẫn được bảo tồn trong rượu. Đây là loại rượu rất tốt cho sức khỏe và chúng ta có thể dùng để thay cho rượu đế, rượu cao độ còn trong những bữa tiệc ngày Tết.

Qui trình sản xuất gồm: Loại bỏ tạp chất có trong nếp than lứt, vo sạch. Hồ hóa dextrin hóa bằng cách thêm 4-5 lần nước nấu sôi và thêm enzym alpha amilase, cellulase. Sau đó hạ xuống nhiệt độ 60 độ C, thêm enzym protease, glucoamilase, pectinase, làm nguội, cấy men rượu Saccharo-

myces serevisae và Endomycopsis vào. Lên men chính ở nhiệt độ 24-28 độ C rồi ủ trong 4 ngày. Lên men phụ và tàng trữ ở nhiệt độ 10-18 độ C rồi ủ trong 7-15 ngày. Lấy ra lọc trong, điều chỉnh chất lượng, hương vị. Sau cùng đóng chai, bảo quản lạnh ở 8-13 độ C.

* THẠCH DỪA

Thạch dừa là một loại giải khát không chỉ giúp tiêu hóa các thức ăn khác mà còn làm cho da dẻ thêm mịn màng. Gia đình có thể tự chế biến sử dụng trong các ngày lễ, Tết.

Thành phần gồm: 10 lít nước dừa già, 0,1kg đường, 0,1 lít acid acetic, 50g muối. Phối trộn đều hỗn hợp trên rồi thanh trùng ở nhiệt độ 90-100 độ C trong 30 phút. Kế đó rót vào khay nhựa dày 1,5-2cm, rồi cấy 5% men giống acetobacter xylinum. Cho lên men ở nhiệt độ 28-32 độ C trong thời gian 7-8 ngày. Sau đó, lấy miếng thạch dừa ra cạo bỏ lớp màng mỏng rồi rửa sạch. Trung hòa bằng Soda (Na_2CO_3) đến pH= 6,5-7, rửa sạch. Sau đó cắt thành miếng nhỏ nấu với đường theo tỉ lệ 1kg thạch dừa + 1 lít nước + 0,6-1kg đường. Cuối cùng vô hũ thủy tinh hay nhựa và bảo quản lạnh.★

Lời hay ý đẹp

Anh hãy thực hiện hoài bão của mình. Hãy bước lên những bước thang danh vọng. Nhưng đôi lúc anh cũng nên dừng lại để xem mình có hạnh phúc hay không?

I. ARVAD

Bạn tôi vốn là người sành ăn lại rất giỏi chuyện bếp núc. Là dân Bắc nhưng anh biết nhiều món ăn cả ba miền. Mùa nào thức ấy. Cơm bữa giản đơn anh cũng thạo mà tiệc tùng anh cũng rành. Thức ăn ngày thường anh cũng... thông suốt mà ẩm thực ngày Tết anh cũng rất... tận tường. Ba bữa đầu năm, tới gia đình anh chúc Tết. Cùng anh lai rai vài ly rượu ngon và nhâm nhi cái món nem Phùng - đặc sản ở quê anh - đối với tôi đã là một điều không thể thiếu.

Quê anh ở ngay thị trấn Phùng, Đan Phượng, Hà Tây là nơi xuất xứ ra loại nem này. Ngay lần đầu thưởng thức, thấy chúng tôi có vẻ thích, anh đã rất nhiệt tình hướng dẫn vợ tôi cách làm. Lạ. Vợ tôi thực hiện y như anh đã bày vẽ, thế mà... Chắc là cái món nem Phùng này, phải do chính người ở tại Phùng làm mới ngon hay sao! Chứ tôi nghe anh kể, cũng... đơn giản ấy mà. Thì phải lựa miếng thịt heo nạc thật ngon và tươi (nghĩa là không được phơi bày ở quầy lâu. Tốt nhất là mua được miếng thịt vừa xả từ heo ra và hãy còn ấm). Dem thịt về, dựa theo thớ, cắt ra từng miếng nhỏ, nhúng nước sôi cho tái tái. Rồi xắt thịt ra từng sợi nhỏ. Bì heo thì phải lấy dao thật bén, lọc cho hết sạch mỡ mới thôi. Nhớ lược đến hai lần - lược làm sao mà miếng bì heo, nhìn thấy trong suốt là được. Xắt bì heo cũng là một "nghệ thuật". Xắt mỏng đến mức... tận cùng. Cứ như là sợi miến ấy, mới đúng. Thính gồm có bảy phần gạo tẻ,

NEM PHÙNG XỨ BẮC

một phần gạo nếp, hai phần đậu tương. Phải rang với lửa nhỏ, đều. Đảo tay cho thật khéo, thì cả ba loại trên mới cùng vàng như nhau. Giã nhỏ tất cả. Rồi trộn chung thính với bì và thịt heo tái đã xắt. Trộn đều để ủ, trước khi gói nem.

Nem muốn gói to hay nhỏ thì tùy ý của mình nhưng nhớ phải bọc trước bằng lá sung non, rồi mới gói lá chuối tươi ở bên ngoài và lấy dây cột lại. Cột bằng dây, thật ra, là cho tiện chứ anh bạn tôi bảo ở quê anh chẳng có ai làm như vậy bao giờ. Phải cột bằng sợi lạt, chẻ ra từ cây giang. Đã thế, lạt còn phải nhuộm phẩm đỏ mới là đúng kiểu nem Phùng. Ngoài Bắc người ta gọi là quả nem và gói làm sao mà một quả nem, vừa đủ cho vài người dùng, là hay nhất. Gói xong chỉ hai ngày sau là ăn được, nếu vào mùa nắng. Mùa đông thì bốn ngày và nếu nhà có tủ lạnh, thì có thể để đến một tuần.

Cái món nem này, ở những nơi khác, có thể, được làm và được ăn quanh năm, vì những chất liệu ở trên lúc nào mà chẳng có. Nhưng đối với gia đình bạn tôi, thì chỉ ngày Tết, mới thấy nem Phùng xuất hiện. Bạn tôi thường

tâm sự : “Nhìn những quả nem gói lá chuối xanh, cột dây lạt đỏ đặt trên bàn thờ, lòng như thắt lại vì nhớ quê nhưng Tết không về được ngoài ấy. Có những quả nem Phùng trong nhà, lại tưởng như Đan Phượng ở ngay đây và Tết mới ra Tết. Thế nên cứ phải làm...”. Và thế đấy. Anh cứ là phải làm. Còn tôi thì cứ là phải chờ. Chờ những 356 ngày, để hưởng nhận cho hết nỗi vui thích. Khi giữa cái se lạnh của những ngày đầu Xuân, được thưởng thức món nhấm... tuyệt vời của quê anh, trong những ngụm rượu thơm nồng. Để xuyết xoa cho hai thứ đi đôi với nhau sao mà quá hợp. Rượu thì cay, khiến tê tê đầu lưỡi.

Nem thì sần sật những sợi bì, bìu bìu những sợi thịt, thơm thơm những li ti thính... và quện hòa lên hết thấy là cái vị chua chua, giòn ngọt hấp dẫn đến lạ kỳ của... nem.

Có vẻ như những quả nem Phùng, đã đem chút tình quê sưởi ấm lên tâm hồn anh, trong những cái Tết tha hương. Còn tôi? Qua một món ăn mà như hiểu thêm một người bạn, xích gần hơn một vùng quê. Bởi đó cái Tết sao còn ý nghĩa, khi thiếu giọng anh ngâm nga :

“Nem Phùng ăn với lá sung.

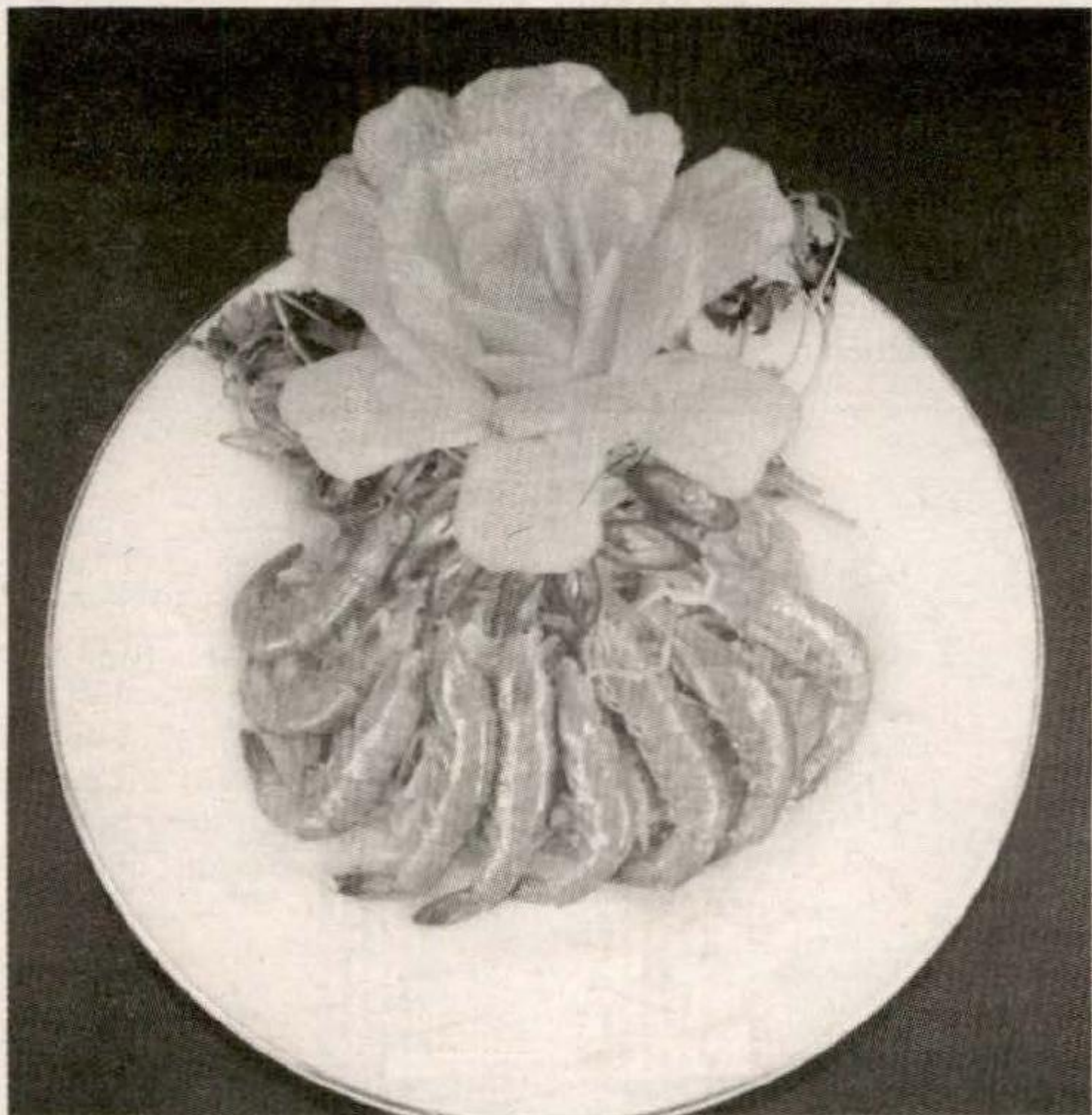
Cho người tứ xứ nhớ nhung một đời”.★

VĨNH HOAN

Tôm chua xứ Huế

❖ HOÀNG VIỆT HÙNG

Tôm chua, một trong những đặc sản của đất Cố đô. Khách phương xa lần đầu tiên đến Huế, khi được mời ngồi vào bàn ăn, nhắc thấy chủ nhà dọn tôm chua ra, ắt

không tránh khỏi cảm giác ngỡ ngờ. Cái ngỡ ngờ trước tiên là không hiểu những con tôm được chế biến theo kiểu gì, bởi thoát nhìn, thấy chúng tươi lắm, tươi đến độ làm ta nhầm những con

tôm mới được nấu tức thì trong bếp. Khi biết đó là tôm chua, khách sẽ còn lúng túng hơn, bởi không hiểu sẽ ăn như thế nào. Ày, chớ vội cầm đũa, từ từ để xem chủ nhà “xử lý” ra sao. Chẳng cầu kỳ lắm đâu, nhưng cũng phải ăn đúng kiểu của nó thì mới ngon được. Hãy thử một miếng đi ! Lôi cuốn lắm !! Hấp dẫn lắm !!! Đã ăn một miếng là thích ăn hoài...

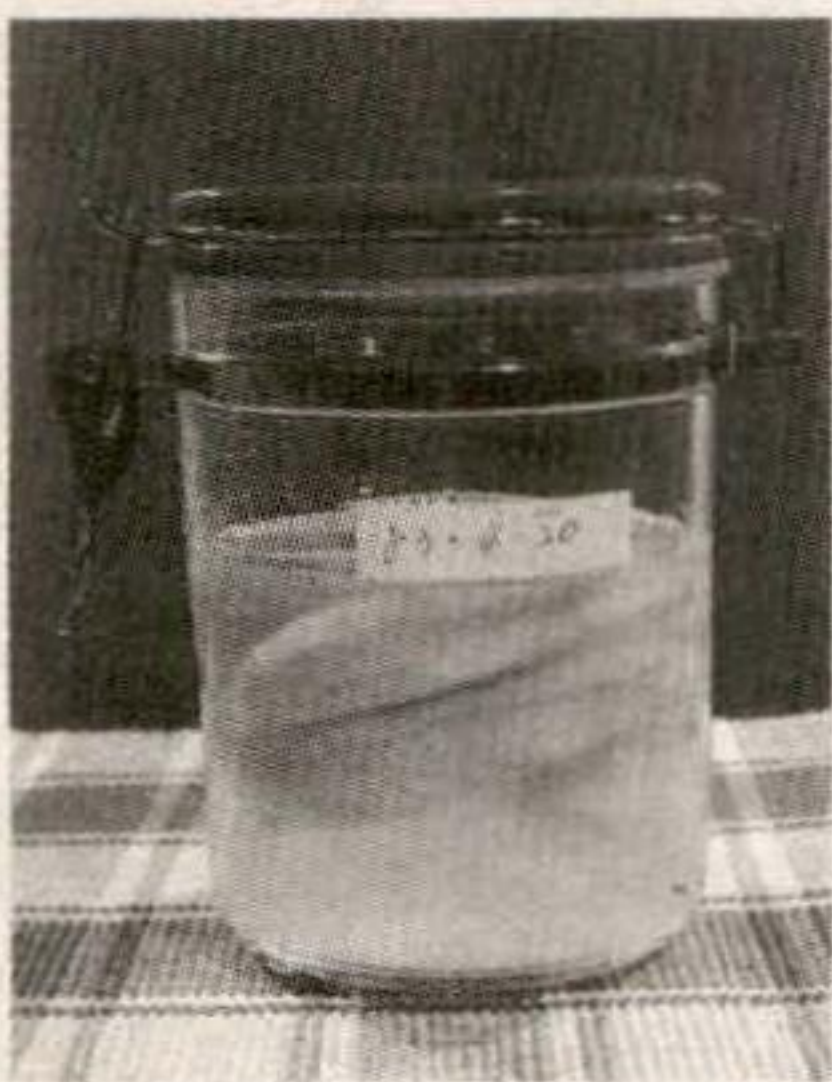
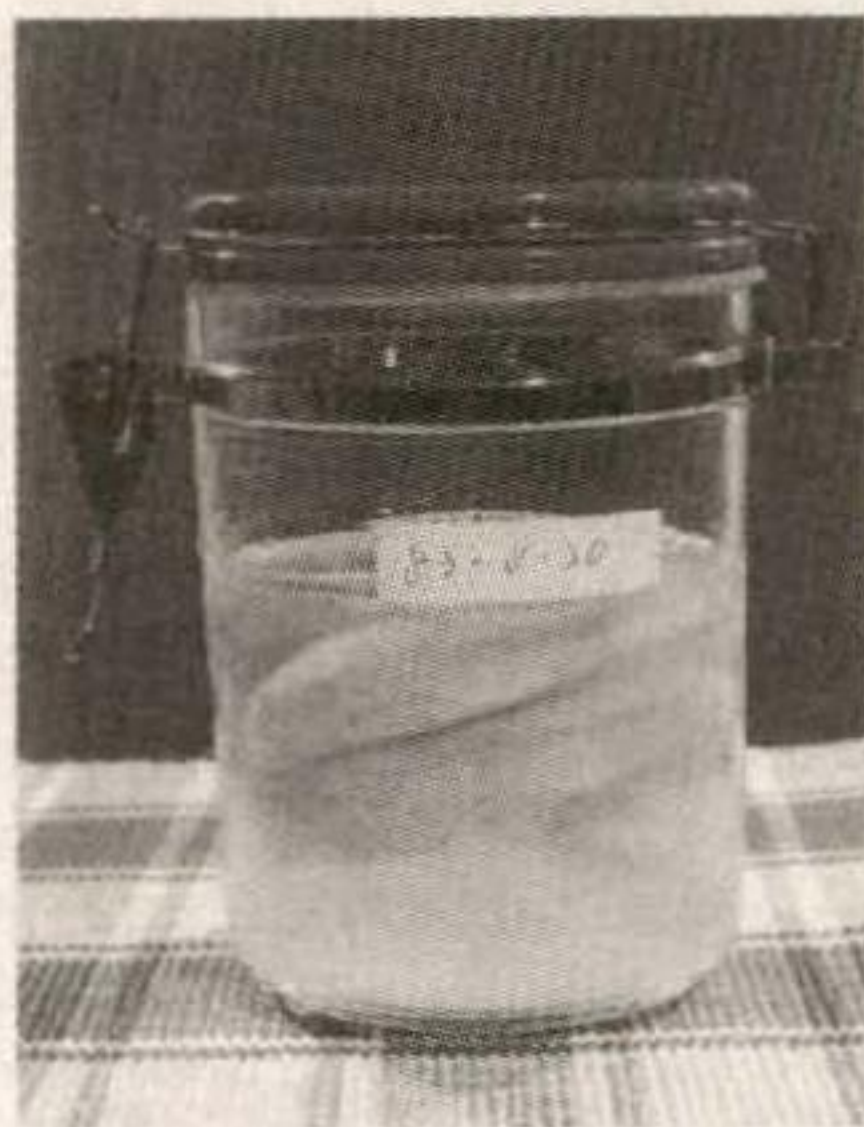
Tôm chua đúng “điều” phải được làm từ những con tôm nước lợ thật tươi, riêng tôm từ Cầu Hai đưa lên thì tuyệt. Chọn những con tôm đều nhau, tương đối to, ngắt đầu, rửa sạch, ngâm một lát trong rượu. Sau đó vớt ra để ráo, trộn đều với các phụ gia. Phụ gia cho tôm chua gồm: riêng, tỏi, ớt đỏ, măng non, xôi nếp, nước mắm ngon. Trong các thứ phụ gia thì riêng đóng vai trò quan trọng nhất nên phải dùng nhiều hơn cả. Tỏi to thái mỏng, ớt thái lát dài và mỏng, riêng và măng thái thành sợi mảnh. Tôm chua được ủ tốt nhất là trong vại sành. Khi nào chín đem ra trộn với một ít mật ong. Có thể gia tăng thêm ít riêng rồi đóng vào các lọ thủy tinh hoặc lọ nhựa. Như vậy trong một lọ tôm chua ta thấy đủ các sắc màu: trắng, vàng, hồng, đỏ; đủ các vị: ngọt, béo, bùi, cay, chua, đắng, vừa nóng lại vừa mát, nghĩa là vừa có dương vừa có âm. Tất cả hòa trộn tạo nên một mùi thơm đầy quyến rũ. Quá trình ủ tôm kéo dài từ 7 - 10 ngày, để trong phòng sạch sẽ, thoáng mát. Nếu cầu kỳ hơn, người ta có thể chôn xuống đất để giữ nhiệt độ ổn định cho quá trình lên men.

Nhiệt độ càng ổn định tôm càng thơm, càng ngọt.

Thường thức tôm chua phải có đủ 3 thứ cơ bản đi liền nhau: Thịt heo phay (ba chỉ) thái mỏng - tôm chua - dưa giá. Ngoài ra còn có trái vả hoặc chuối chát, khế chua thái mỏng cùng rau quế, ớt tươi. Thêm một lần nữa các sắc màu lại hòa trộn trong lúc ăn; âm dương lại giao hòa. Cảm giác ngon miệng bắt đầu từ màu sắc rồi được lan tỏa từ cái béo ngậy của thịt; ngọt, bùi, chua thơm của tôm; vừa cay, vừa nóng, vừa thơm của riêng, ớt, tỏi; cái chua dịu dịu của dưa giá; vị chát của vả, vị chua thanh của khế, mùi thơm rau quế tạo nên cái cảm giác chỉ ăn một lần mà nhớ mãi không quên. Những người con xứ Huế xa quê, bỗng một ngày được ăn tôm chua nơi đất khách, hẳn không tránh khỏi cái cảm giác băng khuâng, bồi hồi, khắc khoải bởi sự ly hương. Họ nhớ về quê cha đất tổ, cái xứ sở mưa dầm lạnh buốt, nắng cháy cỏ cây. Chính từ cái vùng đất khí hậu khắc nghiệt ấy lại sinh ra nhiều cách ẩm thực thật độc đáo. Thế mới thấy cái sức sống tràn trề của người dân xứ “Mẹ”.

Tôm chua Huế ngày nay được sản xuất từ nhiều nơi do chính bàn tay của người Huế đi xa. Nhưng không thể nào ngon bằng những lọ tôm được làm từ xứ sở của nó. Người Huế một lần trở về thăm quê, nhất là bà con Việt Kiều, khi ra đi hẳn ít ai quên đem theo tôm chua để giới thiệu với bạn bè nơi miền viễn xứ.★

Nhâm nhi những món RƯỢU TRÁI CÂY

Năm hết, Tết đến, mỗi người tận tình đoàn tụ, ăn uống, vui chơi, xin đừng “ngủ quên trong vui mừng”, nếu như vui chơi trác táng, ăn uống quá độ, lao động nội trợ quá

mức, đưa đón đái dăng quá nhiều, cộng thêm cảm xúc hưng phấn dao động... đây là những nhân tố tạo thành "Hội chứng ngày Tết". Dưới đây xin giới thiệu những món rượu bổ tăng cường thân lực, trợ giúp tiêu hóa, bạn có thể tự làm ở nhà, phục hồi sức khỏe cho những ngày đón Tết đầy ý nghĩa.

1/ Rượu ổi:

- *Cách làm:*

a/ Ổi rửa sạch, để ráo nước, xắt lát với kích cỡ vừa, số lượng ngang bằng nửa bình chứa.

b/ Đổ rượu vào, thêm 3 muỗng lớn đường

c/ Khoảng 1 tháng thì có thể dùng, để 3 tháng hiệu quả càng tốt.

- *Tác dụng:* Giúp xúc tiến chuyển hóa của cơ thể, tiêu trừ mệt mỏi, cũng có ích đối với bệnh thận, bệnh tiểu đường.

2/ Rượu dưa gang:

- *Cách làm:*

a/ Dưa gang rửa sạch để ráo, sau khi cắt phân nửa bỏ hạt, xắt lát với kích cỡ vừa, số lượng ngang bằng nửa bình chứa.

b/ Đổ rượu đầy đến 8/10, thêm 3 muỗng lớn đường.

c/ Khoảng 1 tuần lễ thì có thể dùng.

- *Tác dụng:* Cường thân kiện vị, giúp xúc tiến chuyển hóa của cơ thể, kèm có tác dụng dưỡng nhan làm đẹp, ổn định cảm xúc.

3/ Rượu khóm (dứa):

- *Cách làm:*

a/ Khóm (dứa) gọt vỏ, xắt lát, cho vào bình chứa, số lượng ngang bằng nửa bình chứa.

b/ Đổ rượu, thêm 3 muỗng lớn đường, nếu thích ngọt có thể thêm đường lượng vừa ý.

c/ Khoảng 2-3 tháng thì có thể dùng.

- *Tác dụng:* Khóm (dứa) có tác dụng tẩy ruột kiện vị, nuôi dưỡng sắc đẹp, kích thích tiêu hóa, cũng như xúc tiến chuyển hóa các chất trong cơ thể.

4/ Rượu chuối:

- *Cách làm:*

a/ Chuối sứ bỏ vỏ, xắt lát, cho vào bình chứa, số lượng ngang bằng nửa bình chứa.

b/ Đổ rượu nếp, thích ngọt có thể thêm vào 2-3 muỗng đường cát.

c/ Khoảng 2-3 tháng thì có thể dùng.

- *Tác dụng:* Có tác dụng tiêu trừ mệt mỏi, kích thích tiêu hóa, tăng cường thể lực, tẩy ruột kiện vị. ★

Lương y BÀNG CẨM

Lời hay ý đẹp

Những kẻ khinh xuất thỉnh thoảng bị hỏng việc. Nhưng những kẻ quá thận trọng thì mỗi khi làm là lại bị thất bại.

AURÉLE

PHÁO HOA ĐƯỢC LÀM VÀ BIỂU DIỄN NHƯ THỂ NÀO?

Thường thức pháo hoa thì thật dễ, nhưng để hiểu được pháo hoa hoạt động như thế nào thì lại khác. Mọi người thường lầm tưởng cho rằng pháo hoa hoạt động cũng giống như quả rocket, nhưng không phải vậy, pháo hoa bay lên không nhờ những cây súng cối thì đúng

hơn.

Khi người thợ kích nổ chỉ bằng một tia lửa nhỏ, chỉ trong vài phần triệu giây, thuốc nổ đen dưới đáy sẽ phát nổ, đẩy trái pháo hoa ra khỏi ống như một quả đạn súng thần công. Cùng lúc đó, nó sẽ đốt cháy thuốc nổ đen bên trong... và tạo ra tiếng nổ bên

trong.

Giai đoạn thứ 3 là làm nổ những hóa chất và những viên kim loại bên trong gọi là ngôi sao để tạo ra những hình ảnh rực rỡ. Cách nhồi những vật liệu này có thể làm bạn ngạc nhiên.

Một ngôi sao sẽ được tạo ra từ ban đầu là một cục bột nhão nhỏ. Người thợ nhào nặn nó bằng một con lăn. Và khi cháy trên trời, nó sẽ cháy từ ngoài vào bên trong. Khi ngôi sao đã cháy hết, thì pháo hoa cũng hết. Những ngôi sao có màu sắc khác nhau tùy thuộc vào cách họ trộn hóa chất trong bột nhão làm ngôi sao.

Sau khi sắp xếp những ngôi sao theo những hình dáng mong muốn xung quanh lõi thuốc nổ. Tất cả sẽ được dán vào một hộp carton bằng loại keo đặc biệt. Nhưng việc xử lý những chất rất nhạy nổ này rất nguy hiểm. Dù có tên gọi rất đẹp là pháo hoa, nhưng nó được xếp vào loại thuốc nổ có độ nhạy cao. Sự khác biệt duy nhất là nó tạo ra màu sắc và sự vui thích cho công chúng. Những người sản xuất luôn phải tự nhủ rằng họ đang đụng đến những chất gây nổ và thật nguy hiểm nếu như không thao tác đúng cách.

Bằng cách nào có thể ngăn ngừa khả năng công nhân vô tình gây ra tia lửa, và gây ra một thảm họa? Tại nhà máy, công nhân được mang một loại giày đặc biệt

và thường xuyên chạm vào những tấm đồng ở cửa để giải tĩnh điện. Trong khuôn viên nhà máy có nhiều thuốc nổ hơn, người ta phân chúng ra thành những khối nhỏ, và đặt chúng cách xa nhau. Họ để thuốc nổ trong những thùng kích thước 12 x 2,4 x 2,4 mét. Và những kho chứa cách nhau 30 mét, xen giữa là những boongke. Bằng cách phân tán mỏng lượng thuốc nổ ra, nếu như có một tai nạn xảy ra thì chỉ là tai nạn nhỏ và không gây nổ hàng loạt.

Làm thế nào để biến những chất nổ thành những màn trình diễn rực rỡ như vậy? Khi địa điểm đã được chọn, công việc tiếp theo là thiết kế màn trình diễn sao cho hợp với chủ đề của sự kiện. Nhạc được lồng vào, và loại pháo hoa thích hợp được chọn ra qua một danh sách có sẵn. Tất cả những thông tin này được đưa vào máy tính để tính thời gian phóng chính xác cho từng ống phóng. Kết quả tính toán được đưa vào một máy điều khiển bắn tự động. Trong những cuộc trình diễn lớn, người ta phải dùng đến khoảng 19km dây điện để điều khiển hàng trăm ống phóng. Ở Mỹ, giá của một trái pháo hoa là khoảng 100 USD, và chi phí của những cuộc trình diễn lớn như lễ bắn pháo hoa kỷ niệm sinh nhật thứ 100 của tượng Nữ thần tự do là 1,7 triệu USD.★

ANH VÊ

(Theo "*How'd they do that?*")

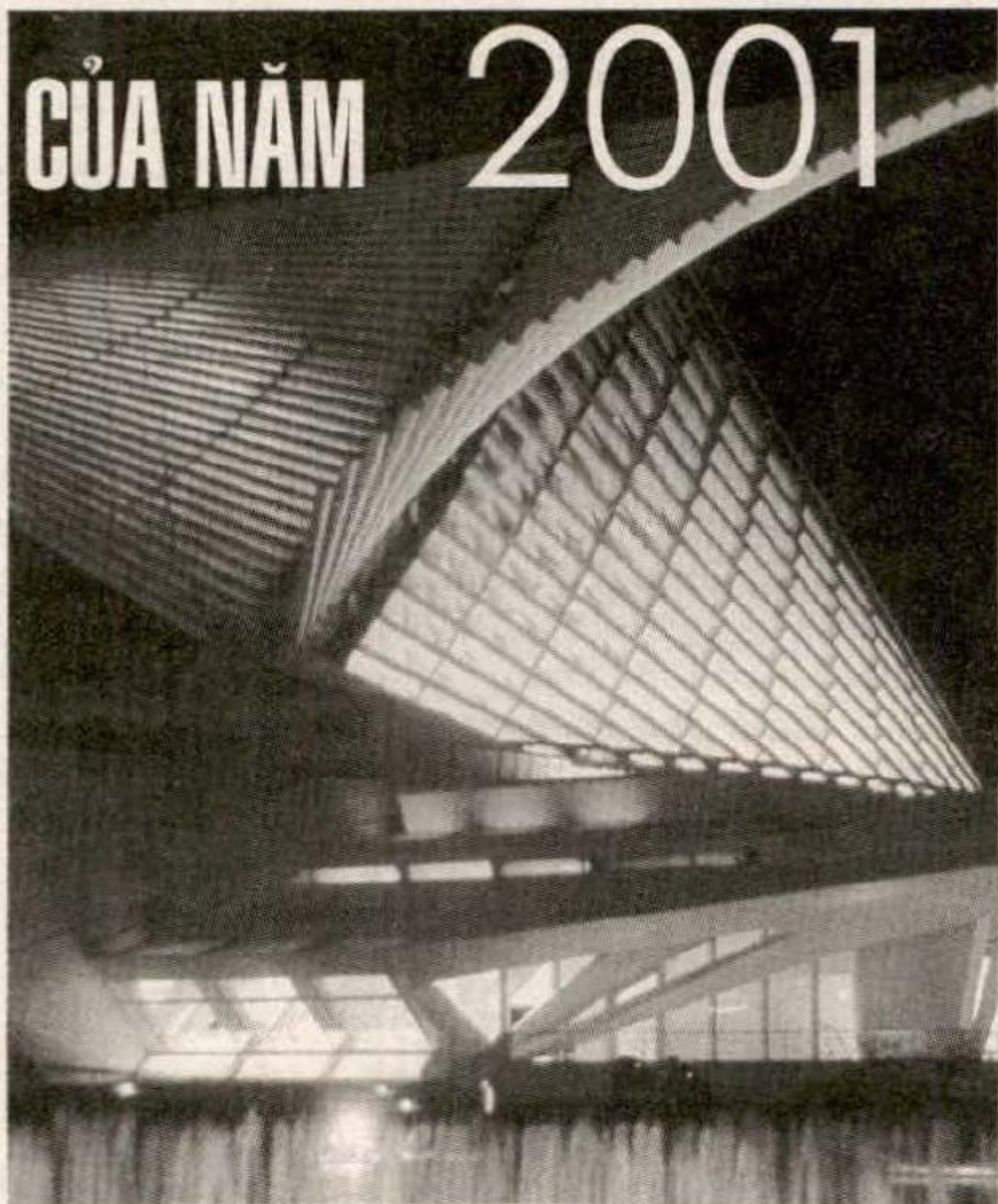
K ^{IẾN}
^{TRÚC}
^{TẶNG}
^{C U Ơ N G}
^{VIỆN BẢO}
^{TÀNG NGHỆ}
^{THUẬT MIL-}
^{WAUKEE}

Ở châu Âu, kỹ sư-kiến trúc sư Santiago Calatrava người Tây Ban Nha rất nổi tiếng với những cây cầu và tòa nhà công cộng thanh lịch. Công trình mới của Calatrava tăng cường cho Nhà Bảo tàng Nghệ thuật Milwaukee ở Mỹ, được báo *Time* bình chọn là thiết kế tuyệt hảo nhất năm 2001.

Gây ấn tượng nhất là mái che nắng hình cánh chim làm bằng 72 ống thép, giở lên và hạ xuống xung

THIẾT KẾ

ĐẶC SẮC

H.1

H.2

quanh một trục chéo, giống như một con chim đang trên đường bay lên. Khi khép lại, đôi cánh ấy che nắng cho cửa sổ mái vòm của nhà bảo tàng. Nhưng chức năng thực sự của chúng là một sự biểu cảm quang vinh thuần túy, một phát triển hoa mỹ của tuyệt kỹ cấu trúc. Khi mở ra, chúng tạo cho nhà bảo tàng một dáng dấp bay bổng và đem đến cho TP. Milwaukee một nét biểu tượng mới. (H. 1)

H.3

H.4

TRANG PHỤC HELMUT LANG

Trong bộ sưu tập mùa thu 2001, các trang phục của nhà tạo mẫu Helmut Lang vừa nghiêm trang vừa gợi tình và hấp dẫn, dù là ngắn hay dài, đen hay trắng. Rất phù hợp với bối cảnh “hậu 11/9”. (H. 2)

GHẾ MAGNESIUM

“Go” là chiếc ghế đầu tiên trên

thế giới làm bằng magnesium, một kim loại nhẹ hơn cả nhôm. Với kiểu dáng thanh tú do Ross Lovegrove thiết kế, chiếc ghế có sắc màu hấp dẫn của thủy ngân lỏng. (H.3)

CỬA HIỆU PRADA EPICENTER

Trước đây, Rem Koolhaas chưa từng thiết kế một cửa hiệu nào, nhưng ông có nghiên cứu về lĩnh vực này khi dạy ở Đại học Harvard. Tại Prada Epicenter Store New York City, ông cho làm một đường ray chạy vòng rất “trí tuệ” trên ấy có những toa hàng di

chuyển trưng quần áo với hệ thống kính soi cho phép bạn nhìn cùng lúc cả mặt trước và mặt sau. Chỉ riêng các phòng thử quần áo cũng khiến bạn phải dừng chân ghé lại, các cửa kính tự động phủ một lớp sương mờ khi bạn nhấn nút, và một ô tô nhỏ chuyển tải thông tin về bộ đồ bạn lựa chọn trên màn hình... (H.4).★

P.ANH THU

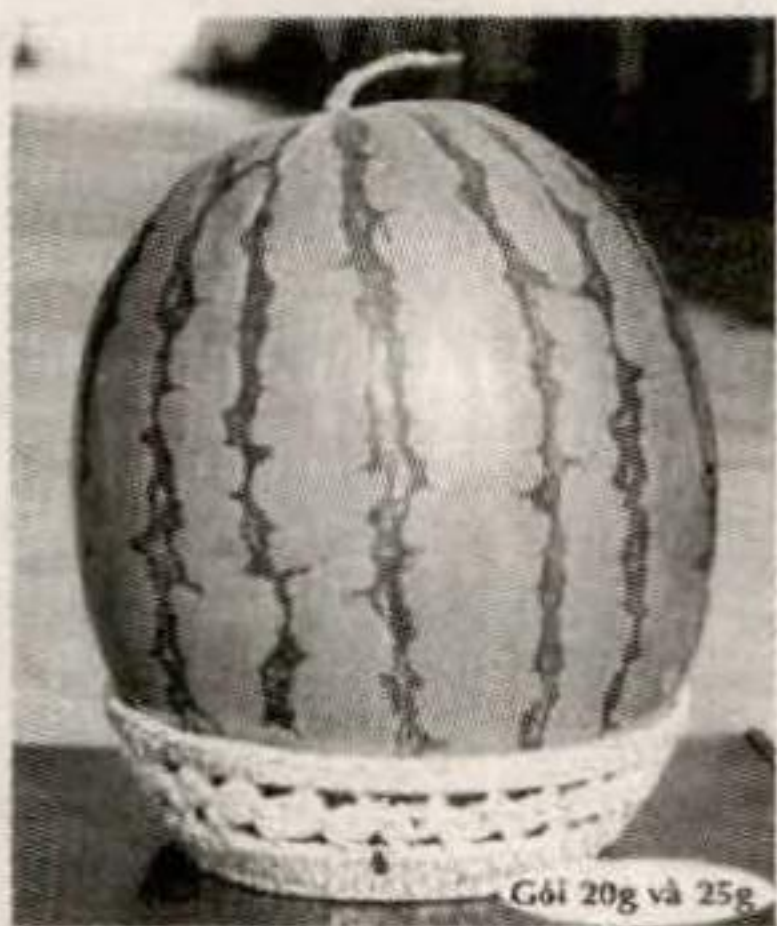
TRÁI DƯA HẦU

Dưa hấu lai An Tiêm 94

Dưa hấu lai An Tiêm 95

Dưa hấu lai An Tiêm 98

*bây chừ
là lắm!*

Những ngày giáp Tết, một chiếc xe tải chở dưa hấu từ trong Nam về bán trước cổng làng tôi. Má tôi vội vã ra chọn mua hai trái: to, tròn đều, vỏ xanh đen vè chùng trên mâm quả để thờ cúng ông bà tổ tiên. Vừa đặt chân đến cổng, Má gọi: “Tụi bây ra đầu làng mà xem, trái dưa hấu bây chừ là lắm!”

BUỐC PHÁT TRIỂN:

Trái dưa hấu bây giờ không chỉ có ruột đỏ, vỏ xanh đen, hình cầu như câu chuyện dân gian về giống dưa hấu An Tiêm thời vua Hùng Vương thứ 18. Bây giờ đã có dưa hấu ruột vàng, vỏ vàng, vỏ sọc xanh, trái hình bầu dục, thậm chí ở Nhật còn có trái dưa hấu hình vuông. Về tên giống, người chọn tạo giống khéo đặt những cái tên mỹ miều, gây ấn tượng như: Hắc Mỹ Nhân, Thanh Mỹ Nhân, Kim Mỹ Nhân, Hắc Long, Tiểu Long, Tứ Lạc Linh, Xuân Lan, Thanh Diệu, Bảo Châu, Sugar Baby, Cathay Belle,

Jumbo...tên Việt, tên Tàu, tên Tây đều có cả.

Sự xuất hiện nhiều giống dưa hấu cao sản có sức phát triển mạnh, kháng sâu bệnh tốt, phẩm chất ngon và chịu đựng được mùa mưa, cùng với việc áp dụng quy trình canh tác tiên tiến, đặc biệt là việc sử dụng màng phủ nông nghiệp đã giúp nông dân có thể trồng dưa hấu quanh năm và mang lại hiệu quả kinh tế cao. Nhưng đây là các giống lai (F1) nên không thể sử dụng hạt trong trái thương phẩm làm giống cho mùa sau vì năng suất và phẩm chất dưa sẽ giảm.

Khi trồng dưa hấu thường canh thời gian thu hoạch vào dịp Noel, Tết sẽ bán được giá hơn.

Theo ThS. Trần Thị Ba, Bộ môn khoa học cây trồng, Khoa Nông nghiệp trường Đại học Cần Thơ: “Ở Đồng bằng sông Cửu Long, dưa Noel gieo hạt từ 20/9 đến 1/10 dương lịch. Dưa Tết gieo hạt từ ngày 5-15/10 âm lịch. Trồng dưa hấu trên đất ruộng, đất cân có tầng canh tác dày, tơi xốp, không nhiễm phèn mặn, dễ thoát nước, mực nước trong ruộng tưới phải thấp hơn mặt liếp ít nhất là 15 cm. Dưa hấu cũng có thể trồng trên đất giồng cát, đất liếp của vườn cây ăn trái, bờ kinh miễn sao có đầy đủ nước tưới tiêu. Dưa hấu được thu hoạch khoảng 2-2,5 tháng sau khi trồng, khi có độ chín 80-90%. Ngưng tưới nước 4-5 ngày trước khi thu hoạch giúp dưa ngon ngọt, để dành được lâu và ít bị bể khi vận chuyển. Năm nay, hầu hết các tỉnh Đồng bằng sông Cửu Long đều có trồng dưa vào mùa

mưa, nhiều nhất là ở Tiền Giang, Long An và Cần Thơ”.

KS. Hồ Văn Đoàn, Công ty Giống cây trồng miền Nam, cho biết: “Không nên trồng dưa hấu nhiều năm trên một nền đất vì sự tích lũy mầm bệnh làm cho dưa dễ bị bệnh héo rũ. Nên trồng dưa luân canh trên vùng đất mới. Đó là một trong những lý do người trồng dưa ở vùng nổi tiếng Tân Trụ (Long An), nay đã lấn dần ra phía Bắc lộ như Thủ Thừa, Thạnh Hóa. Còn ở miền Trung, nhiều người đi thành từng nhóm vào huyện Củ Chi (TP.HCM) tìm vùng đất mới để trồng dưa”.

CÁCH NHẬN BIẾT:

Trái tròn, ruột đỏ:

An Tiêm 94,95, 98: trái to, tròn, vỏ đen có gân đậm, ruột đỏ, ngon ngọt, nặng từ 6-8kg.

Thanh điệu: trái bầu dục, vỏ sọc, dai, ruột đỏ đậm, ngon ngọt, nặng từ 3,5-4kg.

Sugar Baby: trái tròn, vỏ màu xanh đen, ruột đỏ, nặng từ 3-5kg.

Cathay Belle: trái tròn, vỏ xanh nhạt có sọc xanh đậm, ruột đỏ rất ít hạt, rất ngọt, nặng 3-4kg.

Trái bầu dục dài, ruột đỏ:

Hắc Mỹ Nhân: trái hình bầu dục dài; vỏ cứng, dày, màu xanh đen có sọc rất mờ, ruột đỏ đậm, chắc thịt, rất ngọt, nặng từ 2,5-3,5kg.

Thanh Mỹ Nhân, *Bảo Châu*, *Tứ Lạc Linh* tương tự giống *Hắc Mỹ Nhân* nhưng có vỏ trái màu xanh nhạt.

Kim Mỹ Nhân: trái bầu dục dài, vỏ màu vàng kim, ruột đỏ

tươi, mịn, rất ngọt, nặng từ 2,5-3,5kg.

Hắc Long: trái hơi dài (oval) vỏ màu xanh đen đậm, ruột đỏ đậm, chắc thịt, độ đường cao, nặng từ 3-4kg.

Tiểu Long: trái tròn dài hình oval, vỏ màu xanh nhạt sọc lưa thưa xanh đậm trung bình, ruột đỏ, chắc thịt, độ đường cao, nặng từ 2,5-3,5kg.

Jumbo: trái to tròn dài hình oval, vỏ mỏng và cứng màu xanh nhạt, ruột đỏ, ngọt và rất ít hạt, nặng khoảng 12kg.

Ruột vàng:

Xuân Lan: trái tròn dài, vỏ màu xanh nhạt mỏng, có sọc lưa thưa xanh đậm, ruột màu vàng tươi, chắc thịt, ngọt, nặng từ 3,5-4kg.

An Tiêm 100 tương tự các giống An Tiêm khác nhưng ruột vàng, da xanh.

Dưa hấu là một loại trái ngon, có lượng đường trong trái cao (5-14%), chứa nhiều vitamin C. Ngoài việc ăn tươi, dưa hấu còn có nhiều ứng dụng khác. Ở Nga, Maroc dưa hấu được dùng làm rượu. Theo một số nguồn tin, dưa hấu còn là một loại thuốc hay để trị một số bệnh và làm mỹ phẩm.

Hiện nay, một số đơn vị sản xuất trong nước đang tiến hành thử nghiệm sản xuất dưa hấu trái vuông để có thể vận chuyển xa, hướng tới thị trường xuất khẩu. Dưa hấu được trồng phổ biến ở nhiều nước, không thuộc loại trái cây đặc sản thế mà ai thấy cũng thèm bởi sự hấp dẫn của nó. Mỗi khi nhắc đến chuyện dưa hấu, tôi lại nhớ đến câu nói của Má năm qua: "Trái dưa hấu bây chừ lạ lắm!"★

NAM ANH

Dưa hấu Thái Lan

Thình thoảng, trên đường đi, bạn bắt gặp những điểm bán dưa lưu động, lấn chiếm lòng lề đường, với tấm bảng to tướng "dưa hấu Thái Lan". Thật ra đó chỉ là sự phỉnh bịp những ai nhẹ dạ, cả tin, sành hàng ngoại. Làm gì có chuyện dưa hấu trồng ở Thái Lan chuyển đến các điểm bán lẻ dọc đường ở Việt Nam mà cuống dưa còn tươi nguyên như vừa mới thu hoạch?

KS. Nguyễn Thị Hòa, phụ trách phát triển sản phẩm hạt

giống rau của Công ty Syngenta khẳng định: "Tất cả các giống gọi là "dưa hấu Thái Lan" đều được trồng ở Việt Nam, một số giống có nguồn gốc từ Thái Lan hoặc Đài Loan. Dưa hấu của ta không chỉ tiêu thụ trong nước mà còn xuất khẩu ra nước ngoài. Hàng năm, từ tháng 11 đến tháng 5 năm sau, loại dưa hấu được xuất sang Trung Quốc nhiều nhất là dưa An Tiêm vì Trung Quốc cũng có quan niệm thờ cúng ông bà như ở ta".★

NAM ANH

Ngày lễ, Tết cũng đồng nghĩa là ngày mà các bà, các cô làm đẹp, một trong những cách làm đẹp đó là đeo các loại nữ trang. Thực tế ngoài thị trường hiện nay đã chứng minh điều này, các cửa hàng vàng bạc nữ trang hề cứ thời gian này là rất đông khách.

Những điều cần biết về vàng và bạch kim

LỰA CHỌN

đồ trang sức

- Vàng:

Là một loại kim loại quý hiếm, có thể tồn tại lâu dài ngoài môi trường bình thường mà không bị hư hỏng. Nếu dùng vàng tinh khiết để chế tạo các loại nữ trang thì nó sẽ rất mềm, dễ đứt, gãy, vì vậy người ta thường pha thêm những kim loại khác vào để tăng độ cứng của nữ trang lên. Để xác định hàm lượng vàng, người ta dùng khái niệm Kara, gọi tắt là K. Vàng thuần có trị số là 24K, 1K là để chỉ vàng trang sức có hàm lượng vàng $\frac{1}{24}$, tức là 4,166%. Vàng 14K

là biểu thị nữ trang đó chứa 14/24 vàng thuần, tức là chiếm 58,33%, vàng 12K là vàng trang sức có hàm lượng vàng thuần 50%.

“Vàng mười” là cách gọi của các cửa hàng của vàng thuần khiết, nhưng thực tế người ta chưa làm được vàng 100%, nói chung đều chứa dưới 1% là những kim loại khác.

- *Bạch kim:*

Thuộc nhóm kim loại quý Platin, thường gọi là bạch kim. Những kim loại nhóm này nặng và đắt. Bạch kim mắc là vì trữ lượng của nó ít, hàm lượng bạch kim trong mỏ khoáng thấp. Hơn nữa, nó được phân bố một cách quá phân tán nên khó tổ chức khai thác.

Theo các tài liệu nước ngoài, Platin được người Tây Ban Nha phát hiện đầu tiên ở sông Phitha nước Peru ngày nay, trong tiếng Tây Ban Nha, Platin có nghĩa là “bạc ở vùng Phitha”, đó là vì Platin cũng có ánh kim loại màu trắng như bạc.

Bạch kim cũng giống như vàng, có những tính chất vật lý và hóa học ưu việt, quý giá. Nó có ánh kim loại

thanh nhã, đặc biệt thích hợp cho việc chế tạo những đồ trang sức tinh xảo, và trong thời gian gần đây người ta đã thực hiện việc này và bây giờ nó trở thành thời trang của giới trẻ. Riêng ở Nhật Bản, bạch kim rất được ưa chuộng, nhiều nơi, nhẫn cưới và nhẫn đính hôn của các đôi nam nữ còn được làm bằng bạch kim.

Bạch kim có tính chất cứng, chịu mài mòn, ăn mòn hóa học, ánh kim sáng lâu bền, so với vàng thì nó thích hợp hơn trong việc làm các đồ gá của các đá quý như kim cương, hồng ngọc...

Các loại đá quý

- *Kim cương:*

Được mệnh danh là vua của đá quý, nguyên nhân không chỉ vì nó cực kỳ quý hiếm mà còn cực

kỳ cứng, độ chiết quang lớn, khả năng tán sắc mạnh, sau khi được mài giũa, kim cương lấp lánh vô cùng đẹp.

Hình thái của kim cương phần lớn là khối tám mặt, kể đó là khối 12 mặt, ở dạng khối khác thì ít thấy. Chúng loại kim cương rất nhiều, nếu theo màu sắc, có thể chia ra những loại như: Kim cương tịnh thủy (trong suốt như nước, ánh sáng lấp lánh), kim

cương đỏ, kim cương lục, kim cương lam...

- *Hồng Ngọc:*

Hay còn gọi là *hồng bảo thạch*, *Ruby*, thuộc loại cương ngọc (ngọc cứng), tinh thể dạng lục phương, độ cứng cấp 9. Hồng bảo thạch được đặt tên theo màu sắc của nó, bao gồm màu đỏ tươi, đỏ tía... Loại hồng bảo thạch thượng hạng có màu đỏ sẫm, trong suốt lấp lánh. Đối với người phương Tây, màu đỏ lý tưởng của hồng bảo thạch là màu giống như ngọn lửa đang cháy, còn đối với người phương Đông thì ưa chuộng màu sẫm đậm hơn một chút và hơi tối. Trên thị trường quốc tế, hồng bảo thạch có màu đỏ thẫm thường được gọi là "Ruby nam tính", màu đỏ nhạt được gọi là "Buby nữ tính".

Hồng bảo thạch cũng có ánh sáng lấp lánh như kim cương, có dạng trong suốt và không hoàn toàn trong suốt, thường là có ít tí vết. Có một số hồng bảo thạch bên trong có chứa tạp chất, khi tạp chất sắp xếp một cách có quy luật trong cấu trúc của hồng bảo thạch, thì dưới sự chiếu rọi của nguồn ánh sáng, nó phản xạ lại những tia sáng rất đẹp, gọi là hồng bảo thạch ánh sao.

Hồng bảo thạch được nhiều người xem như tượng trưng cho tình yêu, nhiệt tình và phẩm chất cao thượng, có người gọi nó là đá sinh nhật tháng 7, là tặng phẩm của lễ kỷ niệm đám cưới lần thứ 45.

- *Đá mắt mèo:*

Có các loại đá quý, nhìn vào có những tia sáng như mắt mèo

nên gọi là đá quý mắt mèo, ngọc mắt mèo, và tùy theo nơi sản xuất, còn gọi là mắt mèo Phương Đông, mắt mèo Srilanka... Mắt mèo có ánh pha lê, trong tinh thể đá mắt mèo có "nang thể dạng ống", chính nó là nguyên nhân tạo ra lấp lánh mắt mèo, màu sắc có các loại: màu vàng, màu vàng lục nhạt, màu vàng nâu nhạt, màu lục và màu đỏ (dưới ánh sáng đèn). Dưới ánh sáng yếu, đá mắt mèo có những tia mắt to thô, nhưng dưới ánh sáng mạnh chói thì nó giống như mắt mèo giữa trưa, phát ra những tia rất đẹp, mạnh, rõ. Tia sáng của đá thay đổi tùy theo độ chiếu sáng, làm cho người ta như trong một thế giới hoang tưởng kỳ diệu.

Có một hiệu ứng quang học rất thú vị của mắt mèo: Đặt viên đá dưới hai ngọn đèn, chuyển động chậm chậm viên đá quý, tia mắt sẽ xuất hiện hiệu quả giãn nở và co hẹp. Khi giãn nở có khu vực màu trắng sữa rõ rệt, khi co hẹp, khu vực màu trắng sữa co hẹp lại, hình thành tia mắt mèo nhỏ mảnh và lấp lánh, trong rất kỳ ảo.

Đá mắt mèo có được hiệu ứng quang học hấp dẫn đó không chỉ vì trong tinh thể nó có hình thái nang thể dạng ống nhỏ, mà còn do chất lượng mài gọt. Khi mài gọt, độ cong của mặt nhẵn không được quá lớn hoặc quá nhỏ, nếu không sẽ rất khó hình thành hiệu ứng mắt mèo. Đồng thời, những "nang thể" phải có màu tương phản mạnh với màu của bản thân viên đá đó.

Những điều cần biết khi mua và đeo nhẫn

Nhẫn là một loại nữ trang quan trọng nhất mà bạn gái nào dường như cũng đeo một chiếc, nó không những dùng để tăng vẻ đẹp của đôi tay mà còn là vật tượng trưng cho điều tốt lành, vật kỷ niệm của những biến đổi trong cuộc sống. Khi các đôi vợ chồng cưới nhau, điều thể hiện đầu tiên là đeo nhẫn vào ngón tay, bởi tương truyền rằng ở đó mạch máu đi thẳng đến tim, đeo nhẫn ở tay sẽ liên hệ với trái tim, nhắc nhở người ta giữ được tình yêu.

Đeo nhẫn cũng cần phải lựa chọn cho phù hợp với ngón tay của từng người. Ai có tay ngắn và to thì cần chọn loại nhẫn tạo cảm giác đường nét hoặc những nhẫn có gắn đá theo các hình dạng ít quy chuẩn, mới mẻ, sao cho ngón tay như nhỏ lại, dài ra. Người có ngón tay ngắn đừng đeo các nhẫn nhỏ và tròn, vì như vậy sẽ làm cho ngón tay càng ngắn, nếu chọn những chiếc nhẫn có đường sọc và lồi lõm chen nhau có thể sẽ làm ngón tay dài, nhỏ bớt. Ngón tay ngắn cũng đừng đeo nhẫn rộng bản.

Người có ngón tay quá dài thì không nên chọn nhẫn có vòng bản nhỏ hẹp, mà chọn loại vòng bản to rộng, có đường vạch thô to, cũng không ngần ngại đeo một lúc vài chiếc nhẫn, nhất là mỗi nhẫn đều được tạo hình khác nhau, tinh xảo thì càng làm cho đôi tay thon dài thêm hấp dẫn. Còn đối với những người có ngón tay dài múp, để khỏi gây cho người ta cảm giác sung húp, tốt nhất nên chọn

những mẫu nhẫn có hình trái lê, trái tim... Loại nhẫn lấp lánh thì thích hợp trên những ngón tay đầy đặn, trắng trẻo.

Khi xác định kích thước nhẫn, bạn nên lưu ý:

- Khi đo ngón tay vào lúc trời lạnh thì số đo sẽ nhỏ hơn số đo trung bình, vì vậy khi mua nhẫn bạn lấy số đo lớn hơn một chút, ngược lại tương tự với môi trường ấm, nóng.

- Nếu khớp ngón tay của bạn quá lớn, xin lưu ý lấy nhẫn có mã số lớn hơn số đo ngón tay bạn một chút. Tuy nhiên, nếu là nhẫn có gắn đá quý thì không nên rộng, lỏng quá.

- Nếu lỡ mua nhẫn quá chặt, bạn có thể đem ra cửa hàng nữ trang để họ đưa vào một cây sắt trong có đường kính tăng dần, dùng cây gỗ gõ nhẹ sẽ nong ra rộng hơn cho vừa tay.

Khi đeo nhẫn cần chú ý giữ vệ sinh, vì vi trùng ở bên ngoài hay chọn đây làm chỗ ẩn nấp, là mầm mống gây bệnh. Lâu lâu có thể dùng oxy già, xà bông rửa sạch tay để tránh bệnh, riêng với nhẫn, phải tùy loại vật liệu mà xác định đúng phương cách làm vệ sinh cho nó để tránh hư hỏng.

Chú ý không đeo nhẫn quá chặt, chỉ cần nó không rơi ra là được, bởi nếu chặt quá thì lâu ngày ngón tay sẽ bị sưng, tê, hoặc thậm chí ngón tay bị biến dạng. Ở các bé gái, cơ thịt, xương khớp đang phát triển mạnh, nếu đeo nhẫn, rất có thể làm cho ngón tay bị ứ máu, gây hư hại ngón tay hoặc chậm phát triển.★

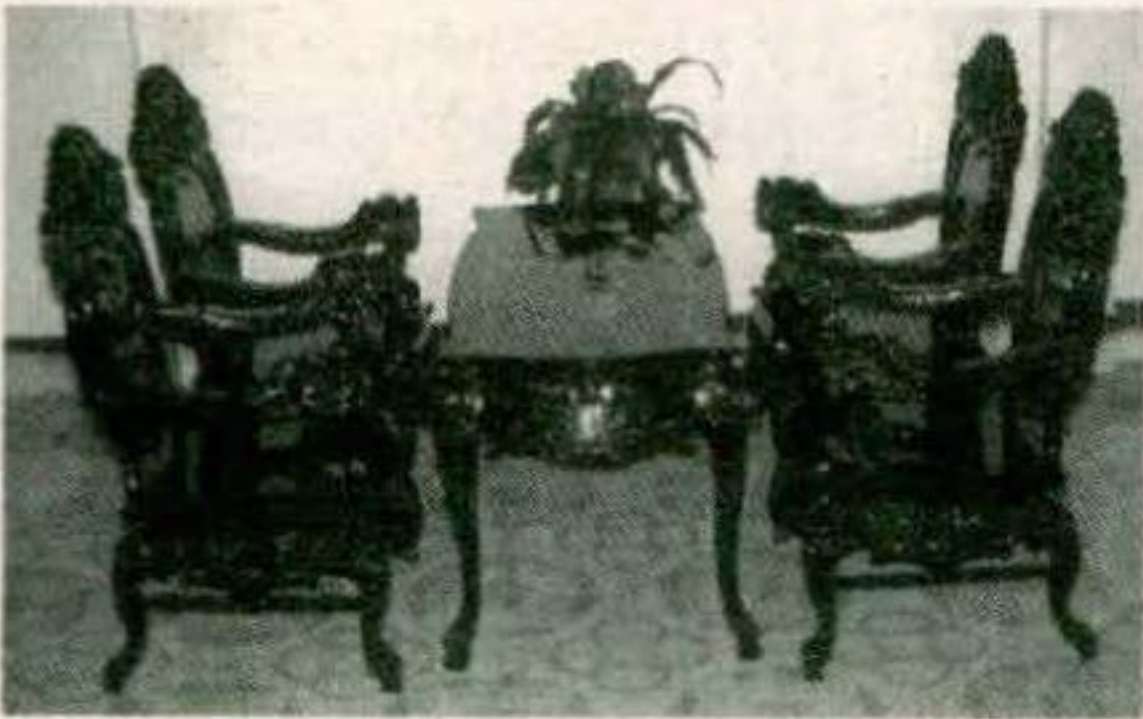
KS. KIỀU MINH ĐẠO

Các loại bàn ghế trang trí nội thất cho phòng khách hiện có rất nhiều kiểu dáng, màu sắc cho đến chất liệu cấu thành.

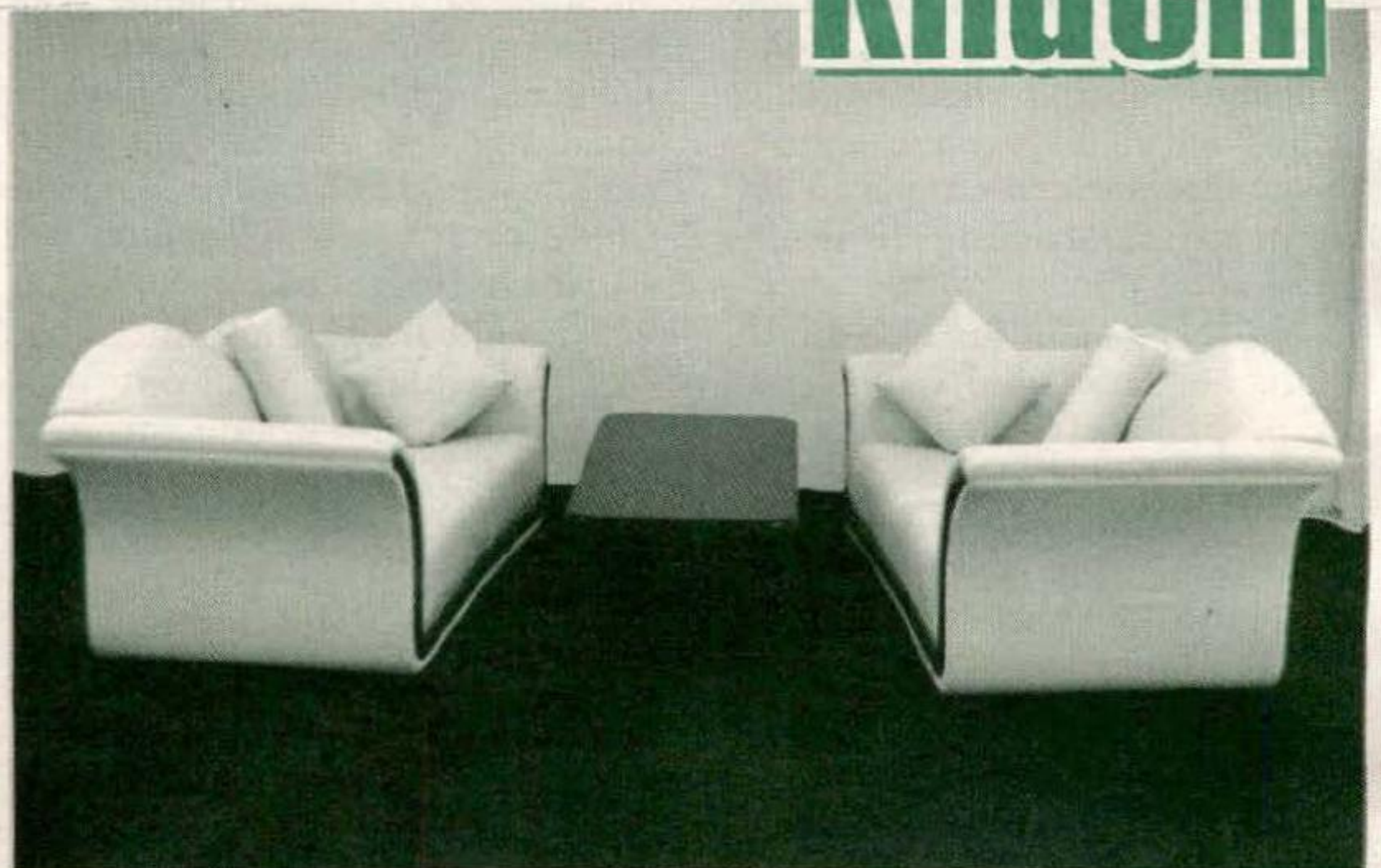
THIẾT KẾ ĐƠN GIẢN

Năm nay, các mẫu đồ dùng nội thất như giường, tủ, bàn ghế, tủ kệ có thiết kế đơn giản, ít góc cạnh, không sử dụng những chi tiết rườm rà, hoa

THAY ĐỔI BỘ MẶT

phòng khách

văn cầu kỳ. Kể cả các loại đồ nội thất theo mẫu cổ điển cũng chỉ sử dụng một vài hoa văn chấm phá chứ không rối và rườm rà như trước. Màu sắc thường sử dụng các gam màu tương phản như xanh đậm, đỏ gạch hoặc các gam màu chét, lạnh như xanh dương đậm, xanh hơi ngả màu tím, trắng đục...

Salon được thiết kế theo xu hướng nhỏ, gọn, chứ không mở rộng bành ra như trước tạo được sự âm áp cho phòng khách. Cũng 2 ghế đơn 2 bên, nhưng ghế dài được thiết kế theo dạng 2 chỗ ngồi.

Với phòng khách hẹp, người ta thường chọn loại salon khép góc, có thể sử dụng loại salon lùn gồm 1 bàn và 4 ghế với nhiều kiểu dáng đa dạng. Hoặc cũng có thể dùng bộ salon băng mây. Những

loại salon này có chiều cao phần ngồi 25cm, chiều cao cả lưng tựa 50cm và chiều ngang 70cm. Loại bàn đi kèm cũng có kích thước nhỏ tương đương. Với các loại salon nhỏ nhắn này, không gian phòng khách sẽ không bị chiếm quá nhiều diện tích. Giá bán một bộ salon khép góc chỉ từ 1,5 - 2 triệu đồng/bộ.

Với phòng khách rộng, trần cao thì sử dụng loại ghế salon dạng bành, bộ salon gỗ cần ốc, chạm trổ... Salon phòng khách có nhiều kiểu dáng, chất liệu như bọc nệm, bằng gỗ 100%, bằng mây...

SALON BỌC NỆM

Nệm salon được làm chủ yếu từ mousse xốp và gần đây công ty Kyndan đã cho ra loại ghế làm từ mousse cao su thiên nhiên.

Loại salon làm từ mousse xốp, công nghiệp được bán nhiều ở khu vực đường Ngô Gia Tự, Nguyễn Thị Minh Khai... Loại này có nhược điểm là nóng, độ đàn hồi thấp, dễ bị chảy xẹp sau một thời gian sử dụng. Tuy nhiên giá rẻ nên được nhiều người chọn lựa.

Salon làm từ cao su thiên nhiên có độ bền cao, thoáng mát, độ đàn hồi lớn, không bị chảy xẹp. Kymdan đang tung ra thị trường khoảng vài trăm mẫu với nhiều loại vải bọc từ simili, vải Mỹ, bọc kết hợp giữa simili và vải Mỹ, bằng da thật với nhiều giá bán khác nhau từ 4-12 triệu đồng tùy loại. Có salon góc, salon thường, salon kiểu căn gỗ loại 5 chỗ ngồi. Mỗi kiểu đều được làm theo 3 kích thước khác nhau là 1,8m, 1,5m và 1,2m phù hợp với diện tích mỗi phòng khách. Cũng như nệm giường, ghế salon của Kymdan cũng được bảo hành trong thời gian 5 năm cho phần khung sườn và mousse.

Ngoài ra, do phần khung sườn và mousse của bộ ghế do Kymdan sản xuất bền hơn nhiều so với lớp áo bọc, vì vậy, để tạo nét mới cho bộ mặt phòng khách, chủ nhà có thể tạo cho bộ ghế sự mới mẻ, hiện đại, thời trang ngay trên chính bộ khung ghế cũ qua dịch vụ thay đổi lớp áo bọc ngoài, thậm chí cả kiểu dáng salon do chính công ty đảm nhận với chi phí hợp lý mà không tính lợi nhuận.

Để có được các mẫu bàn ghế, salon mới, lạ, không trùng hàng,

bạn nên tới các văn phòng trưng bày hàng trang trí nội thất, giá bán khá cao. Ngoài ra, tại đây còn nhận đặt làm theo thiết kế riêng của khách. Địa chỉ tham khảo : Nhà đẹp - 107/10 Trương Định, Q.3; Nhà Xinh, 1A Hoàng Việt, Q. Tân Bình; 8 đường 3/2...

Khi mua salon nệm, trước hết yêu cầu người bán bảo đảm chất liệu, sau đó xem kỹ các đường may, ngồi lên thử xem độ nhún, đứng lên mặt vải xem có bị nhăn... Vải và simili tốt phải có độ dày để chịu lực và không bị rạn; Thê ngồi với lưng tựa phải êm ái và thoải mái; Góc độ nghiêng của lưng phải tương hợp theo độ nhún của ghế.

Khi mua loại này nên lưu ý các đường may xem có thẳng không. Đồng thời nên lật ngược ghế lên để xem bộ khung bên trong, sử dụng mút loại nào, lò xo cũ hay mới, gỗ tạp có nổi nhiều không... Nên yêu cầu người bán chỉ rõ chủng loại nguyên liệu và bảo hành cụ thể vì hàng xấu, sử dụng thời gian ngắn sẽ xẹp, lò xo không bật.

SALON GỖ

Salon gỗ loại thường được làm bằng gỗ xoan đào, còng, dầu gió, bạch tùng... đã qua tẩm sấy nên không bị mối mọt và ít biến dạng, cong vênh theo thời tiết.

Dạng salon kết hợp gỗ tạo khung, lưng tựa cong chỉ có phần nệm vải dành để ngồi. Bộ này nhỏ, gọn, với bàn tròn vừa vặn, gỗ thường dùng là gỗ bằng lăng, dầu gió thích hợp đặt trong

những căn phòng khách nhỏ, trần thấp. Hơn nữa, phòng khách sẽ không tạo được nét sáng khi kê các bộ đồ gỗ kiểu cổ. Chính vì những lý do này mà mặt hàng đồ gỗ cao cấp đang co cụm lại.

CHỌN LỰA HÀNG SONG MÂY

Với đặc điểm thanh mảnh nhẹ nhàng, sang trọng và dài các cùng vẻ đẹp tự nhiên nên được sử dụng nhiều để làm bàn ghế, salon, đèn ngủ, kệ sách...

Khi mua nên chọn sản phẩm có dáng chắc khỏe, đường nét uốn cong hài hòa, đảm bảo tính mỹ thuật đặc trưng của song mây. Mặt khác, màu sắc phải đồng nhất, vàng đều. Không có những chấm đen hoặc khoang chàm. Tránh những hàng song mây có da nhăn nheo, vì loại hàng này

dùng mây non. Sản phẩm phải độ bóng nhẵn cao, dầu bóng phải khô hoàn toàn. Khi sờ tay không bị rít là được.

Nên chọn những sản phẩm có bậu đỡ vững chắc, thân song mây phải có đường kính từ 16mm trở lên càng tạo vẻ chắc chắn. Các mối nối đóng đinh phải vững chắc, không bị toét nứt và không để lộ đầu đinh ra ngoài. Các nút buộc phải chặt, mối nối cần kỹ để tránh bị bong hỏng, làm mất vẻ đẹp và ảnh hưởng đến độ bền của sản phẩm.

Để phòng khách thêm đầy đủ, có thể trang bị thêm một chiếc kệ góc cao khoảng 60cm với 2-3 tầng, bằng gỗ hoặc bằng sắt sơn tĩnh điện để đặt bình hoa, đèn bàn, điện thoại, sách báo cũng tạo cho căn phòng cảm giác gọn gàng và thanh nhã hơn.★

NAM PHUONG

Chợ, cửa hàng trên mạng hiện nay không thiếu, chủng loại cũng đa dạng, nhưng giá thành và chất lượng cũng khó kiểm soát được, vậy làm sao tìm ra một nơi bán giá gốc, hàng “chính hiệu”, do chính các nhà sản xuất bán? Hãy vào các trang web: www.scnhcm.com, www.scnhcm.com.vn, www.scn.saigonsoft.com. Đây là một khu chợ có nhiều doanh nghiệp lớn của TP.HCM đưa hàng hóa lên bán trên mạng. Người mua hàng chỉ cần ngồi tại nhà để xem từng món hàng thông qua máy vi tính và đặt hàng cũng qua đường Internet.

Các thông tin về sản phẩm rao bán tại chợ được thể hiện 2 phần: Phần màn hình lớn bên trái là thông tin về các loại hàng đang được rao bán, trình bày theo từng nhóm mặt hàng liên quan; phần màn hình nhỏ bên phải sẽ ghi lại các hoạt động mua sắm của người mua để họ kiểm tra lại. Để tránh những người đăng ký mua hàng không, không có nhu cầu nghiêm túc, người mua hàng lần đầu tiên tại chợ cần đăng ký làm thành viên bằng cách nhập các dữ liệu về bản thân (điện thoại, địa chỉ, e-mail...) để nhà quản trị mạng lưu trữ và truy cập khi cần thiết.

Đi chợ Tết

TRÊN MẠNG

Sau khi đăng ký xong, phần mềm sẽ tự động gửi e-mail chứa password đến người đăng ký, lúc đó họ mới có thể chọn lựa và mua bất kỳ món hàng nào đã được bày bán tại chợ. Sau khi chọn xong, người mua có thể xem lại tất cả những gì mình đã chọn bằng cách bấm vào biểu tượng giỏ hàng ở phần thông tin bên phải.

Vào thời điểm Tết đến, càng có nhiều doanh nghiệp đã tung ra giới thiệu trên mạng nhiều loại sản phẩm mới phục vụ người tiêu dùng, nhiều nhất là quần áo, giá cũng khá rẻ, áo thun 25.000đ đến

40.000đ/áo, một bộ đầm kiểu mới nhất giá khoảng 80.000đ đến 120.000đ/bộ... đúng là giá gốc có khác. Ngoài ra các kiểu quần jean, quần kaki cũng được rao bán khá nhiều tại đây. Các sản phẩm khăn giấy và hàng nhựa cũng rất đa dạng, khăn giấy có loại để trong hộp lớn, khi rút tờ trước ra thì tờ giấy kế tiếp tự động chạy lên để tiện việc sử dụng lần sau, còn các loại sản phẩm nhựa cũng đủ chủng loại, từ cái khay để thức ăn bằng nhựa cho đến cái bàn, cái tủ.

Về phía những người có nhu cầu bán thì đây là một ngôi chợ hiện đại và lý tưởng nhất với họ, không tiền thuê sạp, không tiền thuê văn phòng, không cần nhân viên bán hàng... chỉ cần truy cập vào website, đăng ký làm thành

viên của trang web, từ đó sẽ được hướng dẫn thủ tục đăng ký. Sau khi nhập các thông tin cần thiết về doanh nghiệp mình, trong vòng 48 tiếng đồng hồ, người đăng ký sẽ được bộ phận quản trị trang web cấp cho tên người dùng và mật khẩu, và từ đây họ đã có thể tự đưa các thông tin về sản phẩm đến cho người mua, các thông tin này có thể thay đổi bất cứ lúc nào mà không cần sự can thiệp của nhà quản trị mạng. Tất cả những công việc, từ lúc đăng ký cho đến mở được "cửa hàng" trên mạng, doanh nghiệp không cần bước chân ra khỏi trụ sở của mình. Mọi việc đều được thực hiện trên máy tính thông qua mạng Internet.★

THIÊN NGÀ

Truyện vui:

"Cứ tưởng"

Bờm được Chí kéo vào xem buổi trình diễn "Mode" đúng độ sôi động, cuốn hút. Mọi cặp mắt đổ dồn vào các người mẫu trên sân khấu với các động tác uyển chuyển, duyên dáng và pha chút... khêu gợi.

Sau buổi diễn Bờm bấm vai Chí khen:

- Đẹp nhỉ? 1 mảnh, 2 mảnh đủ cả!

Chí nhìn Bờm ngạc nhiên hỏi lại:

- Cậu nói gì thế, Mode thứ

này làm gì có mảnh mà 1 với 2?

Bờm ngạc nhiên không kém cãi lại:

- Chẳng phải người ta biểu diễn Mode quần áo tắm là gì?

Lúc này Chí mới ôm bụng cười nói:

- Ô! Mất cậu để nhảm chỗ rồi! Tớ quên nói với cậu, hôm nay người ta biểu diễn Mode giày - dép da cơ mà!!

Bờm đỏ mặt:

- Thế à! Tớ cứ tưởng...!!! ★

SƠN HOÀNG

Dưới đây là những địa chỉ âm nhạc MP3 do VASC thống kê, giúp bạn biến PC thành một trung tâm nhạc số. Bạn có thể sao chép bao nhiêu tùy thích mà chất lượng không kém gì CD.

- www.amazon.com,
www.listen.com và

music.yahoo.com : Cho phép người dùng tải về miễn phí các file nhạc MP3 của các nghệ sĩ tên tuổi theo từng thời điểm.

- www.gnutella.com,
www.aimster.com,
www.audiogalaxy.com,
www.kazaa.com hay

www.musiccity.com : Cho phép người dùng chia sẻ các file MP3.

- Một website khác chuyên giới thiệu các sáng tác mới là www.windowsmedia.msn.com. Hoặc có thể đến các website như www.rollingstone.com hay www.billboard.com, tại đây có sẵn cả một kho lưu trữ những tác phẩm của những nghệ sĩ hàng đầu thế giới và đang chờ bạn tải về.

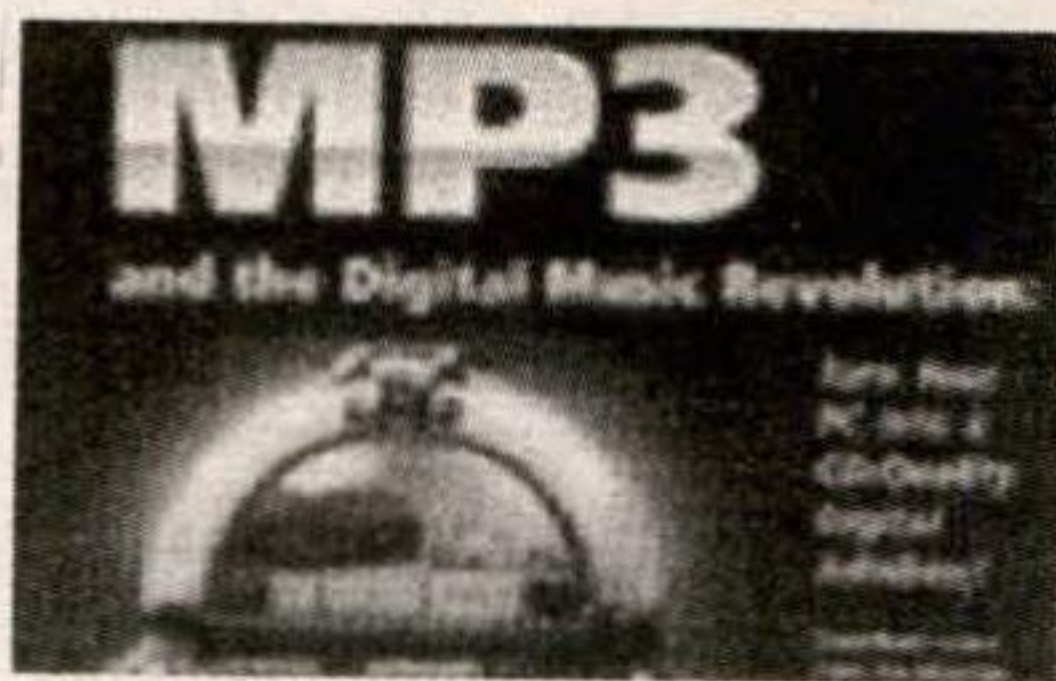
Ngoài ra, dịch vụ www.napster.com cho phép người dùng chia sẻ các tập tin MP3 trên đĩa cứng cùng nhiều người khác với điều kiện họ dùng ứng dụng Napster, người khác có bản nhạc nào trên máy họ thì bạn cũng có bản ấy trên PC của mình.

Đầu năm 2002, Napster sẽ tung ra dịch vụ thu phí, các hãng khác gồm www.fullaudio.com và www.emusic.com cũng đưa ra các

Các địa chỉ

NHẠC MP3 NỔI TIẾNG

TRÊN INTERNET

dịch vụ cạnh tranh.

Tuy nhiên, download nhạc từ các site trên đôi khi thể hiện những cái dở. Bài hát có thể nằm dưới nhiều dạng khác nhau, gồm cả MP3, Windows Media Audio, RealAudio, LiquidAudio hoặc Bluematter. Muốn thưởng thức cho kỳ hết những tinh túy của mỗi file nhạc, đương nhiên bạn cần có thêm các chương trình player với tính năng thực sự thích hợp. Một số website trên Internet cũng có sẵn những chương trình này cho bạn tải xuống như :

www.audiograbber.com-us.net,
www.musicmatch.com,
www.real.com,
www.gracenote.com.★ **T.S.**

Huyền thoại ngựa:

Từ NHÂN MÃ đến NGỰA SẮT PHÙ ĐỔNG THIÊN VƯƠNG

❖ HOÀNG HỮU ĐÀN

Trong số các loài vật của Trái Đất, có những con đã đi vào huyền thoại từ thượng cổ: sư tử, rồng rắn, và nhất là Con Ngựa. Sự chuyển dịch ấy mang tính chất tự nhiên, tất yếu và logic. Bởi huyền thoại là sự thể hiện, mang tính chất mỹ học, của con người biết mến yêu, khâm phục đối với một đối tượng có nhiều hành vi cao đẹp, dũng cảm, có ích cho lịch sử, cho Tổ quốc, cho bộ tộc, cho đời.

C O N NGỰA có hai nét tính cách nổi bật về bản chất là chạy nhanh và dũng cảm trong chiến đấu. Những hình ảnh đẹp nhất của nó là những con ngựa kéo xe song mã hay tứ mã chạy như bay trong các cuộc đua Olympic và những con ngựa chở những vị tướng

tài xông ra chiến trường làm nên chiến thắng. Nhưng đời người không phải chỉ có chiến tranh và đua tài sức mạnh. Từ những con ngựa chiến và ngựa đua, nó trở lại là con ngựa bình thường kéo xe thô, xe chở khách du hành hay những cỗ xe song mã sang trọng chở những gia đình thượng lưu đi du ngoạn, hay di chuyển thăm nhau, hay những phu nhân, những vương tôn công tử tới những hội hè, viếng những danh lam thắng cảnh, như Kim Trọng trong Truyện Kiều của Nguyễn Du:

*"Tuyết in sắc ngựa cau dòn
Cổ pha màu áo nhuộm non da trời"*

Hay Thúc Sinh rời Lâm Tri về thăm nhà để cho lòng Kiều lưu luyến:

*"Người lên ngựa, kẻ chia bào
Rừng phong thu đã nhuốm màu quan san"*

Con ngựa ở đây đã thành một người bạn tâm tình, tuy không nói được nhưng mà dường như rất hiểu lòng nhau, cùng con người chia sẻ niềm vui hay nỗi buồn ly biệt. Thậm chí lúc lâm nguy, ngựa "hy sinh" để cứu thoát con người hay để con người ăn thịt. Hẳn ai đọc truyện lịch sử cũng biết khi đạo quân bách thắng của Napoléon phải ôm bụng rút lui khỏi nước Nga, quân lính đã phải giết ngựa mà ăn vì nguồn lương thực không còn.

Sự gắn bó mật thiết giữa con người với con ngựa đã đi vào huyền thoại âu cũng chuyện thường tình, ngay từ thời thượng

cổ!

HUYỀN THOẠI THÚ NHẤT: CON NHÂN MÃ - CENTAURE

Nó không phải là một Con mà là một GIỐNG: ngựa mình người, sống ở vùng Thessalie và Arcadie, Hy Lạp cổ. Theo huyền thoại, giống Nhân Mã sinh ra từ Ixion, vua huyền thoại của người Lapithes. Ixion bị tố cáo là kẻ giết người và phản bội, được Zeus Thần Vương tẩy rửa và đưa lên núi Olympe, được uống thuốc trường sinh và trở thành bất tử ngang với các thần. Nhưng Ixion vốn tính sỗ sàng, toan quyến rũ cả Héra, Nữ hậu Thiên cung. Zeus biết, bèn dùng phép tác biến một đám mây thành Héra và Ixion đã thỏa mãn chuyện gối chăn với nàng Héra giả ấy, sinh ra một bầy Centaures. Vì tội vong ân bội nghĩa, Ixion bị trừng phạt: ông bị cột vào một bánh xe bốc lửa quay mãi ngàn đời nơi chốn địa ngục Tartare. (Một huyền thoại khác cho rằng Centaures là con của Cronos, cha của Zeus).

Trong số các Centaures, có mấy người nổi tiếng, nhất là Chiron. Trong lúc đồng loại mình vừa ngu dốt vừa thô bạo thì Chiron lại đầy lòng nhân ái và trí tuệ minh triết. Ông được Apollon, thần Thơ ca và Nghệ thuật, và nữ thần Artémis, thần Săn bắn, dạy cho nghề y và nghề săn bắn. Ông là người thầy dạy dỗ và giáo dục cho Asclépios - ông tổ nghề y, Achille - vị tướng trẻ tài giỏi nhất của Hy Lạp trong Chiến tranh

thành Troie, Héraclès (tức Hercule) - nổi tiếng vì sức mạnh thần kỳ, đã làm nên 12 công việc hiển hách không ai làm nổi, Jason - người chinh phục được bộ Lông cừ vàng do một con Rồng dữ bảo vệ, Palamède - người kinh địch của Ulysse, có tài sáng tạo ra một vài cái mới, ví dụ như trò chơi súc sắc, cờ ô, tiền tệ..., và nhiều vị anh hùng khác. Ông cứu sống cha của Achille bị quân Centaures tấn công. Ông nhận chết thay cho Prométhée bị Zeus trừng phạt vì đã đánh cắp lửa trời mang về sưởi ấm cho nhân gian và trao lại cho Prométhée quyền bất tử của mình. Ở mức cuối cùng vinh dự, là Chiron biến thành chòm sao Sagittaire (chòm sao Nhân Mã ở cực Nam phương Nam).

Phải chăng đây là mầm mống tư tưởng tìm hiểu nguồn gốc loài người và xu hướng thần thánh hóa, cao cả hóa nguồn cội của giống nòi, dòng họ, rất thông thường ở các dân tộc?

HUYỀN THOẠI THỨ HAI: CON NGỰA THẦN PÉGASE CÓ ĐÔI CÁNH VÀNG

Pégase sinh ra từ dòng máu ở cổ của Méduse khi bị Persée giết chết. Méduse là em út của ba chị em quái vật Gorgones. Hai chị là Sthéno và Euryalé. Các con quái vật này có bộ tóc là một chùm rắn xoắn lại, răng là răng nanh heo rừng và đôi mắt diệu kỳ ai nhìn vào là lập tức bị hóa đá. Sthéno và Euryalé là bất tử, riêng cô em út Méduse là người trần. Persée

giết được Méduse mà không bị hóa đá vì chàng đã dùng khiên che mặt. Cái đầu của Méduse sau đó đã được dùng để trang trí cho tấm khiên của nữ thần Athéna (Nữ thần của Lý luận và Chiến lược chiến tranh). Vì vậy mà Athéna đi đến đâu, quân thù bị tan tác đến đâu. Pégase là con ngựa thần bất kham có đôi cánh vàng óng ánh được Persée thuần phục và giúp Persée giết được quái vật Chimère. Thành tích đáng kể nhất của con ngựa thần có đôi cánh vàng này là bằng một cú đá hậu, nó đã làm phun ra một dòng suối trong bất tuyết, gọi là suối Hippocrène (tiếng Hy Lạp: hippo = ngựa, crène = suối) trên núi Hélicon, chỗ ở của các Nàng Thơ (Muses).

Với đôi cánh vàng huyền diệu bay cao trên đỉnh núi các Nàng Thơ, với móng chân thần kỳ gõ vào núi đá làm phun ra một ngọn suối mát trong bất tuyết, Pégase chính là biểu hiện cái đã làm cho người Hy Lạp từ thời thượng cổ đã chiếm cái vị trí hàng đầu của sự văn minh nhân loại: "*cảm hứng thơ ca*". Tuy nhiên, tất cả những tính dũng cảm, cái đạo lý nhân ái, cái tài làm ra của cải nuôi sống con người, cái tài làm thuốc chữa bệnh cho con người, và cái khả năng văn chương, nghệ thuật phong phú và tuyệt vời ấy chưa là tất cả đặc điểm của dân tộc Hy Lạp ngày xưa. Nói đến người Hy Lạp cổ là phải nói đến hai bản anh hùng ca vĩ đại và bất hủ *Iliade* và *Odisée*, một đề cao tính dũng cảm và một đề

cao sự khôn ngoan mưu trí.

HUYỀN THOẠI THỨ BA: CON NGỰA THÀNH TROIE

So với huyền thoại Chiron và con ngựa Pégase thì huyền thoại Con Ngựa thành Troie kỳ vĩ hơn, mang tính chất anh hùng ca vừa hiện thực vừa lãng mạn.

Cuộc chiến tranh thành Troie kéo dài đã mười năm không phân thắng bại. Quân Hy Lạp ở ngoài thành, quân Troie ở trong thành, thỉnh thoảng mở cổng thành đánh nhau một trận ác liệt rồi lại lui, ai về vị trí nấy. Nhiều tướng giỏi cả hai bên đã bị giết. Mệt mỏi đã lan tràn vào trong lòng quân lính Hy Lạp. Một tướng giỏi là Ulysse, được nữ thần Athéna soi sáng và giúp đỡ, đã nghĩ ra một mưu kế táo bạo để chiếm thành. Ông ta cho làm một con ngựa gỗ cực kỳ to lớn, cho cả đoàn quân vào bụng ngựa, đóng cửa bụng ngựa lại rồi cho quân kéo đến trước thành, nói là người Hy Lạp muốn tặng vua Troie một món quà quý là con ngựa, để hai bên làm hòa với nhau. Quân Troie, vừa chân tình vừa thiếu cảnh giác, mở rộng cổng thành cho kéo ngựa vào. Bất thình lình, bụng ngựa mở ra, cả đoàn quân tinh nhuệ của Hy Lạp xuất hiện, tha hồ tàn sát và triệt hạ thành, quân Troie không kịp trở tay.

Con ngựa lần này là con ngựa bằng gỗ do trí óc và bàn tay con người làm ra, không chỉ là một người bạn chiến đấu của một người mà là một phương tiện

chuyển quân nguy trang không ai biết, một mưu trí đánh giặc bất ngờ và cũng là một phương tiện ngoại giao xảo quyết đã đưa lại thắng lợi cho quân Hy Lạp. Cũng như hai hình tượng trên, hình tượng con Ngựa thành Troie vẫn thể hiện, ở một mức độ kỳ vĩ hơn, sự gắn bó giữa con người với con ngựa đồng thời phản ánh những nét tính cách nổi bật của một dân tộc.

Trên đây là Huyền thoại Ngựa của nước ngoài, mà nước ngoài ở đây cũng chỉ mới có nước Hy Lạp cổ đại. Ở Việt Nam, Huyền thoại về Ngựa không nhiều bằng ở Hy Lạp, nhưng một Huyền thoại Phù Đổng Thiên Vương với con Ngựa Sắt phun lửa cũng đủ nâng Con Ngựa Việt Nam lên trên tầm cỡ ba huyền thoại trên đây.

HUYỀN THOẠI THỨ TƯ: CON NGỰA SẮT PHUN LỬA CỦA PHÙ ĐỒNG THIÊN VƯƠNG

Lúc bảy giờ, giặc Ân phương Bắc sang xâm lược nước ta, gieo bao đau thương tang tóc cho nhân dân ta. Đánh mãi chưa đuổi được chúng, Vua bèn cho người đi truyền loa khắp nước kêu gọi kẻ hiền tài đứng lên giúp Vua tiêu diệt quân thù. Một cậu bé ở làng Phù Đổng - sau này gọi là Làng Gióng - thuộc huyện Từ Sơn (nay thuộc tỉnh Bắc Ninh), phía Bắc Thăng Long - nghe loa truyền, bỗng đứng dậy và đột ngột reo lên đòi gặp sứ giả nhà vua, sau ba năm nằm im trong nôi, không biết nói một

lời nào. Cậu bé thừa với mẹ và dân làng nấu cho mình một nồi cơm to, đồng thời xin vua cấp cho cậu một con ngựa sắt, một bộ giáp sắt, một cái roi sắt và một chiếc nón sắt. Cậu ăn hết cơm, đứng dậy vươn vai mấy cái, vụt biến thành một vị tướng quân cao lớn, oai phong. Cậu mặc giáp sắt, đội nón sắt, cầm roi sắt rồi nhảy lên mình ngựa sắt. Cậu quát một roi, ngựa phi trăm dặm; quát hai roi, ngựa phi ba trăm dặm; quát ba roi, ngựa phi ngàn dặm. Tới sát quân thù, ngựa vừa phi vừa phun lửa sắt, xông vào giữa đám quân thù đang kinh hoàng, trong nháy mắt, tiêu diệt sạch quân thù không còn một mống. Sau đó cả người cả ngựa ngoảnh về phương Nam, bái chào Tổ quốc và bay lên Trời. Đất nước từ đó thanh bình. Nhân dân nhớ ơn, lập đền thờ, đặt cho người anh hùng cứu nước của mình cái tên vừa kính trọng vừa thân yêu: “ĐỨC THÁNH GIÓNG”.

Huyền thoại Thánh Gióng và Con Ngựa Sắt mang nhiều ý nghĩa sâu sắc, lớn lao và ... lãng mạn. Trước hết, nó nói lên rằng: Dân tộc Việt Nam là chính nghĩa, là xứ sở ưu ái của Trời, cho nên khi gặp nạn là có Người của Nhà Trời xuống giúp cho thoát nạn, quân thù nên biết vậy mà coi chừng. Năm 1076, Lý Thường Kiệt, trong bốn câu thơ nổi tiếng khích lệ quân sĩ xông lên đánh giặc Tống thắng lợi, cũng đã khẳng định lại cái tư tưởng đã được hình thành

đường như từ muôn thuở trong tâm hồn và xương máu của người Việt Nam:

“Nam Quốc sơn hà Nam Đế cư

Tiết nhiên định phận tại thiên thư

Như hà nghịch lỗ lai xâm phạm

Nhữ đẳng hành khan thủ bại hư”

Đất nước Việt Nam đã diễn biến - từ Cậu bé làng Gióng và Con Ngựa sắt phun lửa tiêu diệt giặc Ân; Lý Thường Kiệt chiến thắng quân Tống; Nhà Trần ba lần đánh bại quân Nguyên; Quang Trung trong năm ngày Tết Kỷ Dậu tiêu diệt 29 vạn quân xâm lược Mãn Thanh; và từ năm 1945, theo con đường cách mạng dân tộc dân chủ và chủ nghĩa xã hội, nước Việt Nam đã lần lượt chiến thắng mọi kẻ thù xâm phạm vào bờ cõi Việt Nam.

Ý nghĩa thứ hai của huyền thoại: Cậu bé Làng Gióng thể hiện vừa cái bản chất vừa cái quá trình phát triển vững vàng mà thật là độc đáo của dân tộc Việt Nam trên cơ sở tấm lòng yêu nước nồng nàn, dũng cảm đấu tranh đến cùng cho độc lập Tổ quốc, hạnh phúc của nhân dân và hòa bình hữu nghị giữa các nước trên thế giới.

Huyền thoại Con Ngựa Sắt phun lửa sắt giết giặc của Việt Nam là biểu tượng của lòng dũng cảm, của tuổi trẻ và niềm tin ở sự trường tồn và tương lai huy hoàng của Tổ quốc.★

Theo dấu

NGỰA NỔI TRÊN TEM BƯU CHÍNH CÁC NƯỚC

Những nhà cổ sinh học trên thế giới đã dựng lại toàn bộ gia phả nhà Ngựa vào những dấu tích còn giữ lại trong các lớp trầm tích. Phải mất khoảng 55 triệu năm để họ Ngựa ngày nay (bao gồm cả Ngựa, Lừa và Ngựa vằn) tiến hóa từ thủy tổ sớm nhất có dạng Ngựa. Qua một số tem Bưu Chính về Ngựa của các nước, trong đó có Việt Nam, ta thử lần theo dấu tích xưa cũ để tìm hiểu về những nòi Ngựa có mặt trên hành tinh xanh này...

Thủy tổ nhà ngựa trước đây được gọi là Eohippus (có

nghĩa là “ngựa thuở bình minh” hay thủy mã), bây giờ được đặt tên khoa học là Hyracotherium. Ngựa thuở sơ

khai này không to lớn hơn thỏ bao nhiêu, chỉ bằng một con cáo, ăn lá cây và cây bụi, có bốn ngón ở chân trước và 3 ngón ở chân sau. Nó xuất hiện nhiều ở các vùng rừng châu Âu, Bắc Mỹ và Đông Á. Dần dần, qua hàng nhiều triệu năm phát triển, con vật nhỏ bé này mới tiến hóa thành một loài thú ăn cỏ khác to hơn, tiến bộ hơn, có 3 ngón (móng guốc) và sau đó chỉ còn 1. ngón duy nhất ở tất cả các chân, đó là giống ngựa được gọi tên là Mesohippus (nghĩa là “ngựa trung gian” hay trung mã), rồi đến Parahippus (nghĩa là “sát với ngựa” hay cận mã), tiếp đến là giống Ngựa ăn cỏ đầu tiên có tên Merychippus (nghĩa là “ngựa đã hình thành” hay chủ mã), rồi dần dần được thay thế bằng giống Pliohippus (nghĩa là “ngựa đa phần”) là giống ngựa có một ngón đầu tiên. Từ giống ngựa này đã sinh ra giống Equus (ngựa hiện nay) khoảng 1 triệu năm về trước, cùng lúc với vượn người... Cho đến nay, các nhà động vật học mới xác nhận họ Ngựa (Equidae) chỉ có 6 loài, đó là: Ngựa nhà, Ngựa rừng, Ngựa vằn, Lừa rừng châu Phi, và lừa nhà. Ngoài 6 loài này, người ta còn tạo ra một con vật khác bằng cách lai chéo giữa Ngựa và Lừa để có loài La (mẹ lừa bố ngựa)

và Boodo (bố lừa mẹ ngựa). Riêng loài Ngựa Nhà được nuôi ở tất cả các lục địa, gồm hơn 100 nòi khác nhau, dùng trong nhiều mục đích như: cày kéo, làm xiếc, thể thao, kỵ binh, vận chuyển hàng hóa v...v...

Những nòi ngựa nổi tiếng trên thế giới trước tiên phải kể đến ngựa Mông Cổ. Đó là nòi ngựa chiến trên các vùng thảo nguyên Mông Gôbi từ thời cường thịnh của đế quốc Nguyên Mông. Đế quốc này đã từng có một đội kỵ binh hùng hậu và dũng mãnh vào bậc nhất thế giới dưới sự chỉ huy của Thành Cát Tư Hãn. Ngựa Mông Cổ rất dai sức, có thể phi nước kiệu trong suốt 10 giờ liền, nên từ xưa đã được mệnh danh là “Thiên Lý Mã”. Ngựa Ả Rập cũng chạy nhanh không kém ngựa Mông Cổ, chúng gắn liền với sự phát triển của các đạo kỵ binh nổi tiếng của đế quốc Ai Cập và các nước Ả Rập khác. Ngày nay, ngựa Ả Rập được nhiều nước ưa thích, thường dùng trong việc chạy đua. Ngựa Anh có tầm vóc cao lớn, cân đối, chắc khỏe, thường có lông màu đỏ nâu (ngựa hồng) hoặc trắng muốt (ngựa bạch), cũng là nòi ngựa được thế giới hâm mộ. Còn phải kể đến ngựa Cabardin là nòi ngựa kiêm dụng: dùng làm ngựa chiến ra trận, chạy đua và thô kéo. Nòi ngựa này thích hợp với khí hậu lạnh của Liên Xô (cũ) và các nước Bắc Âu. Các

nòi ngựa khác nhau thường được những người gầy giống chia làm ba loại: máu nóng, máu lạnh và máu ấm. Không phải vì chúng có máu nóng, mà vì chúng có gốc gác từ xứ nóng, cũng không phải chúng có máu lạnh mà vì chúng có xuất xứ từ xứ lạnh, và nòi máu ấm là nòi lai giữa hai nòi nóng và lạnh. Tuy các nòi Ngựa Nhà có sự khác biệt lớn về kích thước, nhưng chúng đều thuộc một loài ngựa có tên khoa học là *Equus Caballus*, như ngựa Pizewalski (xem tem Angola), hay ngựa lùn Pony (xem tem Việt Nam), ngựa Palomino có màu lông vàng bờm trắng (xem tem Philippines) v.v...

Với nòi Ngựa Vằn (xem tem Việt Nam) có 3 loại còn tồn tại: ngựa vằn Grevy, ngựa vằn thông thường, và ngựa vằn núi. Loài thứ tư đã bị tuyệt chủng do phurong thợ săn giết hại sạch sành sanh vào cuối thế kỷ 19, đó là loài ngựa vằn Quaga, từng sống ở mồm Nam Châu Phi, nơi có khí hậu lạnh hơn. Một vài con ngựa vằn Quaga còn sống sót trong các vườn thú, nhưng đến năm 1883 con Quaga cuối cùng đã vĩnh biệt trần gian ở Amsterdam (Hà Lan), đó là một bài học đắt giá và cũng là nỗi đau buồn nuôi tiếc cho những người luôn đấu tranh bảo vệ thú quý hiếm trên toàn thế giới.

Ngựa vằn Grevy sống thành nhóm ở các vùng nửa hoang mạc Kenya, Éthiopie, Somalie (xem tem Somali), đây là nòi ngựa vằn to nhất. Ngựa vằn núi hiện còn số lượng nhỏ ở các dãy núi miền

Tây của Nam Phi, và bờ biển phía Tây Angola, có nguy cơ tuyệt chủng như ngựa vằn Quaga. Ngựa vằn thông thường là ngựa vằn còn phổ biến, thường thấy trong hầu hết các khu bảo tồn động vật hoang dã. Ngoài ra còn có ngựa lai vằn, do lai giống giữa ngựa thường và ngựa vằn; hoặc ngựa Vằn Lửa do lai giống giữa ngựa vằn và lửa, thường thấy ở Zimbabwe (Trung nam châu Phi).

Ngựa ở nước ta tập trung chủ yếu ở các tỉnh miền núi và trung du, ước tính có khoảng 180.000 con. Ngựa Việt Nam có tầm vóc nhỏ hơn các nòi

ngựa khác trên thế giới, nhưng có ưu điểm nhanh nhẹn, di chuyển ở vùng núi non tốt, và sức đề kháng cao với bệnh dịch. Từ năm 1977, nước ta đã nhập nòi ngựa Cabardin từ Liên Xô (cũ) và Mông Cổ để lai tạo và đã tạo được nòi ngựa lai F 1 (50% máu ngựa Cabardin và 50% máu ngựa Việt Nam), và ngựa F 2 (25% máu ngựa Cabardin, 75% máu ngựa Việt Nam), chúng không những có tầm vóc lớn hơn, cân đối hơn ngựa Việt Nam, sức kéo tốt hơn, mà còn thích nghi với điều kiện khí hậu, và chống đỡ với bệnh tật tốt hơn hẳn nòi ngựa Cabardin nhập từ nước ngoài về. Ngựa nước ta chuyên dùng để cưỡi, thô hàng, và dùng làm phương tiện đi lại cho các lực lượng bộ đội biên phòng ngày đêm canh giữ biên giới Tổ quốc...★

HỒNG MẪU ĐƠN
(Hội tem Khánh Hòa)

Chăn ngựa đua

Phóng sự ảnh

Cuộc đua ngựa “lịch sử” tại xã Đức Hòa Thượng năm 1983, năm lập trường đua tại xã.

❖ LÊ PHÚ KHẢI

Mỗi sáng, người nuôi ngựa đua phải dắt ngựa đi “quản” ít nhất 10 cây số !

Chăn dắt cho ngựa ăn hàng ngày.

Bác Sáu Lực (trái) với con ngựa đua có tên Thoại Lan đã 4 lần về nhất tại trường đua Phú Thọ, TP.HCM.

Chú ngựa con 6 tháng tuổi mới ra đời tại nhà bác Chòi, chuyên nuôi ngựa nái tại xã Đức Lập Thượng.

Sau năm 1975, gặp thời kỳ khó khăn kinh tế, nghề nuôi ngựa truyền thống ở Đức Hòa (Long An) có nguy cơ tuyệt chủng. Nhiều lão nông ở Đức Hòa thấy đàn ngựa đua cứ “héo” dần nên buồn phiền đến sinh bệnh mà chết (!) Nhận thấy dân Đức Hòa thiết tha với nghề nuôi ngựa truyền thống nên tỉnh Long An đã cho lập trường đua ngay tại xã Đức Hòa Thượng (huyện Đức Hòa) từ những năm khó khăn đó, năm 1983. Nghề nuôi ngựa ở Đức Hòa hồi sinh từ đó.

Đến nay, Đức Hòa có đàn ngựa đến 500 con, cung cấp chủ yếu ngựa đua cho trường đua Phú Thọ, TP.HCM. ★

Viết văn rất khó

Có người học trò gần đến ngày thi, lo nghĩ rộc cả người. Vợ thấy vậy thương hại lắm, hỏi:

- Nhà đi thi, làm văn có khó bằng đàn bà chúng em đẻ em bé không?

Anh học trò nói:

- Khó hơn nhiều.

Vợ hỏi:

- Khó thế nào?

Anh học trò nói:

- Đàn bà các cô lúc đẻ thời còn có cái mà rặn, chứ tôi mà rặn mấy cũng không có gì mà ra!

LÊ NGHĨA (st)

Đến Trường đua Phú Thọ (trên đường Lãn Bình Thắng), chúng tôi mua vé vào cửa là 1 ngàn đồng. Tôi thấy mỗi người đều cầm trên tay một tờ báo, tôi cũng hỏi mua nhưng người bán vé nói “Đã hết” và chỉ tôi đến quầy nước sâm nằm ở sát trường đua để mua. Tôi tìm được chỗ ấy, một chồng báo chất đồng trên hè xe nước sâm. Người bán nước sâm đưa tôi tờ thứ bảy và lấy 2 ngàn đồng. Hóa ra đây là bản tin nội bộ, có tên Chương trình đua ngựa kỳ 88 ra ngày thứ bảy 15-12-2001 do Câu lạc bộ Thể thao Phú Thọ (Thành phố Hồ Chí Minh) xuất bản với giấy phép của Sở Văn hóa Thông tin Thành phố Hồ Chí Minh).

TÊN DÀNH CHO NGỰA LÀ TÊN... HOA HẬU

Cầm tờ chương trình đua ngựa trên tay, tôi đi thẳng vào khán đài, khá đông bên tay trái của tôi mọi người đang quây quần bên một trại, tôi cũng đi thẳng đến xem, thì ra những người cá độ đang “xem giò xem căng” các con ngựa đua mà mình

Chuyện

Ngựa đua và đua ngựa ở trường đua

PHÚ THỌ

chuẩn bị bắt. Những người đàn ông trò chuyện nhắc đến những tên khá đẹp như : “Thanh Vân”, “Trịnh Vĩnh Trinh”, “Lý Thu Thảo”, “Hong Liên”, “Hà Kiều Anh”... Tôi đến cạnh một người đàn ông đang vuốt vuốt “bờm” con ngựa, tôi lân la đến và hỏi người đàn ông ấy : “Sao người ta dám đặt cho ngựa những cái tên hoa hậu, ca sĩ nổi tiếng như thế”. Ông ta trả lời : “Đó là những tên biểu hiện của sự may mắn, điều

mà tuần nào chúng tôi cũng cầu mong. Với lại, tên có sẵn trong thiên hạ, đặt thế nào là quyền của mỗi người". Rồi ông ta đọc một hồi cho tôi nghe nào tên người đẹp: Việt Trinh, Lý Thu Thảo, Hà Kiều Anh, Ngô Thanh Vân, Hồng Liên, Thanh Huyền, Yên Phương, rồi các tên ca nhạc: Thanh Lan, Mỹ Linh, Mỹ Tâm, Phương Thanh, Hồng Nhung. Số còn lại là những tên ngày xưa các cụ gọi là tên chữ, nghe rất hay như: Bảo Hùng, Mỹ Phụng, Hoàng Linh Vi, Thiên Kiều, Trinh Tuấn Kiệt" và ông tiếp: "Coi vậy chớ những cái tên này chúng tôi đều phải "đăng ký sổ bộ", có giấy khai sanh cả đấy, đâu có tùy tiện được. Đây ông xem "điều lệ" của "Hội đua ngựa" do Sở Thể dục Thể thao Thành phố Hồ Chí Minh ban hành. Ông đưa cho tôi quyển "Điều lệ", tôi đọc thấy điều 13 chương IV ghi rõ "Phải sau sáu tháng mới được đổi tên mới cho một con ngựa. Nếu chuyển nhượng thì người chủ mới được đổi tên ngựa. Việc sang tên chủ ngựa và đổi tên mới cho ngựa, phải đóng lệ phí theo quy định".

Tuần này là kỳ đua thứ 88, tôi nhận lời làm "cổ động viên" cho con Diễm Hương của ông chủ Hồ Văn Luông. Tôi cầm trên tay cái vé vào trường đua 1 ngàn đồng, để cổ vũ cho con ngựa Diễm Hương, tôi chọn mua thêm cho mỗi người một vé cá độ có con số đầu là số 1, con số mà Diễm

Hương đang theo, với giá 10.000 đồng. Con số đứng đằng sau tôi chọn là con số 5. Số này theo bảng niêm yết là của con ngựa mang tên Thanh Châu. Theo ông Luông, chủ ngựa, đây là con ngựa có giá nhất của ông (ông mua tới 50 triệu đồng, trong khi nhiều con trong chuồng chỉ 4,5 triệu) và hiện nay tuy đã lớn tuổi (7 tuổi) nhưng nó vẫn còn sung sức lắm, năm ngoái còn đem về cho ông 13 giải nhất. Theo sắp xếp của Ban Tổ chức, hôm nay con Diễm Hương đeo số 1, đua vào đợt 6, khởi đua vào lúc 16 giờ 15, với cự ly 1.200 mét, số chì phải mang là 35kg. (Chì là tiếng chỉ chung trọng lượng mà con ngựa phải mang theo trên đường đua, gồm trọng lượng cơ thể của vận động viên cưỡi ngựa gọi là nài, yên ngựa và số chì phải mang theo cho đủ số cân nói trên).

CÁC ANH NÀI NGỰA TÍ HON NHUNG ANH DỪNG

Sơn nài ngựa cưỡi con Diễm Hương. Năm nay Sơn 12 tuổi, làm nài ngựa cho ông Luông đã 2 năm. Sơn vừa được phong từ "nài mơ" lên "nài chiến" cách đây mấy tháng. Trong kỳ đua 85 vừa qua, Sơn điều khiển con Diễm Hương về nhất, do trọng lượng cơ thể chỉ có 28kg nên theo quy định, nài Sơn phải đeo thêm 7kg chì nữa. Tôi hỏi Sơn: "Em đã bị các nài khác triệt chưa?", Sơn trả lời: "Đó là chuyện trong phim chú à. Còn ở sân Phú Thọ, cháu

chưa hề thấy bao giờ". "Vây còn cảnh muốn cho nhẹ bớt ký, nài phải ngồi vào trong thùng phuy đầy vải kín, bên trong thấp 9 hoặc 10 ngọn nến, chịu trận cả tuần lễ, mồ hôi chảy ra thành vũng dưới chân, người ta miêu tả trong sách, có thật không Sơn". Ông Luông nói chen vào : "Cái ấy thì có đấy. Giảm cân bằng cách làm mất nước mà. Nhưng ngày nay đã có tắm hơi, cần gì phải làm thế".

Theo quy định, sau đợt đua, nếu con Diễm Hương về nhất, con Thanh Châu về nhì thì tấm vé mang số 35 của tôi sẽ trúng thưởng. Mức giải nhiều ít tùy theo số vé bán được và tùy theo số vé trúng. Vào cửa trong, tôi nộp thêm 10 ngàn đồng để được lên ngồi ở khán đài A. Tại đây, người đến xem nườm nượp và không ai không cầm trên tay tờ "Chương trình đua ngựa". Cạnh bàn tôi ngồi có một cặp trai gái người nước ngoài. Họ cũng mở trước mặt tờ báo ấy, cũng dò tìm, cũng đánh dấu, chứng tỏ họ cũng đang tham dự trò cá độ công khai. Đợt đua ấy kết thúc, không đem lại cho tôi một ấn tượng gì vì con Diễm Hương, cái lý do đưa tôi đến trường đua hôm nay, đợt sau mới đua... Lát sau đợt đua tôi đang mong đợi cũng đã tới. Tôi lia ống nhòm đến chuồng xuất phát và nhận ra ngay con Diễm Hương mang số 3 và do nài tên Sơn cưỡi, đang dậm chân đầy vẻ bồn chồn sốt

ruột. Bỗng cánh cửa chuồng xuất phát theo lệnh mở toang. Cả 10 con chiến mã đồng loạt nhảy cẫng lên, rồi lao như tên bắn về phía trước. Thấy con Diễm Hương chạy sau hai con khác, tôi đã lo lo..., vậy mà chỉ mấy giây sau, không hiểu nhờ sức mạnh nào, nó đã bứt lên, chiếm vị trí số 2 rồi số 1. Tim tôi muốn thất lại. Con Diễm Hương đã chạy về đến tận cái vạch giới hạn cuối cùng. Tôi để ý đến con về nhì. Ôi, không phải là con Thanh Châu số 5, Tôi thua độ, nhưng không sao, con Diễm Hương đã thắng.

ĐẾN NƠI CON DIỄM HƯƠNG SINH SỐNG

Ngày hôm sau, tôi hỏi thăm mãi mới tìm ra được chỗ ở của con Diễm Hương ở phường 15 quận Gò Vấp. Một dãy nhà lụp xụp. Chuồng trại lầy lội đến nỗi tìm mãi mà không có được chỗ dựng xe. Mùi nước đái, mùi mồ hôi ngựa xông nồng nặc. Vây mà khi được tôi hỏi : "Năm sát bên chuồng ngựa suốt năm suốt tháng thế này, ông không thấy ớn sao". Chủ chuồng ngựa Hồ Văn Luông vẫn cười vui : "Chẳng những thế tôi con ghiền nó là khác, đi đâu xa mấy ngày nhớ cái mùi ấy, tôi lại chỉ muốn về".

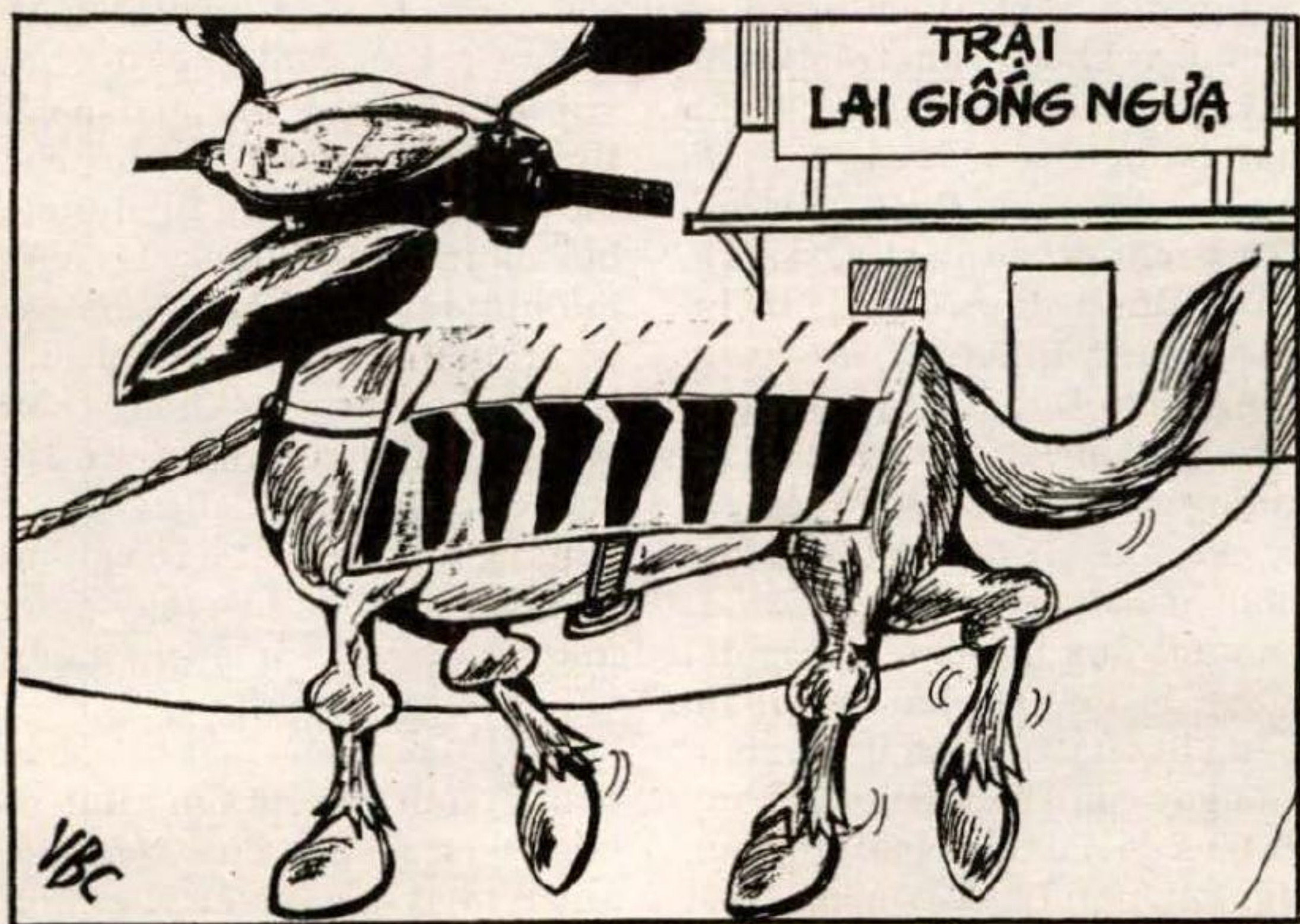
Ông Luông cho biết hiện nay toàn Thành phố Hồ Chí Minh có hơn 800 con ngựa đua. Nơi nuôi nhiều nhất là ở huyện Hóc Môn

và quận Gò Vấp. Chuồng của ông có 5 con, ngoài con Diễm Hương, còn có con Triệu Vy, một nàng ngựa cái trẻ trung cũng thuộc vào hàng “kỳ mã” của làng đua. Kỳ thứ 85 vừa qua Diễm Hương cũng về giải nhất. Tôi hỏi ông Luông: “Nuôi ngựa đua rốt cuộc lời hay lỗ thua ông”, ông cười vui vẻ đáp: “Có khi lời nhưng cũng nhiều khi lỗ, nhưng lỗ là hãn hữu, vì mỗi kỳ đua, con không trúng giải vẫn được Ban tổ chức cấp cho một khoản tiền gọi là bồi dưỡng mà. Tôi hỏi thêm ông Luông về số phận những con ngựa không còn sức đua “Đưa vào lò mổ chẳng”, ông Luông lắc đầu: “Giới đua ngựa ít ai nỡ làm thế”. Rồi ông chỉ cho tôi hai nơi “dưỡng lão” của ngựa đua hiện

nay. Đó là cơ sở của ông Tư Lai quận Bình Thạnh, chuyên nuôi ngựa “phế binh” phục vụ khách thuê đóng phim, chụp ảnh hoặc cưỡi chơi trong công viên; và Viện Pasteur Nha Trang mua những con ngựa quá đát này để nuôi lấy huyết thanh làm thuốc chữa bệnh “phong đòn gánh”.

Từ năm 1990 trở lại đây, đua ngựa được nhìn nhận lại, Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh đang có kế hoạch di chuyển trường đua Phú Thọ ra ngoại thành do đã xuống cấp trầm trọng. Ngựa đua và đua ngựa, môn thể thao hấp dẫn, nếu được quản lý, đầu tư xứng đáng, chắc chắn sẽ được giới hâm mộ thể thao nông nhiệt hưởng ứng.★

QUỐC TUẤN

DÁN TRƯỚC
CỦA NHÀ
"BỘM RƯỢU"

CÂU ĐỐI TẾT

NHÂM NGỌ

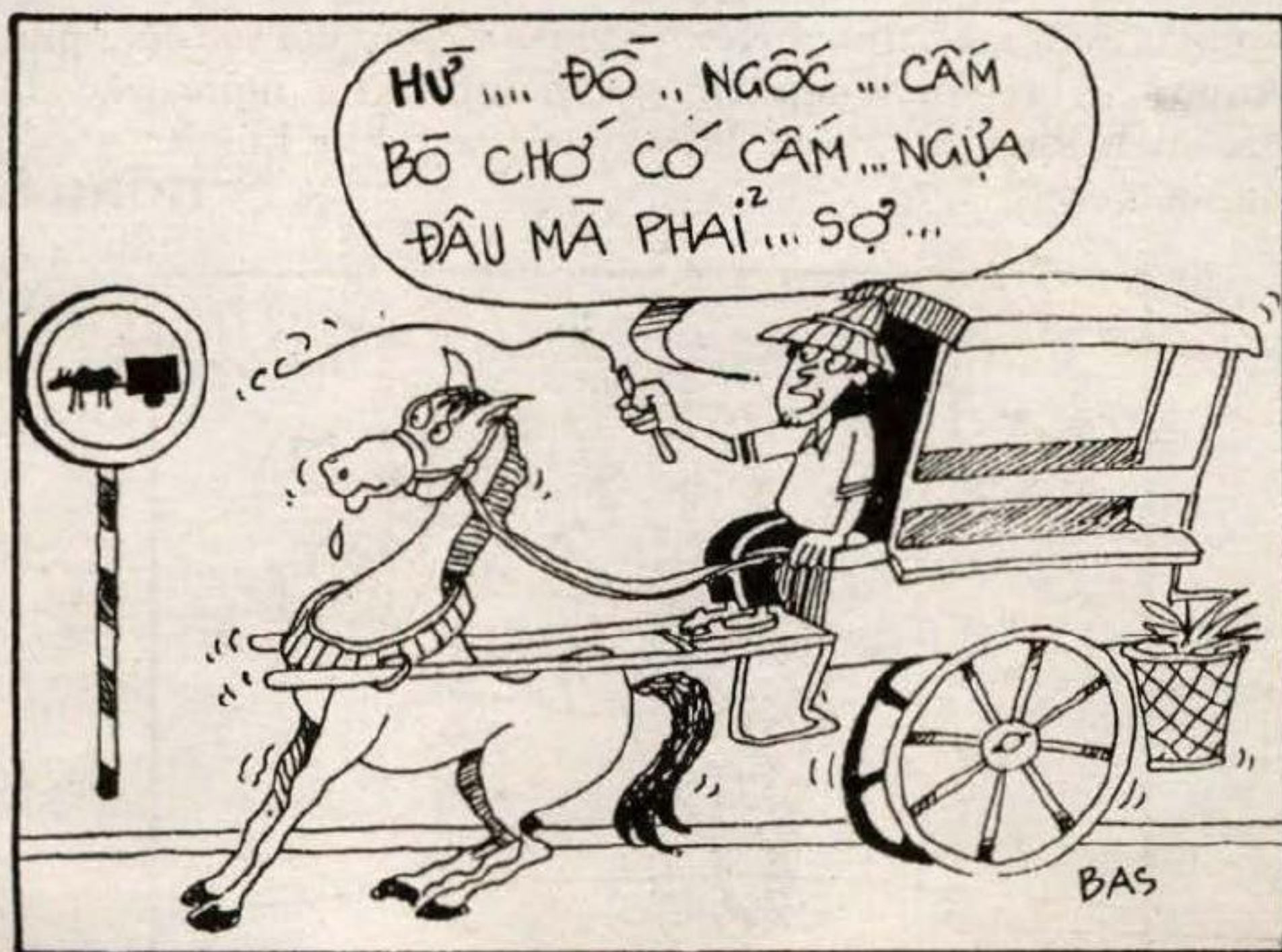
Năm cùng tháng
tận nghèo vẫn
cứ nghèo, uống để
trời nghiêng đất lở,
bình cạn hũ khô,
TIỀN: A ha! Vợ trả!

Sáng xin chiều say nợ
thời mặc nợ, chơi
cho ruột loét gan xơ, mắt
vàng môi tái, BỆNH: Ơ
hớ! Con lo!

Chơi Xuân cho thanh cho lịch chớ đèo bốn chở ba, lạng lách tung
già và trẻ - ngày Tết phải vô nằm cấp cứu!
Chán ơi là chán!

Đón Tết phải đẹp, phải vui đừng rủ năm mươi bảy, quây quần
uống rượu đánh bài - Bữa Xuân bị mời đến công an! Rầu quá xá
rầu!★

BẢY VUI

Xem Bói Đầu Năm

Như thường lệ, đầu năm cô nàng Mai Mỹ Miều lại tìm đến thầy Tư Dê - nhờ thầy xem cho một quẻ tình duyên.

Vân vê chòm râu mép, ngấm nghĩa thân chủ một hồi, thầy Tư phán:

- Người yêu cô tuổi Ngọ hả? Hừ! Ngọ là Mã, hấn ta cầm tinh con "thượng phong mã" nên bản chất đào hoa và rất cợt nhả, cô mà "tạm ứng" rồi thì hấn sẽ... vay nhưng không trả, xem cô như chén nước lã, hấn sẽ đánh bài "truy phong quất mã", tình duyên cô sẽ tan rã, ai biểu ham đẹp trai tốt mã, quen thầy đây mới... đã đã! Ha ha ha hả!

Nàng Mai Mỹ Miều về khóc lóc kể lại cho người yêu mình nghe, anh này liền rủ cô quay trở lại nhà thầy, dặn cô đứng ở ngoài lắng nghe rồi anh vào nhà làm bộ thiết tha nhờ thầy xem cho một quẻ. Thầy hào hứng hỏi tuổi rồi huyền thuyên phán:

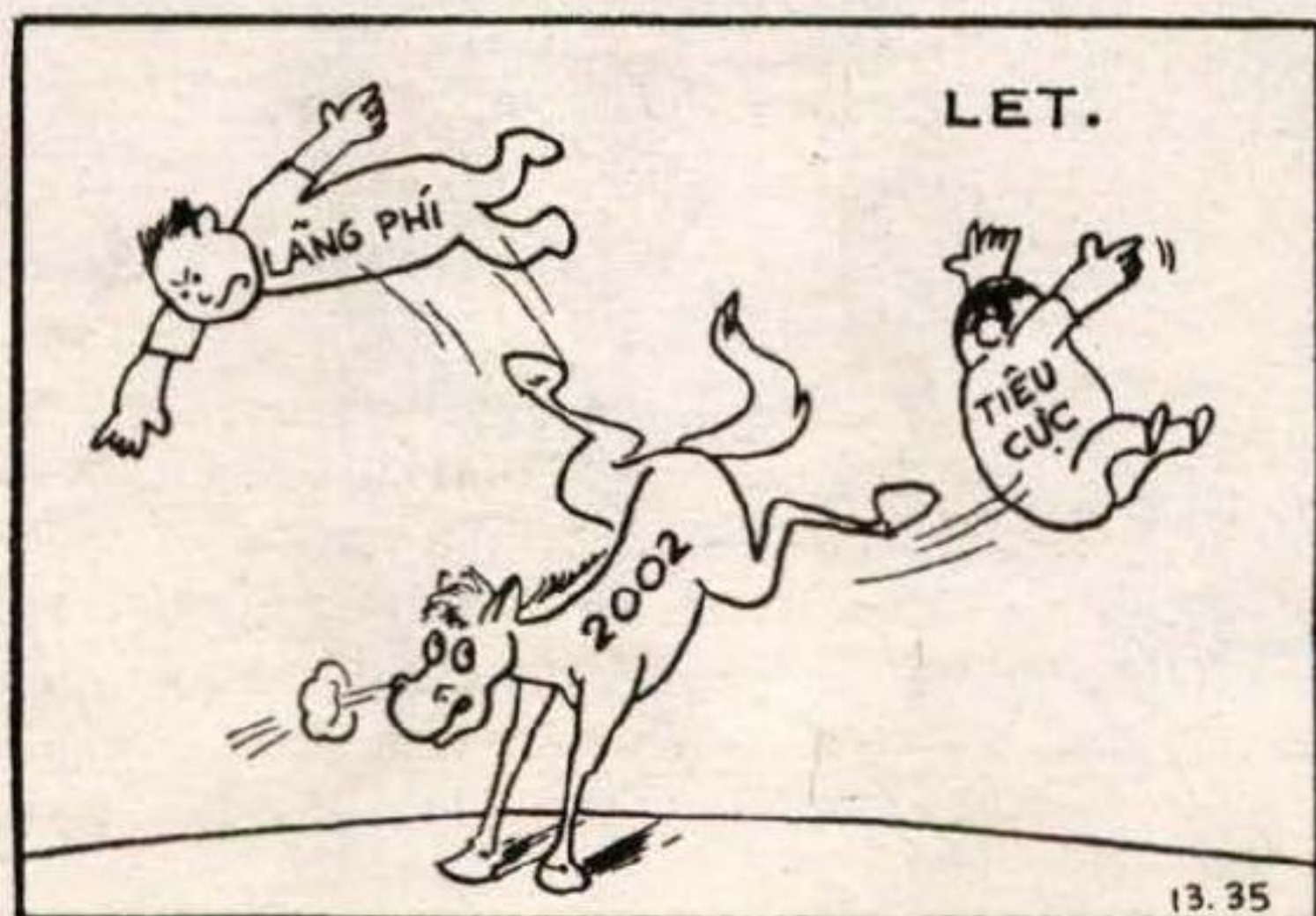
- Anh tuổi ngựa à? Tốt! Ngựa ắt hấn là Mã, anh cầm tinh con Bạch Long Mã, có đức tính mã thượng, thượng mã, đối với người yêu, anh cư xử rất là tao nhã, khiến cho người yêu luôn vui cười ha hả. Thưởng cho thầy đi! Hà hà hà hả!

Nghe đến đó, đứng ở ngoài tức, nhin hết nổi, cô nàng Mai xông ngay vào nhà, hét lớn:

- Cha chả! Còn đòi thưởng nữa hả? Thưởng cho mấy cái vả, mã... mã cha thầy đó à?

Giật mình tá hỏa, thầy Tư co giò vọt chạy với tốc độ... phi mã, còn anh chàng người yêu thì ôm bụng cười khà khà.★

HỒNG LAM

ĐÁP CHO MẤY PHÁT

Sau một buổi tối ngược xuôi chạy xô tại các sân khấu ca nhạc mừng Xuân Con Ngựa, về đến nhà, ca sĩ Sao Sao mặt mày hầm hầm rồi đá bàn xô ghế khiến cả nhà phải lo lắng.

Cậu em kể vừa đẩy cái Su Sport vào nhà, mặt mũi cũng đang hầm hè không kém vì lúc nãy tính tham gia một trận "bão", đua xe nhưng bị cảnh sát giao thông kịp thời ngăn chặn và giải tán - thấy vậy liền hỏi:

- Ủa chớ bà Sao Sao này, có chuyện gì mà mặt mày ngó... chẳng ra làm sao vậy?

Cô nàng ca sĩ quắc mắt:

- Hừ! Tức muốn điên đây nè! Nó hại tao...

Nghe nói vậy, cậu em trai ngạc nhiên hỏi dồn:

- Nó? Nó nào? Đứa nào dám... hại chị?

Thấy cả nhà quan tâm hỏi han, nàng Sao Sao càng lồng lộn, đi tới đi lui khác hẳn với phong cách sì tin yếu điệu lúc nãy trên sân khấu - Nàng gào lên, giọng khản đặc như nhạc Rock nặng:

- Nó hại tao! Nó làm tao... chết điếng, phải đứng như trời trồng dưới ánh đèn sân khấu, nó làm khán giả la ó cười ngạo tao. Hic! Cái điệu này thì còn gì tên tuổi của tui đây nữa hả trời?

Cậu em nghe chị mình than oán liền xắn tay áo, nổi máu "xã hội đen":

- Hừ! Nó là thằng con nào? Mụ ca sĩ hay tên nhạc công nào dám hại chị? Nói rõ đi, tui "xử" đẹp nó liền...

Nàng Sao Sao xua xua tay:

- Thôi thôi! Hăng máu vừa vừa thôi, khỏi cần chờ đến mày. Tao đã "xử" đẹp nó rồi... Nó hại tao, tao chơi lại liền...

Cậu em trai nghe nói - tròn mắt chưng hửng:

- Sao? Chị xử nó rồi hả? Xử làm sao kể nghe...

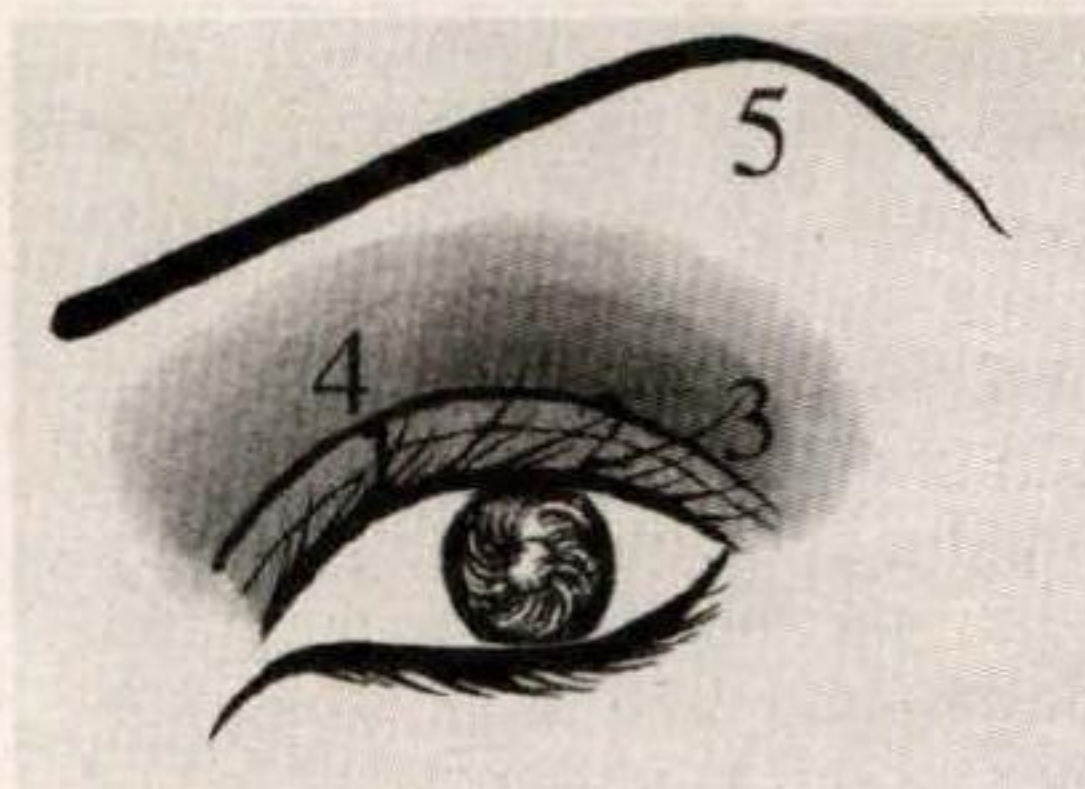
- Tao lấy búa... đập cho nó mấy phát...

- Trời! Chị... chị đã... gây án mùa xuân? Cậu em trai kinh hoàng kêu lên.

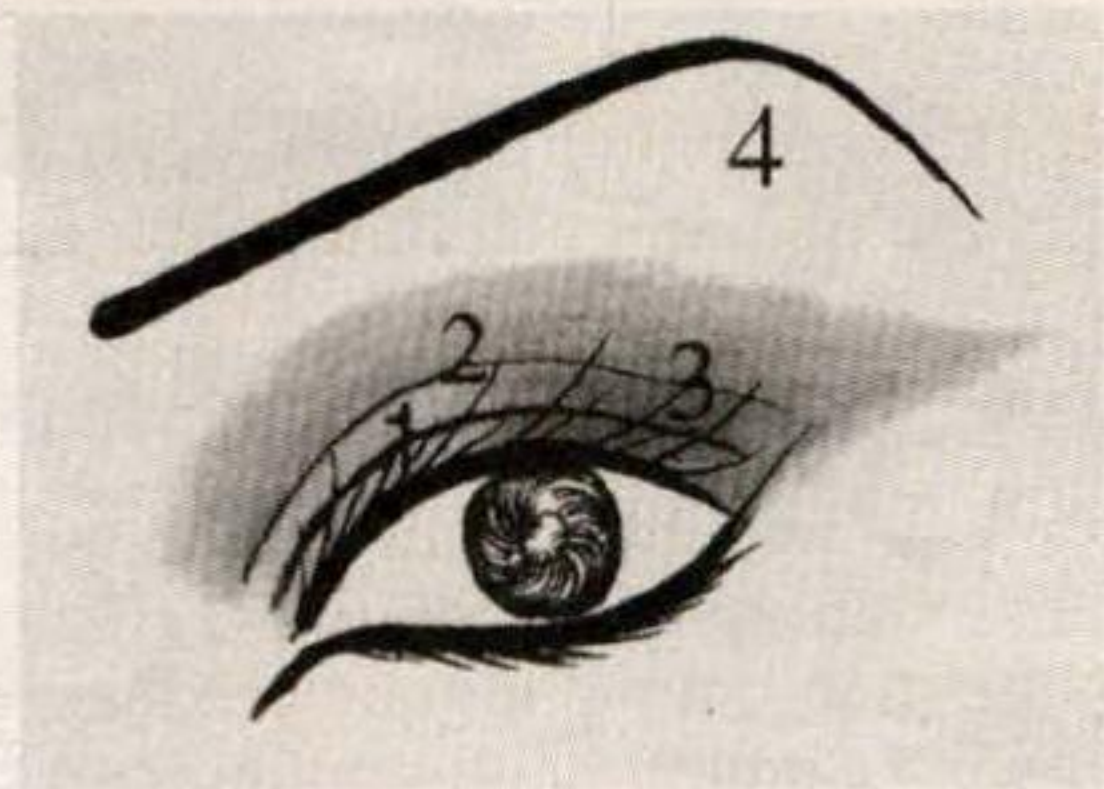
Ca sĩ Sao Sao hạ giọng:

- Án mạng gì đâu! Chẳng qua bữa nay ham hát chạy xô để kiếm bạc triệu nên mệt đứt hơi, giọng ca bị tắt nên khi đến sân khấu ca nhạc X, tao không hát thật với dàn nhạc mà bỏ đĩa và chỉ "nhép miệng" theo đĩa đã thu tiếng sẵn - Xui xẻo làm sao, khi dứt đoạn nhạc dạo đầu tao chưa kịp nâng mi-cơ-rô lên để ca thì "máy đĩa đã hát giùm trước" vang dội cả tứ bề sân khấu. Trời! Cả mấy trăm khán giả huýt gió la ó cười ngạo khiến tao muốn độn thổ - Sùng máu! Hồi nãy tao đã lấy búa đập cái đĩa máy hát tan tành...★

ViHi

H.1

H.2

Trang điểm

MÙA XUÂN

Các chuyên gia tâm lý đã từng nói: “Người con gái không có ai xấu, chỉ có người con gái không biết làm đẹp mà thôi”. Một trong những cách làm đẹp mà bất cứ bạn gái nào không thể không biết, đó là trang điểm và làm tóc. Tết năm nay, tôi xin giới thiệu với các bạn 2 kiểu trang điểm mùa xuân và 2 kiểu làm tóc thật dễ thương.

TRANG ĐIỂM MÙA XUÂN

Cách 1: Các bạn tham khảo hình 1, với cách tô màu như sau:

- Vùng 1: Màu gỗ.
- Vùng 2: Vàng đồng.
- Vùng 3: Cánh gián cam.
- Vùng 4: Cam vàng.
- Vùng 5: Kem.

Nắng Xuân

Tơ duyên

Tơ duyên

Son môi các bạn nên chọn màu cam tươi và da.

Cách tô:

- Vùng 1: Từ mí trên đến đường bóng mắt, tô màu từ đầu mắt vào đến 1/2 mắt.

- Vùng 2: Từ mí trên đến đường bóng mắt, tô màu từ đuôi mắt trở vào.

- Vùng 3: Từ đường bóng mắt tô màu lên cao đến 2/3 bầu mắt, đánh cong tròn đuôi mắt.

- Vùng 4: Từ đường bóng mắt cao đến 2/3 bầu mắt, tô màu từ đầu mắt vào đến 1/2 mắt.

- Vùng 5: Phần còn lại của bầu mắt sát chân mày.

Cách 2: Tham khảo hình 2, với cách tô màu:

- Vùng 1: Màu vàng dưa.

- Vùng 2: Cam tươi.

- Vùng 3: Gỗ, cánh gián cam, cánh gián đỏ.

- Vùng 4: Bạc hoặc kem.

Son môi chọn cam tươi, tán màu bạc trắng ở trong.

Cách tô:

Bầu mắt chia làm 4 vùng.

- Vùng 1: Mí trên lên tới đường bóng mắt, tô màu từ đầu mắt vào.

- Vùng 2: Từ đường bóng mắt tô màu lên cao 2/3 bầu mắt, từ đầu mắt vào khoảng 1/2 mắt.

- Vùng 3: Từ đuôi đánh màu lên tới đường bóng mắt, nhạt màu dần cao đến 2/3 bầu mắt, kéo màu nhẹ dài ra đuôi mắt.

- Vùng 4: Màu bạc hoặc kem, tô sát chân mày, kéo theo màu đuôi mắt.

LÀM TÓC MÙA XUÂN

1. Kiểu tóc Nắng Xuân:

Dùng cho tóc dài ngang vai.

- Chuẩn bị dụng cụ: Keo xịt

tóc, keo màu vàng đồng, kẹp tăm, 2 kẹp tóc giả, vài hạt đá màu (trang trí).

- Các bước thực hiện: Chia tóc làm 3 phần theo chiều ngang.

Phần 1: Từ mái đến hai bên thái dương.

+ Chẻ đường ngôi 7/3 xiên về phía phải.

+ Lấy 1 mảng tóc nhỏ ở mái phải thả dọc xuống má trái tạo cho khuôn mặt thon thả, duyên dáng.

+ Phần tóc hai bên thái dương trái và phải, mỗi bên chia làm 2 dây, mỗi dây xoắn nhẹ kẹp chặt chừa đuôi.

Phần 2: Phần tóc trên đỉnh đầu.

+ Bắt một mảng tóc lớn bên trái đánh rối cuốn úp qua phải kẹp chặt chừa đuôi.

+ Tương tự, lấy 1 mảng tóc bên phải đánh rối cuốn úp qua trái kẹp chặt chừa đuôi.

Phần 3: Phần tóc dưới gáy.

+ Toàn bộ phần tóc còn lại ta chia làm nhiều dây tóc nhỏ, mỗi dây xoắn nhẹ kẹp chặt phía dưới đỉnh đầu, chừa đuôi hướng lên trên.

+ Tất cả các đuôi tóc chừa lại ban đầu, ta chia làm nhiều tép tóc nhỏ, mỗi tép làm thành 1 múi ốc đặt xung quanh, vòng tròn đỉnh đầu.

+ Dùng 2 kẹp tóc giả kẹp xen kẽ vào 2 bên phía sau vành tai.

+ Xịt keo màu vàng đồng nhiều ở các múi ốc và một ít xung quanh đầu tạo cho tóc óng ánh vàng.

+ Trang trí một vài hạt đá màu xen kẽ xung quanh đầu tạo nét duyên cho tóc.

2. Kiểu tóc Tơ duyên: Dùng

cho tóc dài ngang lưng.

- Chuẩn bị dụng cụ: Keo xịt tóc, mousse, kẹp tăm, đá trang trí. - Các bước thực hiện:

Phần 1:

+ Chẻ ngôi tóc hình chữ nhật.

+ Chừa hai phần tóc hai bên mang tai.

+ Còn bao nhiêu gom hết xoắn chuôi, dùng keo xịt xung quanh ót vuốt lên cho mượt.

Phần 2: Đuôi của xoắn chuôi chia làm 7 dây.

+ Dây 1 làm một múi bông nghiêng trái.

+ Dây 2 làm một múi bông nghiêng phải.

+ Dây 1 và 2 phải đối xứng nhau qua trục tóc.

+ Những dây còn lại để đó tiếp tục làm 2 phần chừa mang tai.

Phần 3:

+ Phần 1 cuốn xoắn đứng chừa đuôi chia làm 2 tép mỗi tép là 1 múi bông.

+ Phần 2 cũng cuốn xoắn đứng, chừa đuôi chia làm 2 tép và 2 múi như ở phần 1.

+ Tiếp tục dây của đuôi chuôi: Dây 3, 4, 5 mỗi dây làm múi bông đặt xen kẽ trên đỉnh đầu chừa đuôi vuốt mousse chĩa cao lên. Dây 6 chia làm 3 tép nhỏ, se chặt thành hình rít vắt ngang qua phải phía sau đỉnh đầu, chừa đuôi nhỏ vuốt mousse.

+ Dây 7 chia làm 2 tép nhỏ cũng se chặt hình rít vắt ngang qua trái chừa đuôi nhỏ vuốt tóc.

Trang trí tóc: Dùng một ít mousse vuốt các múi đã làm để tạo độ bóng cho tóc, đặt những viên đá hình vòng cung từ trái sang phải.★

ĐOÀN THỊ ÁNH MINH

Trang điểm

BẠN ĐÊM

Tiệc cưới hỏi, sinh nhật, họp mặt bạn bè... thường tổ chức sau 18g. Lúc này trời đã tối, ánh sáng đèn là chính. Vì vậy việc trang điểm cũng có khác. Đầu tiên bạn rửa mặt sau đó bắt đầu đánh kem.

Phần kem lót có nhiều loại trước khi dùng bạn nên soi da để chọn loại thích hợp. Sau kem lót là phấn nền. Phấn nền có 2 loại màu lột và màu sậm.

Màu sậm dùng để đánh những phần lộ mà bạn muốn che bớt như trán rộng quá, cằm bạnh quá, mặt tròn quá (*xem hình*) và đánh 2 bên sống mũi để tạo cảm giác mũi cao lên. Màu sáng đánh phần chính diện còn lại.

Lưu ý từ 20 đến 30 tuổi bạn đánh phấn dày một chút vẫn đẹp

MẶT TRÒN.

MẶT BÌNH THƯỜNG

MẶT DÀI.

MẶT CHỮ ĐÌNH

nhưng nếu trên 40 thì không nên vì sẽ lộ rõ nếp nhăn.

Vẽ lông mày từ đầu đến đuôi, muốn đẹp vẽ thêm bột lông mày nhưng vẽ ngược từ đuôi lên đầu. Cần nhớ không nên vẽ đầu chân mày đậm quá vì khi 2 đầu chân mày đậm nằm gần nhau trông rất dữ.

Mắt: Tùy theo quần áo chọn màu mắt xanh, vàng, nâu, tím hoặc phối hợp từng 2 màu với nhau. Nguyên tắc chung là đánh từ đầu phần bầu mắt rồi tán nhạt

dần lên phía trên. Cuối cùng vẽ mắt nước. Dùng cọ vẽ một đường thật nhuyễn kéo xéch nhẹ phần đuôi.

Đánh má hồng từ ngoài gò má vào trong rồi tán nhẹ màu ra, đánh nhạt theo kiểu

xoáy vòng.

Môi: Cần nhớ mắt đánh màu nhạt thì môi sậm hơn một chút và ngược lại. Vẽ viền môi trước rồi đánh son lấp luôn viền môi. Để môi mỏng đánh thêm một lớp son bóng.

Cuối cùng là uốn lông mi bằng máy (nếu có) và chải mascara. Hiện giờ có loại mascara có sợi tơ kết nối làm cho lông mi dài ra.

Chúc bạn thật đẹp.★

TỊNH AN

NAM GIỚI

Làm đẹp ngày Tết

Làm đẹp đã trở thành một nhu cầu không thể thiếu khi giao tiếp, làm ăn và đặc biệt trong các dịp lễ, tết. Ở đàn ông, cái đẹp phải toát ra bởi sự khỏe mạnh, kín đáo trong trang phục, phong cách và cả... sự sạch sẽ.

Một thị trường dịch vụ và hàng hóa dành cho đàn ông đã xuất hiện và ngày càng

phát triển. Các trang phục
vũ cho quý ông, ... Các cửa
chủ yếu Maxx, Vina giày,
Adidas, Phước
đền, Việt Tiên, Lega,

... đi mua sắm cũng
không còn là đặc điểm dành riêng
cho phái đẹp, ngày nay đã có khá
nhiều nam giới chọn việc mua
sắm đồ cho riêng mình làm cách
thư giãn và thay đổi không khí.
Họ không còn dễ tính như trước
là mặc những thứ mà những
người phụ nữ trong gia đình mua
sắm cho nữa mà muốn tự tay lựa
chọn:

* **Veste:** với màu hồng, xanh
thường dành cho lứa tuổi đôi
mươi. Tuổi trung niên có thể chọn
màu đỏ thẫm, vàng đồng, tím
than, xanh đen hay màu nâu
bóng sang trọng. Chất liệu vải để
may veste thường là taffa, bố. Áo
khoác vải taffa đi với sơ mi vải
cotton, bố hay linen, cà vạt tơ
tằm, quần tây màu đen hay xám
được nhiều người lựa chọn.

* **Sơ mi** là loại trang phục đã
thịnh hành từ lâu nhưng không
bao giờ "đề-mốt". Thịnh hành cho
sơ mi nam hiện được lên bằng các
chất liệu cotton và taffeta. Từ các
chất liệu này có thể sử dụng cả
những gam màu nóng vốn là thế
mạnh cho những trang phục nữ.
Tuy nhiên, với màu sắc này nam
giới vẫn giữ được sự mạnh mẽ và
lịch lãm khi đi kèm với cà vạt hay

áo khoác cùng tông sẽ tạo ấn
tượng và năng động.

* **Làm đẹp với cà vạt:**

Chiếc cà vạt là vật trang trí
bổ sung cho chiếc áo sơ mi hoặc
bộ côm-lê thêm hoàn chỉnh.

- Chọn cà vạt hợp với chiếc áo
sơ mi hay bộ côm-lê là việc không
đơn giản. Bên cạnh việc phối màu
cho hài hòa cần chọn chúng cho
phù hợp với hoàn cảnh cụ thể,
tính cách và độ tuổi. Cà vạt màu
nhã, kẻ nhỏ thích hợp với mọi đối
tượng.

Áo sơ mi không thắt cà vạt thì
không nên cài cúc cổ. Áo sơ mi
một màu nên chọn cà vạt có hoa
văn. Áo sơ mi màu trắng phù hợp
với tất cả màu sắc, hoa văn của
cà vạt áo sơ mi kẻ sọc hay ca rô
thì dùng cà vạt một màu, không
quá sặc sỡ hoặc có màu nhã hơn.
Cà vạt màu sặc sỡ chỉ thích hợp
với áo sơ mi một màu.

- Với bộ veste có màu tối như
đen, xanh đen, xanh dương,
nâu... nên chọn cà vạt có hoa văn
tươi sáng như xanh, đỏ, vàng...

Ngược lại, với những bộ veste
màu nhẹ như xanh nhạt, xám
nhạt, màu ghi hoặc kẻ ca rô nên
chọn cà vạt một màu hoặc hoa
văn nền nã. Những bộ côm-lê
màu sáng có thể có thể đi kèm
với chiếc cà vạt sặc sỡ. Ví dụ, bộ
côm-lê màu xám, áo sơ mi trắng
có thể đi với cà vạt màu xanh sáng
hay màu xanh lá cây có hoa văn.
Với côm-lê màu xanh, và áo sơ mi
màu xanh sáng thì phải đeo cà vạt
màu xanh, màu quả anh đào hoặc
màu xanh da trời. Với côm-lê màu

đen và áo sơ mi màu trắng nên chọn cà vạt màu xám, xanh xám nhưng không quá sặc sỡ. Với côm-lê màu nâu và áo sơ mi màu kem hoặc trắng thì chọn cà vạt màu nâu nhạt, vàng nhạt hay xanh lá cây. Với côm-lê bằng vải kẻ ca rô hay kẻ sọc phức tạp hơn. Tốt nhất nên chọn loại cà vạt một màu, nhưng phải sáng hơn bộ côm-lê.

Cà vạt không chỉ hài hòa với màu sắc của bộ côm-lê và áo sơ

mi mà còn phải
sắc của giày, m

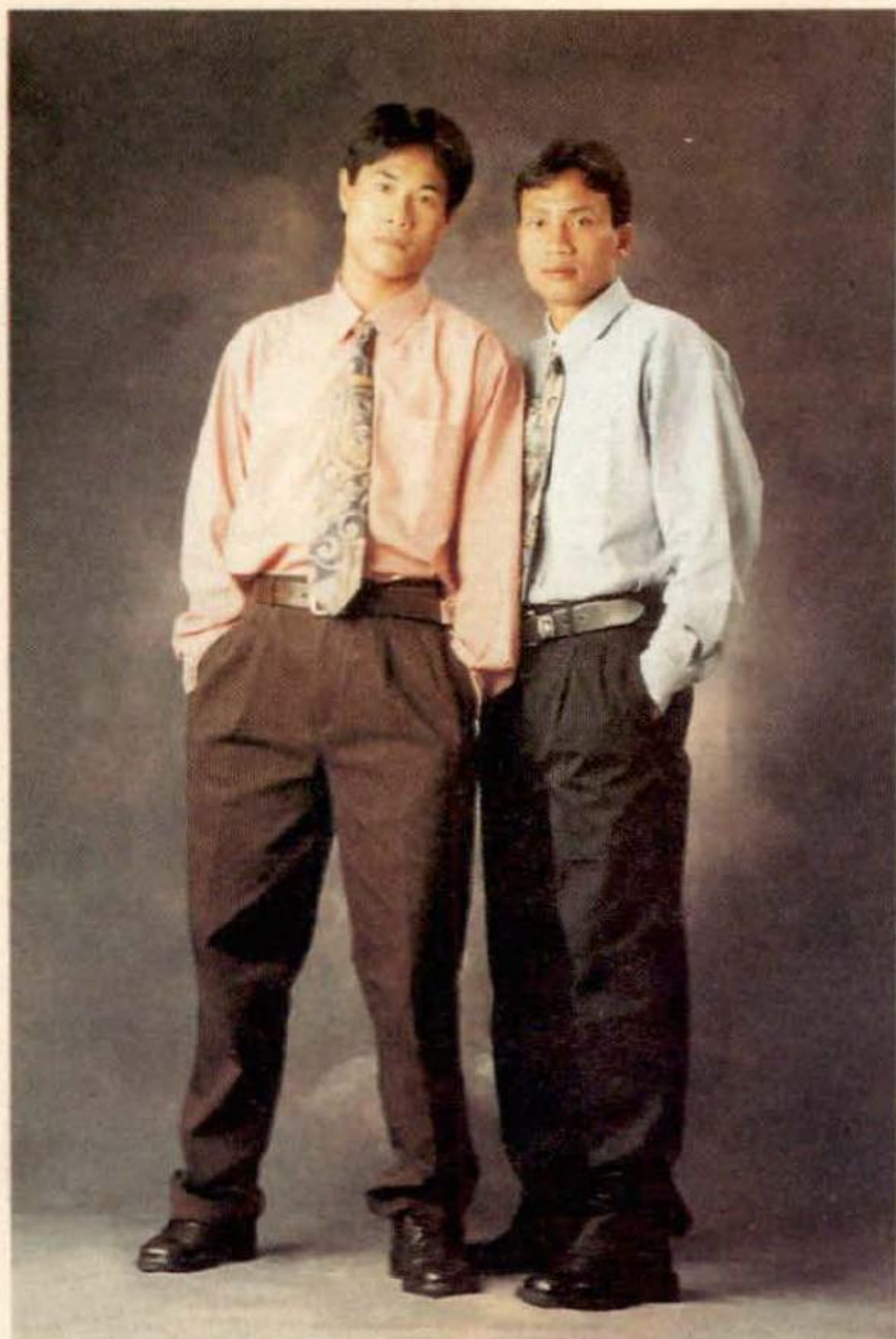
* Giày và th

giày tây với màu
thường thích hợp với màu
trang phục, đặc biệt là
quần kaki, quần tây hay c
Với người trẻ tuổi, khi mặc vest
có quần và áo khác màu nhau
hoặc veste bên ngoài áo thun, có
thể chọn kiểu giày cột dây, giày
da lộn hoặc da mờ tạo nét bình

dị, bụi, và trẻ
trung. Riêng thắt
lưng chỉ cần có 2
màu đen và nâu
sậm là có thể mặc
với bất kỳ màu
quần tây nào.

Sử dụng vớ
cũng là một nghệ
thuật, không thể
bạ đôi nào đi
cũng được. Ví dụ:
mặc quần tây, đi
giày tây mà
mang đôi vớ thể
thao có sọc thì...
thôi rồi. Ngược
lại, mặc quần
jean ra dáng đàn
ông, bụi bặm mà
mang đôi vớ lụa,
vải mượt cho đôi
giày Adidas hay
đôi giày da "hầm
hố" cũng không
coi được.★

**VIỆT HÙNG
- KIM DUY**

Chúc Mừng Năm Mới

Công ty Điêu khắc-Trang trí Vinh Cui, doanh nghiệp hàng đầu Việt Nam chuyên sản xuất các sản phẩm thuộc về điêu khắc và vật liệu xây dựng dùng trong trang trí nội - ngoại thất cao cấp.

Với hơn 1 000 sản phẩm như: bông trần, chỉ tường, đầu cột, lục bình bê tông, đài phun nước, tượng nghệ thuật...được làm từ nguyên liệu thạch cao, xi măng...đã có mặt từ đầu những năm 90 và đã được khách hàng trong và ngoài nước tín nhiệm.

Không ngừng nâng cao chất lượng và phát triển sản phẩm mới là mục tiêu hàng đầu của công ty. Sản phẩm mới có: Đá ghép ốp tường; Đá suối; Gạch giả cổ; Đá Block; Đá lát sân vuông; Đá lát sân tròn...bằng chất liệu bê tông và bê tông nhẹ giả đá, với nhiều kiểu dáng độc đáo, đẹp tự nhiên, phần nào đáp ứng nhu cầu trang trí ngày càng đa dạng của người tiêu dùng.

Ngoài giá trị thẩm mỹ, sản phẩm của Vinh Cui còn có những ưu điểm như: chống rêu, chống thấm, chống phát hoa, bền màu, dễ thi công và giá cả hợp lý.

*Tạo sự gần gũi
giữa thiên nhiên và ngôi nhà của bạn !*

Hãy là

Number 1

The advertisement features two men against a blue sky background. The man on the left is dressed as a jungle explorer, wearing a tan hat and a light-colored, splattered shirt, holding a bottle of Number 1 beer. The man on the right is wearing a yellow and black baseball-style shirt with the text 'LOK AT K ME' printed on it, holding a can of beer. In the bottom right corner, there are images of a Number 1 can and a Ben Thanh beer bottle. The slogan 'Hãy là chính mình' is written in yellow at the bottom right.

NHÀ MÁY BIA & NGK BẾN THÀNH - CÔNG TY ĐÔNG HẢI - Q. 7

169 Nơ Trang Long, Q. Bình Thạnh, TP. HCM, Tel: 5162192 - 5162194 - Fax: 5162193

**Kính Chúc Quý Khách Năm Mới
An Khang Thịnh Vượng**

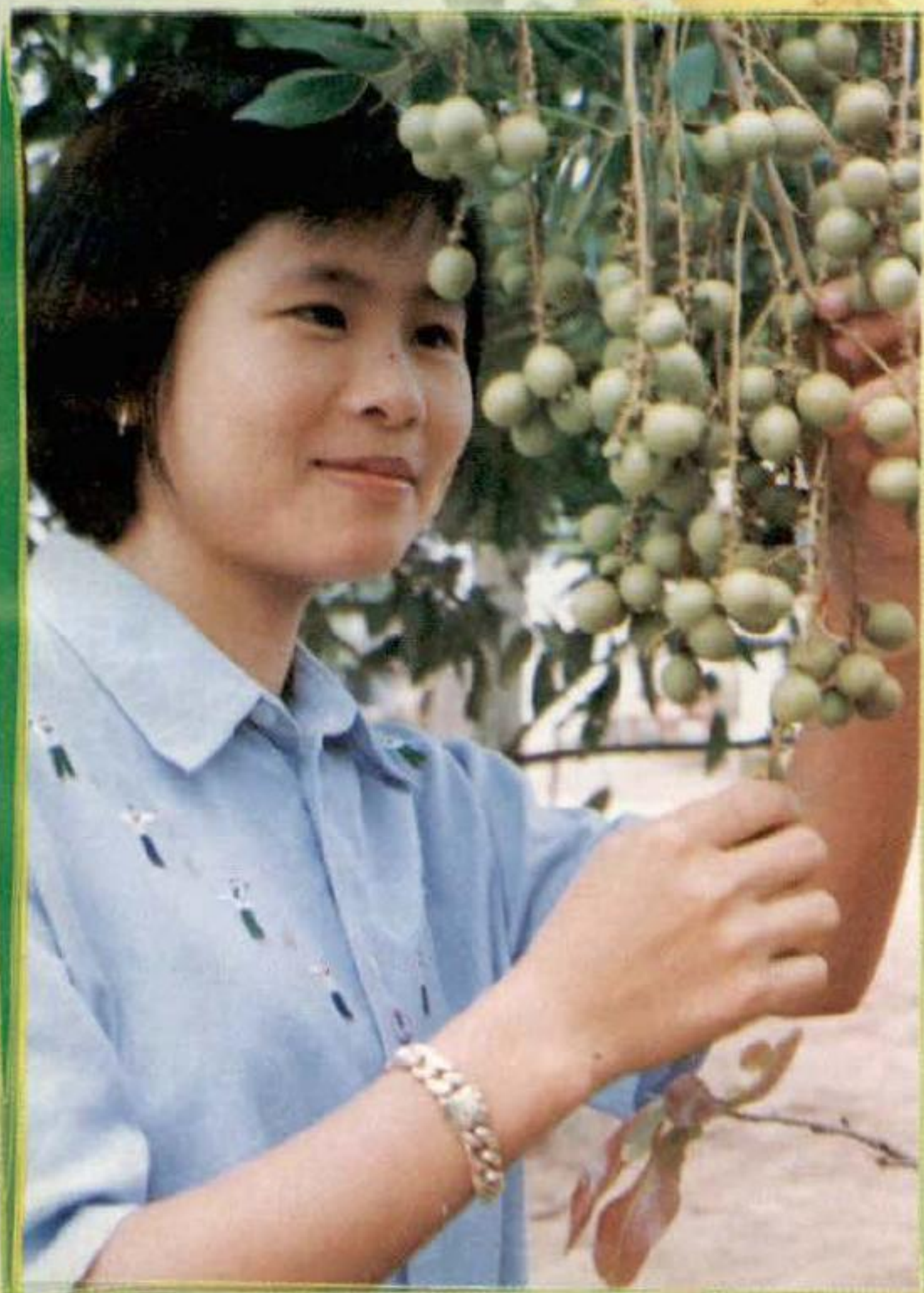
VIỆN NGHIÊN CỨU CÂY ĂN QUẢ MIỀN NAM

Cây số 75 Quốc Lộ 1 xã Long Định - huyện Châu Thành
Tỉnh Tiền Giang

ĐT: (073) 893 129 * Fax: 893122

Hộp thư 203 Bưu điện Mỹ Tho

Kính chúc Lãnh đạo Bộ Nông Nghiệp và PTNT
Lãnh đạo các tỉnh thành trong cả nước và Bà con
nông dân nhà vườn Miền Nam.

**MỘT NĂM
MỚI
AN
KHANG -
THỊNH
VƯỢNG**

Thay mặt Ban Lãnh đạo Viện
Viện Trưởng
TS. NGUYỄN MINH CHÂU

Mời bạn tham gia cuộc thi hàng tuần
trên báo Khoa Học Phổ Thông:

TẬP THÓI QUEN ĐỌC NHÂN BAO BÌ KHI CHỌN THỰC PHẨM

**10 phần quà sẽ
thuộc về 10 bạn
đọc gởi câu trả
lời về tòa soạn
đúng và sớm
nhất:**

Câu 1: DHA là gì? Nhà sản xuất bổ sung thêm DHA vào sản phẩm sữa nhằm mục đích gì?

Câu 2: Sản phẩm này nên pha chế bằng nước sôi hay nước nguội? Có phải cách tốt nhất để bảo quản sản phẩm này là để trong tủ lạnh hay không?

Bài dự thi xin gởi về: Báo Khoa Học Phổ Thông 224 Điện Biên Phủ - Q.3 - TP. Hồ Chí Minh. (Thời hạn: Hết ngày 10/2/2002)

Dielac Mamma Sữa bột nguyên kem có đường

Sữa bột Dielac[®] Mamma được đặc chế để đáp ứng nhu cầu dinh dưỡng cao của phụ nữ mang thai và bà mẹ cho con bú.

Sữa bột Dielac[®] Mamma giàu chất đạm, ít chất béo, được bổ sung các loại vitamin và chất khoáng như canxi, sắt, axit folic, vitamin C, vitamin B tổng hợp. Bởi vậy, sữa bột Dielac[®] Mamma rất cần thiết cho sức khỏe của người mẹ cũng như sự tăng trưởng và phát triển của trẻ sơ sinh.

Ngoài ra, sữa bột Dielac[®] Mamma còn được bổ sung axit docosahexaenoic (DHA) - một chất dinh dưỡng thiết yếu cho phụ nữ mang thai, bà mẹ cho con bú và em bé mới sinh. DHA giúp cho trí não và thị giác của trẻ phát triển tốt hơn.

Hàng ngày, ngoài các bữa ăn có thể uống thêm 2 hoặc 3 ly sữa Dielac[®] Mamma.

Thành phần: hydrat carbon 53,5%, chất đạm 23%, chất béo 15%, chất khoáng 5,5%, độ ẩm 3%.

Cách sử dụng: rót vào ly 180ml nước sôi để nguội xuống (50°C) rồi cho vào 7 muỗng sữa bột (30g). Khuấy nhẹ để hòa tan.

**ĐẶT KÍN HỘP SỮA.
ĐỂ NƠI THÔNG MÁT VÀ KHÔ RÁO.
KHÔNG BẢO QUẢN TRONG TỦ LẠNH.**

Sản xuất tại:
Nhà máy sữa bột DIELAC
CÔNG TY SỮA VIỆT NAM - VINAMILK
36-38 Ngõ Đức Kế, Q.1, TP.HCM
Tel: 8299644 - 8299377 - (061) 836115
Fax: (84.8) 8294845
Email: Vinamilk @Netnam2 Org.VN

Số ĐKCL: YTHCM - 954/98
SX theo TC: TC 23-98
HẠN SỬ DỤNG XEM DƯỚI ĐÁY HỘP

MIL

LE HOANG
TRADING & SERVICES Co., Ltd

Nhà phân phối vi chất dinh dưỡng

**HÂN HẠNH TÀI TRỢ CHO
CUỘC THI TUẦN NÀY**

K B D B
TP.HCM

LIÊN HIỆP CÁC HỘI KH & KT - TP.HỒ CHÍ MINH

TRUNG TÂM BỒI DƯỠNG BÁCH KHOA

Địa chỉ : 43 Nguyễn Thông - 42B Tú Xương, Quận 3, TP.HCM

Điện thoại : (08) 9325 547 - 9325 157 - 9325 013

Fax : (08) 9326 438 * Email : ttbdbk@hcmc.netnam.vn

Giám đốc:

Nhà giáo ưu tú -

PGS.TS.Huỳnh văn Hoàng

Nguyên Hiệu trưởng trường

Đại học Bách khoa

TP.Hồ Chí Minh

* ĐẠI HỌC TẠI CHỨC NGỮ VĂN ANH * LUYỆN THI ĐẠI HỌC
* KIẾN TRÚC - XÂY DỰNG * TRẮC ĐỊA - QUẢN LÝ NHÀ ĐẤT
* TIN HỌC * CHUYÊN NGỮ: ANH, PHÁP, HOA * ANH VĂN
THIẾU NHI * ĐIỆN TỬ * TRANG ĐIỂM THẨM MỸ * UỐN TÓC

10.000 Phần Quà

Những ca khúc Giáng Sinh
và Năm Mới

80 Giải Nhì

Nokia 5510 -
Điện thoại Giải trí đầu tiên
của thế giới

5 Giải Nhất

Chuyến du lịch nước
ngoài dành cho 2 người
để xem chương trình biểu
diễn của ngôi sao ca nhạc
thế giới

Vui Cùng Những Nốt Nhạc Xanh Nokia

Bắt đầu từ ngày 10.12.2001, 10.000 khách hàng đầu tiên mua bất kỳ điện thoại Nokia 5110, Nokia 3310, Nokia 3330, Nokia 6310, Nokia 8210, Nokia 8250, Nokia 8310, Nokia 8850, Nokia 8890, Nokia 9110, Nokia 9210, các máy Nokia đời mới được giới thiệu tại Việt Nam và nhập chính thức qua nhà phân phối Dong Nam Associates sẽ được tặng 01 Thiệp chúc mừng, 01 đĩa CD nhạc và Phiếu Cào May Mắn (in trên thiệp) để có cơ hội trúng nhiều giải thưởng hấp dẫn. Hãy Vui Cùng Những Nốt Nhạc Xanh Nokia ngay hôm nay để trúng thưởng lớn! Xem tờ bướm tại các cửa hàng ĐTDĐ Nokia để biết thêm chi tiết. Hãy nhanh lên, số lượng có hạn!

(*Tùy theo lịch và quốc gia biểu diễn của các ngôi sao; quốc gia biểu diễn chỉ là MỘT trong số các nước tại Đông Nam Á: Thái Lan, Singapore, Malaysia, Indonesia & Philippines)

TP.HCM: 256 Nam Kỳ Khởi Nghĩa, Q.3 (832 5480),
29 Lê Duẩn, Q.1 (823 3935)
Hà Nội: 21 Trần Hưng Đạo (933 1511)

TP.HCM: 191 Nam Kỳ Khởi Nghĩa, Q.3 (932 5054) - 39 Lê Duẩn,
Q.1 (823 3935) - 68-70 Châu Văn Liêm, Q.5 (853 6080)
Hà Nội: 21 Trần Hưng Đạo (933 1568)

ĐƠN PHÂN PHỐI CHÍNH THỨC VÀ ĐUY NHẤT CỦA NOKIA TẠI VIỆT NAM

TP.HCM: 1188 Cao Thắng, Q.3 (834 3499) - 149C Hai Bà Trưng, Q.1 (822 8590) - 76A Hai Bà Trưng, Q.1 (825 832-834 Điện Biên Phủ, Q.10 (830 0588) - 127 Hoàng Văn Thụ, Q.PN (842 0550) - 35A Ba Tháng Hai, Q.10 (834 68-70 Châu Văn Liêm, Q.5 (853 8201) - 181 Hàm Nghi, Q.1 (821 7373) - 135 Hai Bà Trưng, Q.1 (822 6041) - 135 Ba Tháng Hai, Q.10 (857 8292) - 264 Nam Kỳ Khởi Nghĩa, Q.3 (932 5060) - 48 Trần Hưng Đạo, Q.1 (821 31 43-45 Nguyễn Thị Minh Khai, Q.1 (823 9710) - 25/5C Võ Văn Ngân, P. Linh Chiểu, Thủ Đức (896 4846)
Hà Nội: 175 Nguyễn Thái Học (732 7888) - 21 Ngô Thì Nhậm (943 9253) - 398 Hàng Bài (826 8916) - 25 Trần Hưng Đạo (843 3388) - 21 Chùa Bộc (572 8866) - 29 Bà Triệu (822 2888) - 5 Nguyễn Du (943 4388) - 4-6 Thái Hà, Đống Đa (537 822 822)
• VÙNG TÂY: 280 Lê Hồng Phong, F.4 (540 086) - 32 Trần Hưng Đạo (540 054) • BIÊN HÒA: 115 Quốc Lộ 1, P. Trung Dũng (82 822 822)
• BUỒN MÈ THUẬT: 19 Ngõ Trang Long, P. Tân Tiến (811 869) • DÀ NẴNG: 92A Phan Chu Trinh, Q. Hải Châu (821 425 822 822)